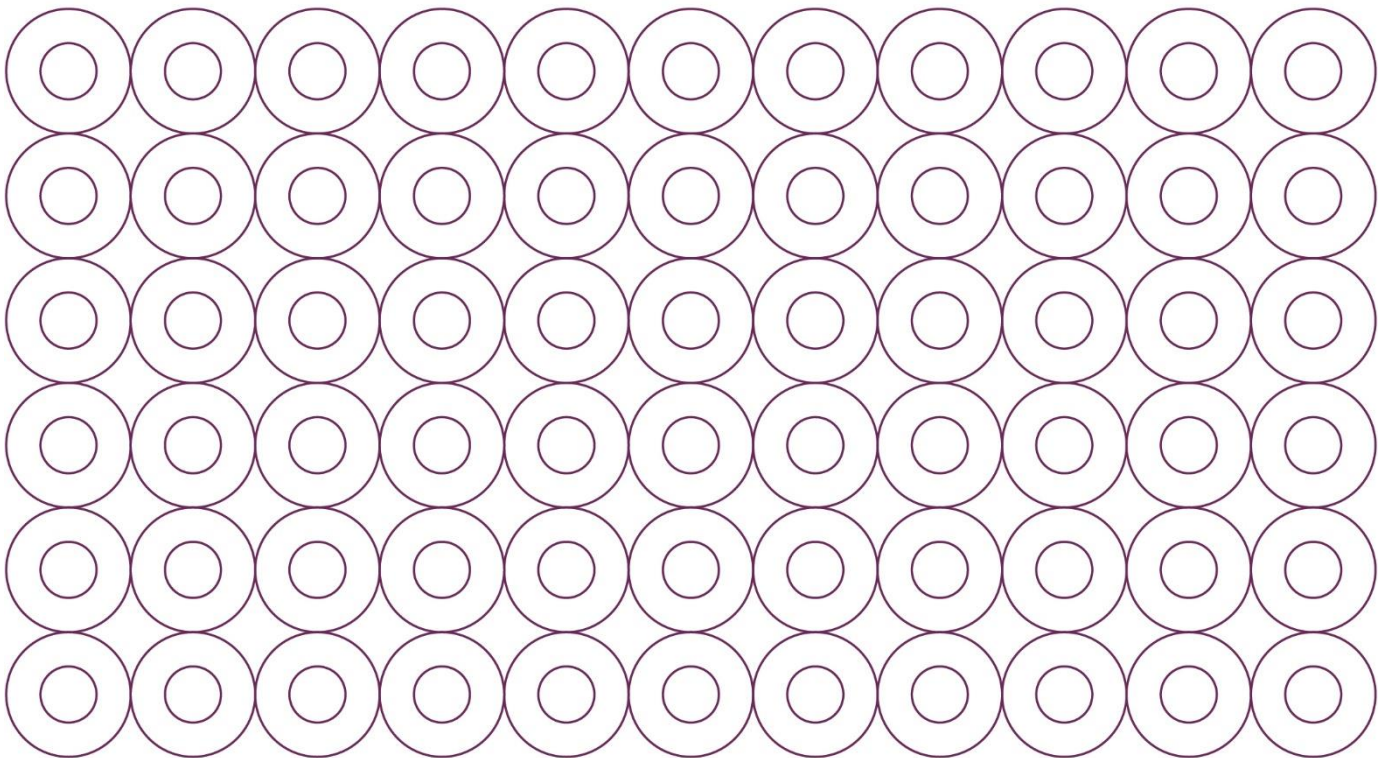

RAPPORT 2022:7

Uppföljning av gymnasieskolan 2022

Skolverket

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

ISSN: 1103-2421

ISRN: SKOLV-R-2022:7-SE

Skolverket, Stockholm 2022

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Nationella program i gymnasieskolan	8
Övriga studier om gymnasieskolan	40
Redovisning per program - yrkesprogram	44
Barn- och fritidsprogrammet.....	45
Bygg- och anläggningsprogrammet	55
El- och energiprogrammet.....	67
Fordons- och transportprogrammet	78
Handels- och administrationsprogrammet.....	89
Hantverksprogrammet	99
Hotell- och turismprogrammet	111
Industri tekniska programmet	121
Naturbruksprogrammet	132
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	143
VVS- och fastighetsprogrammet	154
Vård- och omsorgsprogrammet	165
Riksrekryterande program med egna examensmål	174
Redovisning per program – Högskoleförberedande program	180
Ekonomiprogrammet	181
Estetiska programmet.....	190
Humanistiska programmet	200
Naturvetenskapsprogrammet.....	209
Samhällsvetenskapsprogrammet	218
Teknikprogrammet	228
Redovisning per program - Introduktionsprogram	243
Individuellt alternativ	244
Programinriktat val.....	248
Språkintröduktion	252
Yrkesintröduktion.....	256
Bilaga: Förklaringar och definitioner	260

Sammanfattning

I Skolverkets statistik framgår att antalet elever i gymnasieskolan ökat till 362 000 elever läsåret 2021/22. Enligt Skolverkets prognos kommer antalet elever att fortsätta öka till ca 390 000 elever läsåret 2027/28. Denna prognos har inte tagit med konsekvenser av vad en långvarig konflikt i Ukraina kan innebära för elevantalet i det svenska skolsystemet.

I likhet med föregående år fortsätter även ekonomiprogrammet att öka i antalet sökande medan sökande till naturvetenskapsprogrammet fortsätter att minska. Samhällsvetenskapsprogrammet är fortsatt det mest sökta programmet och även det största. Av yrkesprogrammen är fordon- och transportprogrammet det mest sökta följt av el- och energiprogrammet samt bygg- och anläggningsprogrammet. Läsåret 2021/22 är el- och energiprogrammet det yrkesprogram med flest elever, följt av bygg- och anläggningsprogrammet samt fordon- och transportprogrammet. Läsåret 2021/22 studerar totalt 37 400 elever på ett introduktionsprogram. Av dessa är det flest, 12 400 elever, som läser programmet individuellt alternativ.

Våren 2021 slutförde 69 procent av de elever som påbörjade en gymnasieutbildning 2018 ett nationellt program med en examen. Ytterligare 5 procent fick ett studiebevis om 2 500 poäng. Andelen elever som slutför en gymnasieutbildning har kontinuerligt ökat sedan 2014. Andelen elever som lämnar gymnasieskolan med grundläggande behörighet till högskolestudier har däremot minskat för första gången våren 2021 sedan 2014.

Tre år efter examen från ett nationellt program i gymnasieskolan har 63 procent av de ungdomar som läst ett yrkesprogram en etablerad ställning på arbetsmarknaden medan 8 procent befinner sig i högskolestudier. Av de ungdomar som har läst ett högskoleförberedande program är det 56 procent som befinner sig i högskolestudier medan 23 procent har en etablerad ställning på arbetsmarknaden tre år efter examen.

Svensk gymnasieskola rymmer även ett antal riksrekryterande program med egna examensmål: flygteknikutbildningen, tågteknikutbildningen, marinteknikutbildningen, sjöfartsutbildningen, dansarutbildningen och utbildningen samiska näringar. Dessa program är utbildningar som inte rymms inom de nationella programmen men som ändå är av ett nationellt intresse. Dessa utbildningar finns nu redovisade i ett eget avsnitt i denna uppföljning. Två av utbildningarna saknar elevunderlag, tågteknikutbildningen och utbildningen samiska näringar. Övriga utbildningar redovisas med elevstatistik samt resultatstatistik.

I årets rapport har tidsserierna avgränsats till att omfatta som mest sex läsår bakåt i tiden. Statistik från läsåret 2011/12 och framåt som inte finns med i denna rapport återfinns i Uppföljning av gymnasieskolan 2021.

Inledning

Med gymnasiereformen Gy 2011 infördes från och med hösten 2011 den nuvarande gymnasieskolan. Syftet med reformen var bland annat att i högre grad än tidigare förbereda elever för arbetslivet respektive för högre studier, förtydliga innehållet i de olika programmen samt öka genomströmningen.

Föreliggande rapport är Skolverkets årliga statistiska uppföljning av utvecklingen i gymnasieskolan. I rapporten samlar vi all tillgänglig statistik programvis, och kommenterar utvecklingen i gymnasieskolan och situationen för respektive program.

Rapporten har sammanställts av undervisningsrådet Anna Niia i samarbete med undervisningsråden Max Lundin, Lukas Ryan och Carrie Robson på enheten för gymnasie- och vuxenutbildningsstatistik på Skolverkets analysavdelning. De undervisningsråd på Skolverkets läroplansavdelning som ansvarar för respektive gymnasieprogram har bidragit med programvisa texter.

Underlag – material och källor

I den programvisa redovisningen i rapporten sammanfattas Skolverkets statistik om elever på respektive program, med utgångspunkt från rapporterade uppgifter om förstahandsval till gymnasieskolan och elevuppgifter per den 15 oktober för åren 2016 till 2021. Även Skolverkets statistik om genomströmning och studieresultat i gymnasieskolan läsåren 2013/14 till 2020/21 samt statistik över de ungdomar som lämnade gymnasieskolan läsåret 2015/16 och vad dessa ungdomar hade för etableringsstatus tre år efter avslutade gymnasiestudier redovisas.¹

Utöver sammanställningen av den aktuella statistiken per gymnasieprogram kommenterar vi situationen inom respektive program. Kommentarererna är skrivna utifrån Skolverkets erfarenheter från samarbetet med de nationella programråden för gymnasial yrkesutbildning och referensskolor, vilka beskrivs närmare i bilagan under rubriken Källor.² Även möten i samband med nätverksträffar, workshops och arbete med Skolverkets egna uppdrag har bidragit till bilden av utvecklingen inom programmen.

¹ Tidsserier som sträcker sig från 2011 och framåt finns i föregående års rapport: Uppföljning av gymnasieskolan 2021. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=8008>

² Erfarenheter från programråd och referensskolor inte nödvändigtvis är representativa för programmen i ett nationellt perspektiv.

Disposition

Rapporten inleds med en övergripande bild av gymnasieskolans elever³, hur elevernas studier fortskrider samt genomströmningen och deras inträde på arbetsmarknaden. Det inledande avsnittet belyser även den aktuella lägesbilden och konsekvenserna av covid-19-pandemin för utbildningen inom skolväsendet. Även ett avsnitt med andra studier som Skolverket gjort av gymnasieskolan beskrivs kort i avsnittet därefter. Sedan följer en redovisning av Skolverkets statistik med kommentarer för vart och ett av gymnasieskolans program. Denna genomgång omfattar i tur och ordning de tolv yrkesprogrammen, de sex högskoleförberedande programmen, det fjärde tekniska året, samt de fyra introduktionsprogrammen.

Nytt för i år är ett avsnitt om de riksrekryterande programmen.

I rapportens bilaga har vi samlat förklaringar och definitioner av de mått och de begrepp som presenteras. Dessa definitioner är viktiga för att tolka den statistik som vi presenterar i rapporten.

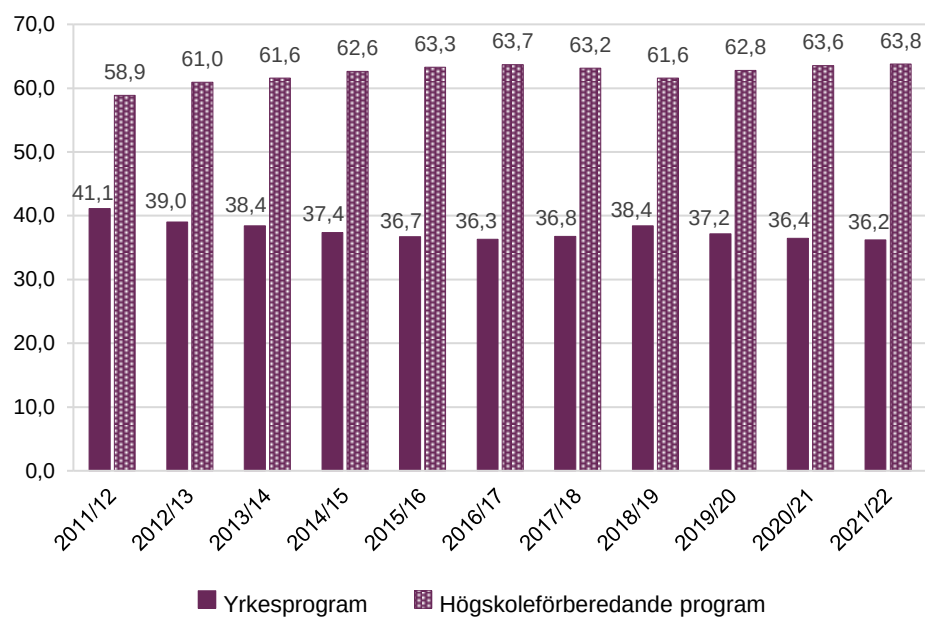
³ I denna redovisning ingår även riksrekryterande program samt delvis International Baccalaureate (IB) för att ge en mer heltäckande bild av hela elevkullen

Nationella program i gymnasieskolan

Sökande och antagna

Inför läsåret 2021/22 sökte 124 900 elever till gymnasieskolans nationella program. Närmare två av tre elever (64 procent) sökte till ett högskoleförberedande program, vilket framgår i Diagram 1.

Diagram 1. Andel (procent) sökande till ett nationellt program läsåren 2011/12 - 2021/22.

Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåren 2011/12–2021/22.

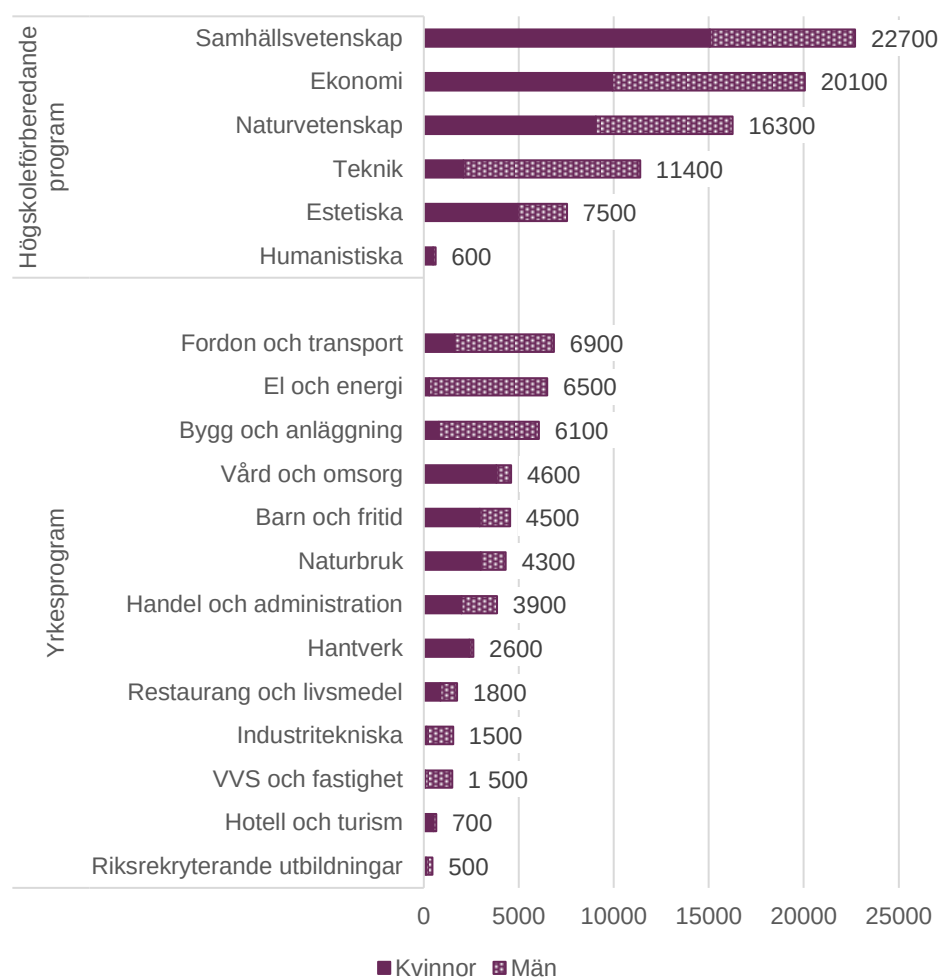
Andelen sökande till yrkesprogram var 36 procent. Fördelningen av andelen sökande till yrkes- respektive högskoleförberedande program var oförändrad jämfört med föregående läsår. Under den senaste tioårsperioden har det varit små förändringar mellan åren.

Sökande per program

Samhällsvetenskapsprogrammet fortsätter att vara det vanligaste förstahandsvalet för eleverna följt av ekonomiprogrammet vilket framgår i 0 nedan.⁴ Fordons- och transportprogrammet var det vanligaste förstahandsvalet bland yrkesprogrammen följt av el- och energiprogrammet.

⁴ International Baccalaureate är inte ett nationellt program men ingår i redovisningen av högskoleförberedande program.

Diagram 2. Antal sökande till respektive nationellt program inför läsåret 2021/22.

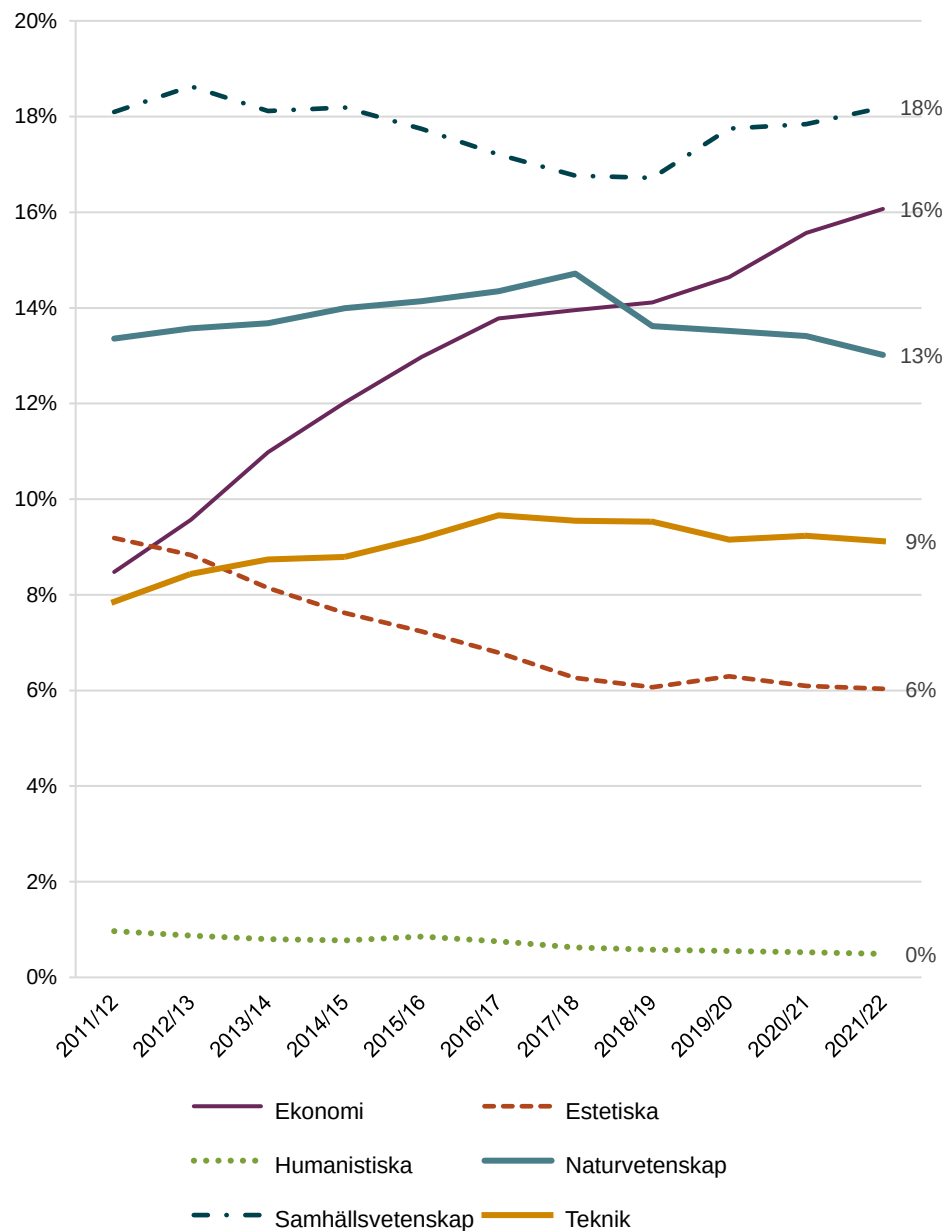

Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåret 2021/22.

Samhällsvetenskapsprogrammet var det vanligaste förstahandsvalet för kvinnor, följt av ekonomiprogrammet. För män var ekonomiprogrammet det vanligaste förstahandsvalet följt av teknikprogrammet. Vård- och omsorgsprogrammet var det vanligaste yrkesprogrammet att söka i första hand för kvinnor medan el- och energiprogrammet var vanligast för män.

Diagram 3 visar utvecklingen av andel sökande i första hand till respektive högskoleförberedande program över tid.

Diagram 3. Andel (procent) som sökte respektive högskoleförberedande program i första hand, läsåren 2011/12 – 2021/22.

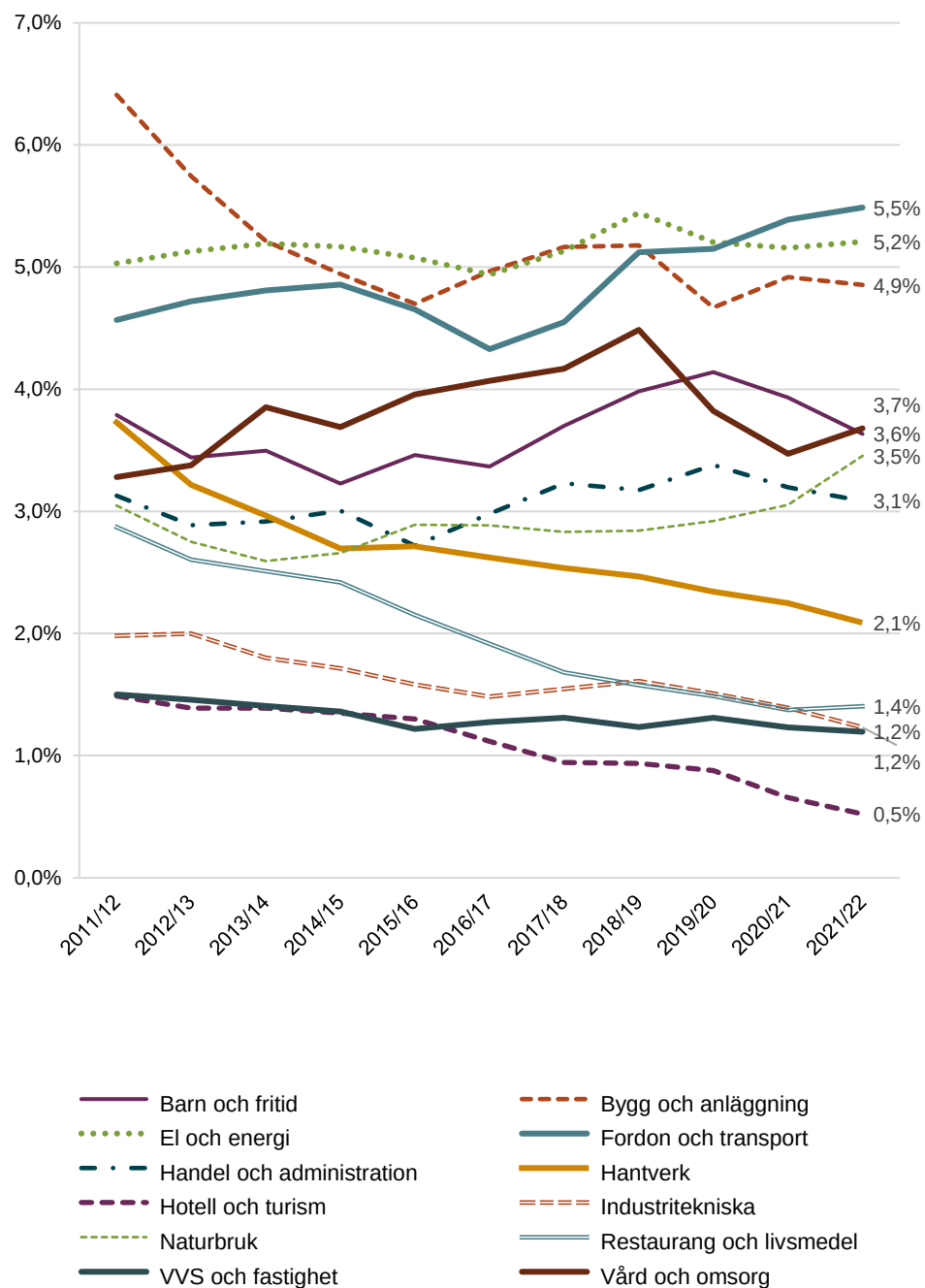

Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåren 2011/12 - 2021/22.

Andelen sökande ökar något för ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet jämfört med föregående läsår. Sedan läsåret 2011/12 har andelen sökande till ekonomiprogrammet ökat med 8 procentenheter. Andelen sökande till samhällsvetenskapsprogrammet är efter några års minskning nu tillbaka på nästintill samma nivå som läsåret 2011/12.

Sedan förra läsåret var fordons- och transportprogrammet det förstahandsval som störst andel söker till bland yrkesprogrammen. Det framgår i Diagram 4 över andelen som sökte respektive yrkesprogram i första hand över tid.

Diagram 4. Andel (procent) som sökte respektive yrkesprogram i första hand, läsåren 2011/12 – 2021/22.

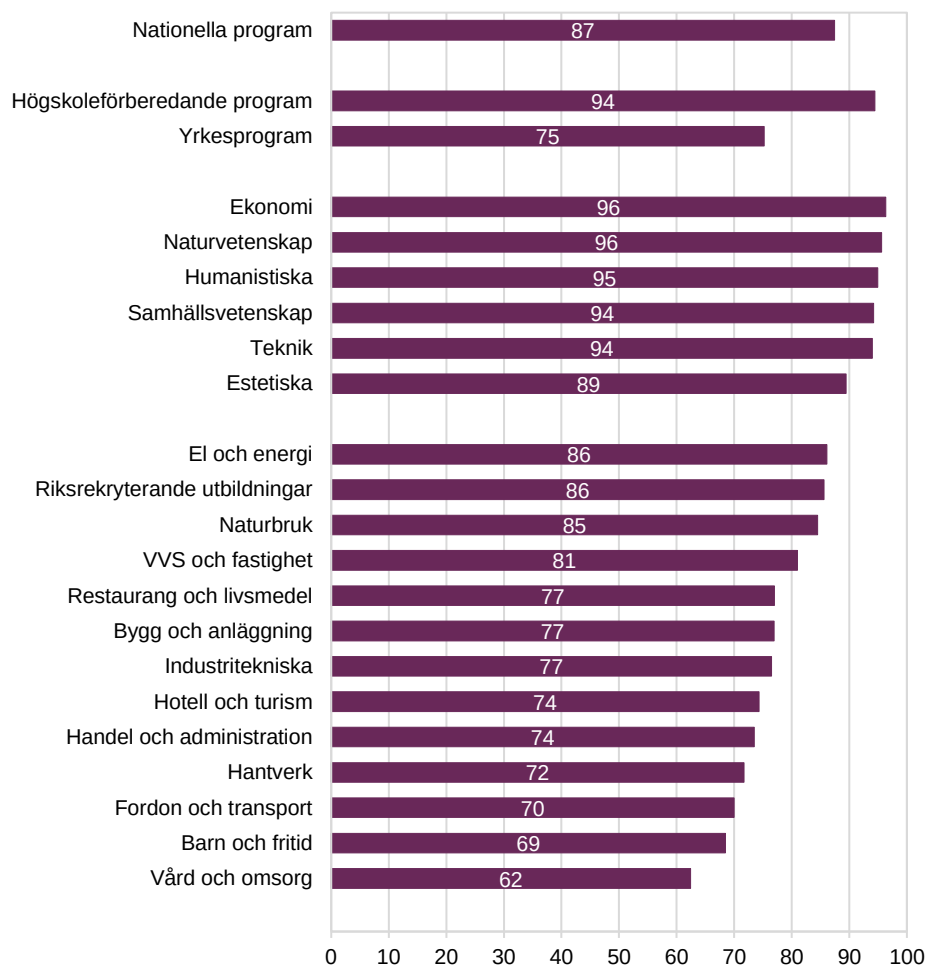
Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåren 2011/12 - 2021/22.

Andelen sökande till naturbruksprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet ökade något jämfört med föregående läsår medan andelen sökande till barn- och fritidsprogrammet minskade något.

Behörighet till sökt program

Knappt nio av tio (87 procent) av eleverna var behöriga till det nationella program de sökt i första hand inför läsåret 2021/22. Det framgår i Diagram 5 över behöriga sökande till respektive nationellt program.

Diagram 5. Andel (procent) behöriga sökande till respektive nationellt program inför läsåret 2021/22.

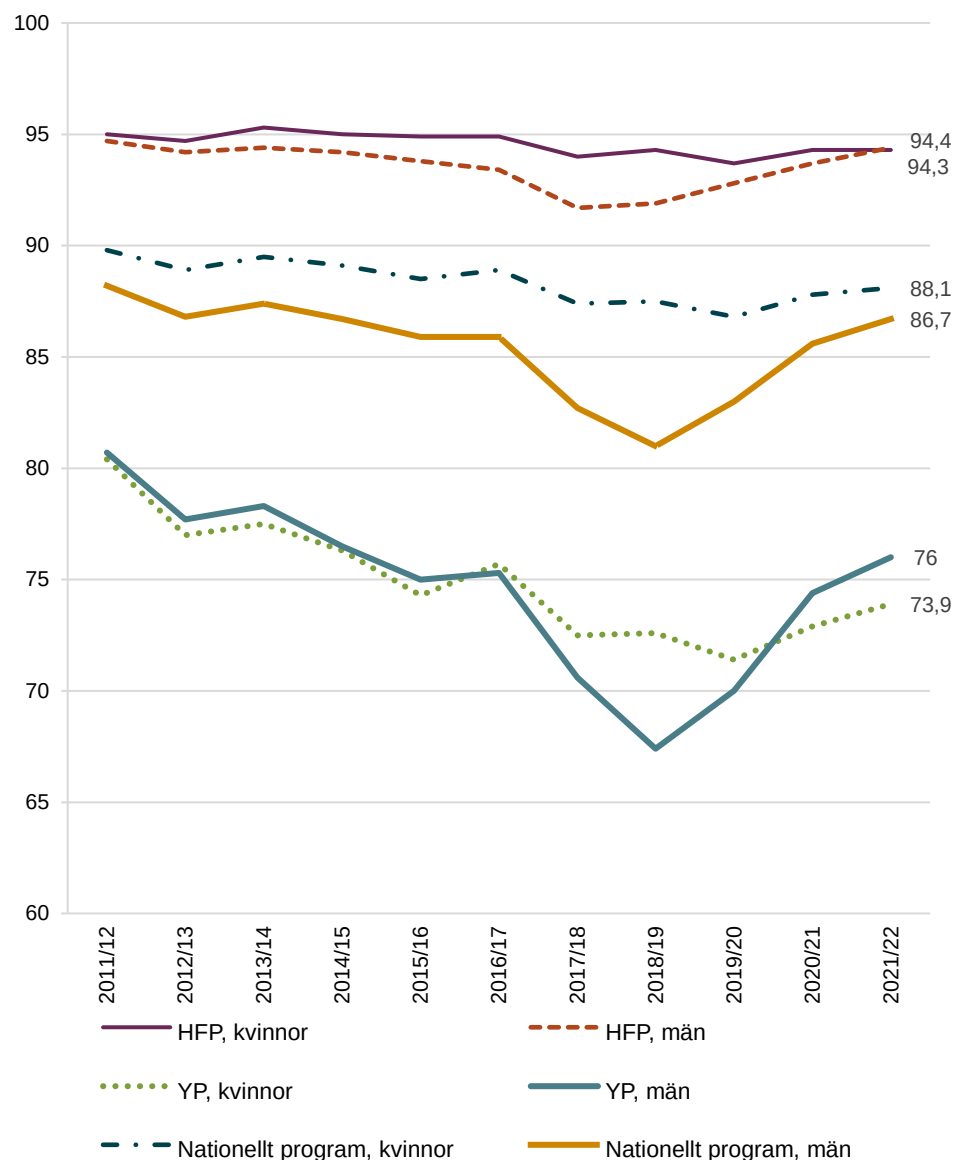
Källa: Gymnasieskolan, Sökande till gymnasieskolan, tabell 2A för läsåret 2021/22.

Andelen behöriga till sökt förstahandsval var generellt sett högre bland de sökande till högskoleförberedande program jämfört med dem som sökte yrkesprogram i första hand. Jämfört med föregående år ökade andelen behöriga till sökt förstahandsval bland de sökande till yrkesprogram, 75 procent jämfört med 74 procent. Bland de sökande till högskoleförberedande program var andelen behöriga 94 procent, vilket är oförändrat från föregående läsår.

Högst var behörigheten bland elever som sökt till ekonomiprogrammet (96 procent) och lägst bland elever som sökt vård- och omsorgsprogrammet (62 procent). El- och energiprogrammet var det yrkesprogram som hade högst andel behöriga sökande (86 procent).

För både kvinnor och män som sökte till yrkesprogram ökade andelen behöriga sökande inför 2021/22 jämfört med föregående läsår. I Diagram 6 visas andel behöriga till förstahandsvalet över tid per programtyp och kön.

Diagram 6. Andel (procent) behöriga till förstahandsvalet, läsår 2011/12 – 2021/22, per programtyp och kön.

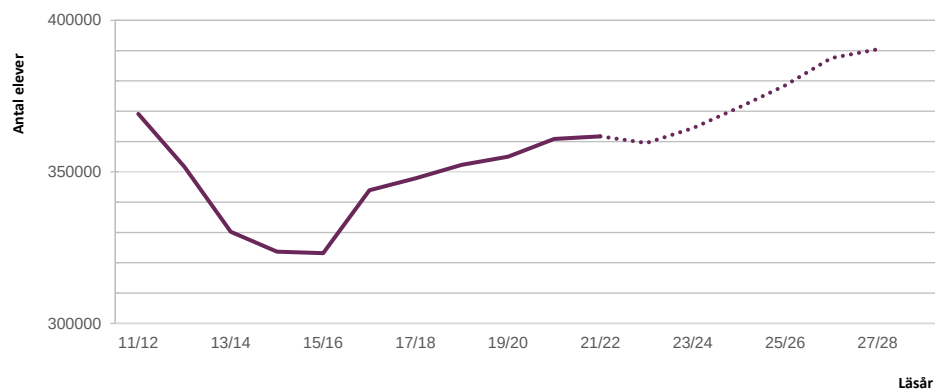
Källa: Gymnasieskolan, Skolenheter och elever, tabell 3A läsåret 2021/22.

Störst var ökningen för män som sökt ett yrkesprogram i första hand inför 2021/22 där andelen behöriga sökande ökade med 2 procentenheter jämfört med föregående läsår.

Elever i gymnasieskolan

Läsåret 2021/22 går cirka 362 000 elever i gymnasieskolan. Se Diagram 7 för utvecklingen av antalet elever i gymnasieskolan de senaste tio läsåren och en prognos för kommande läsår.

Diagram 7. Antal elever i gymnasieskolan läsåren 2011/12–2021/22 samt prognos för läsåren 2022/23–2027/28.

Källa: Gymnasieskolan, Skolenheter och elever, tabell 4A för läsåren 2011/12–2021/22.

Läsåret 2021/22 är sjätte året i rad som antalet gymnasieelever ökar, även om den senaste årets ökning är liten. Jämfört med föregående läsår är det 826 fler elever i gymnasieskolan innevarande läsår, vilket motsvarar en ökning med cirka 0,2 procent. Under de kommande läsåren beräknar Skolverket en fortsatt ökning av antalet elever i gymnasieskolan till 390 000 elever läsåret 2027/28⁵.

Elever per programtyp och kön

De flesta eleverna i gymnasieskolan går på ett högskoleförberedande program. Det framgår av Tabell 1 som visar antalet elever per programtyp.

Tabell 1. Antal elever uppdelat på kön och programtyp i gymnasieskolan läsåret 2021/22.

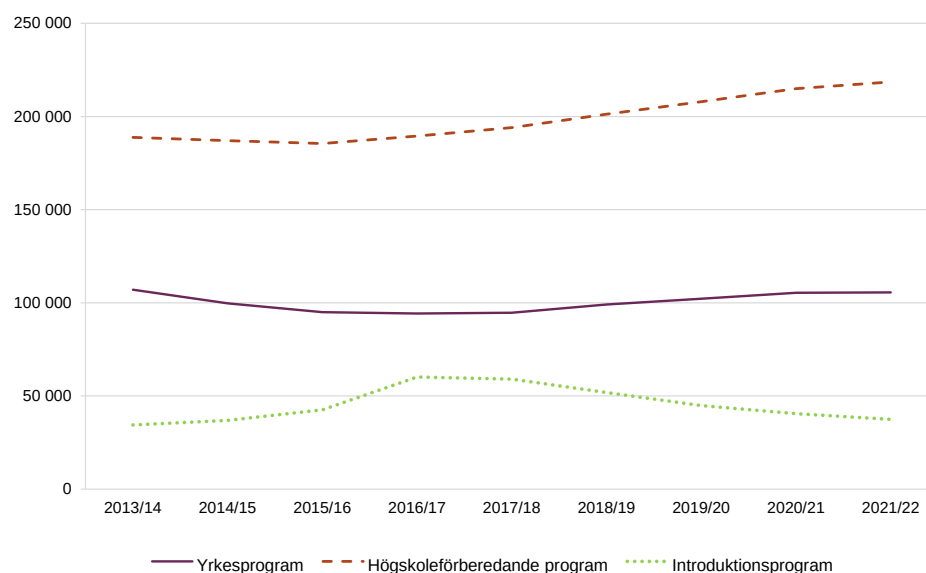
	Totalt	Kvinnor	Män
Gymnasieskolan totalt	361 673	174 743	186 930
Yrkesprogram	105 618	42 584	63 034
Högskoleförberedande program	218 623	115 917	102 706
Introduktionsprogram	37 432	16 242	21 190

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåret 2021/22.

⁵ Prognosen baseras på övergången från grundskolan, genomsnittligt antal studieår i gymnasieskolan och den förväntade invandringen till Sverige. Prognosen är framtagen innan Rysslands invasion av Ukraina under våren år 2022 och är därför inte justerad för ett ökat inflöde av elever i grund- och gymnasieskolan till följd av ökad flyktinginvandring.

Läsåret 2021/22 är nästan 219 000 elever registrerade på ett högskoleförberedande program, knappt 106 000 elever på ett yrkesprogram och 37 400 elever på ett introduktionsprogram. Det är fler kvinnor än män som går på de högskoleförberedande programmen, medan männen är fler på yrkesprogrammen och introduktionsprogrammen. 0 visar hur antalet elever på olika typer av program har förändrats under de senaste läsåren.

Diagram 8. Antal elever i gymnasieskolan läsåren 2013/14–2021/22 fördelat på typ av program.

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåren 2013/14–2021/22.

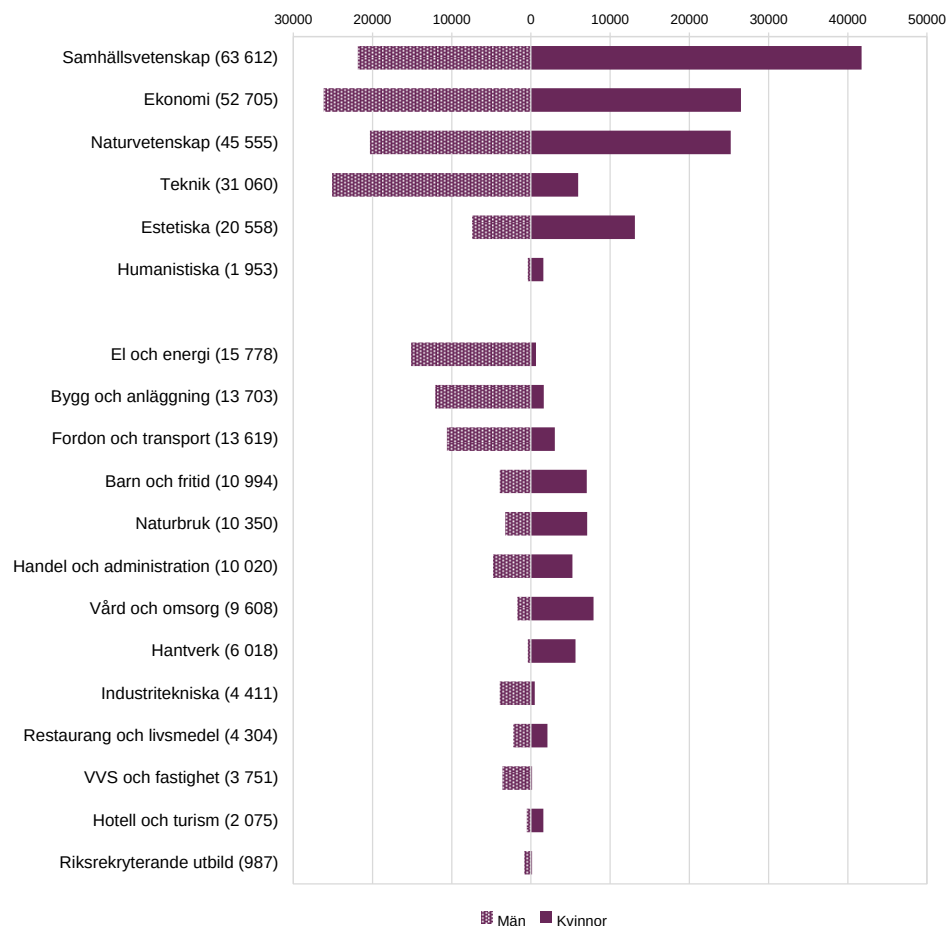
Elever på högskoleförberedande program har ökat med 3 680 elever sedan föregående läsår, vilket motsvarar nästan 2 procent. Elever på yrkesprogram är i stort sett oförändrat med en ökning på 266 elever (0,3 procent). Antalet elever på introduktionsprogram har totalt sett minskat med 3 120 vilket motsvarar 8 procent. Antalet elever minskar på alla introduktionsprogram förutom på individuellt alternativ. Språkintröduktion minskar mest, med 2 000 elever från föregående läsår. Se vidare i avsnittet Elever på introduktionsprogrammen.

En stor del av eleverna i gymnasieskolan, cirka 69 procent, går i en gymnasieskola som har en offentlig huvudman och 31 procent går i en gymnasieskola med enskild huvudman.

Elever på de nationella programmen

Totalt läser 324 000 elever på ett nationellt program. De tre största nationella programmen är samtliga högskoleförberedande. Diagram 9 visar antalet elever på nationella programmen läsåret 2021/22, per program och kön.

Diagram 9. Antal elever på de nationella programmen läsåret 2021/22 fördelat på program och kön.

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåret 2021/22.

Samhällsvetenskapsprogrammet har flest elever, 63 600. På ekonomiprogrammet läser 52 700 elever och på naturvetenskapsprogrammet läser 45 600 elever. De tre största yrkesprogrammen är el- och energiprogrammet med 15 800 elever, bygg- och anläggningsprogrammet med 13 700 elever och fordons- och transportprogrammet med 13 600 elever.

Fördelningen mellan kvinnor och män är relativt jämn på två av de högskoleförberedande programmen: ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet. Humanistiska programmet har en hög andel kvinnor (80 procent). Även samhällsvetenskapsprogrammet och estetiska programmet har en något högre andel kvinnor än män (66 respektive 64 procent). På teknikprogrammet är andelen män (81 procent) betydligt högre än andelen kvinnor.

På yrkesprogrammen som helhet går fler män än kvinnor och det är ofta större skillnader mellan andelen män respektive kvinnor på de enskilda yrkesprogrammen jämfört med på de högskoleförberedande programmen. Flera yrkesprogram har en betydligt större andel män än kvinnor. På el- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet är hela 96 procent män. De yrkesprogram som har jämnast fördelning av kvinnor och män är restaurang- och livsmedelsprogrammet samt handels- och administrationsprogrammet.

En stor del av eleverna på de nationella programmen, cirka 68 procent, går i en gymnasieskola som har en offentlig huvudman.

Förändringar sedan förra året

Antalet elever som går första året på ett högskoleförberedande program har ökat något från föregående läsår. Totalt läser 75 300 elever första året, vilket är 846 fler än föregående läsår (1 procent). Andelen elever som går första året på ekonomiprogrammet har ökat mest sedan föregående läsår, med nästan 5 procent fler elever (827 elever).

På estetiska programmet har andelen elever minskat med nästan 2 procent sedan föregående läsår. Andelen elever som går första året på humanistiska programmet har också minskat med 11 procent sedan föregående läsår. Notera dock att humanistiska programmet är ett program med få elever. Minskningen från föregående läsår motsvarar enbart 75 elever.

Antalet elever som går första året på ett yrkesprogram har knappt förändrats jämfört med föregående läsår. Totalt läser 36 100 elever första året på ett yrkesprogram, vilket är 136 färre än föregående läsår. Det motsvarar en minskning med knappt en halv procent.

Elever som läser första året på naturbruksprogrammet har ökat mest, 11 procent jämfört med föregående läsår. På vård- och omsorgsprogrammet är det 3 procent fler elever i skolor 1 jämfört med föregående läsår. Elever som läser första året på restaurang- och livsmedelsprogrammet har ökat jämfört med föregående läsår med 2,5 procent. Fordons- och transportprogrammet är ytterligare ett av yrkesprogrammen som ökat mot föregående läsår (2 procent).

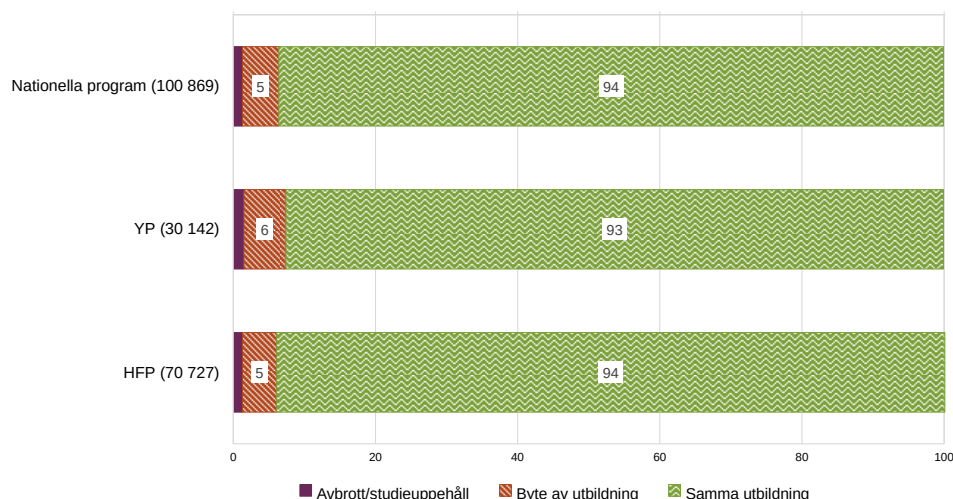
Från föregående läsår har elever som läser första året på ett yrkesprogram minskat på flertalet program. Hotell- och turismprogrammet har procentuellt tappat flest elever (22 procent).

Hantverksprogrammet, barn och fritidsprogrammet, industritekniska programmet och VVS- och fastighetsprogrammet visar på tydliga procentuella nedgångar jämfört med föregående läsår.

Avbrott, studieuppehåll och byte av program

Genom att följa nybörjarelever över tid, dvs. de elever som går första året och inte har varit registrerade i gymnasieskolan tidigare, kan vi presentera statistik över elevernas avbrott, studieuppehåll, byten av program samt vilka som är kvar i samma utbildning.⁶ Diagram 10 visar hur studieflödena ser ut mellan första och andra studieåret bland nybörjarelever som påbörjat sin utbildning på ett nationellt program förra läsåret.

Diagram 10. Studieflöden mellan första och andra studieåret för nybörjarelever på nationella program, läsåret 2020/21 till 2021/22 (antal nybörjarelever i parentes).

Källa: Gymnasieskolan, Studiefloeden mellan första och andra studieåret, nybörjare ht 2020, tabell 6A för läsåret 2021/22. HFP avser högskoleförberedande program, YP avser yrkesprogram.

Av nybörjareleverna på nationella program läsåret 2020/21 är 94 procent kvar på samma program ett år senare, läsåret 2021/22. Elever som började på ett högskoleförberedande program är i något högre utsträckning kvar på samma program, 94 procent, jämfört med 93 procent på yrkesprogram. Det är ungefär lika vanligt att kvinnor och män är kvar på samma program, både på högskoleförberedande program och yrkesprogram, även om det kan vara skillnader på de enskilda programmen.

Av de elever som läsåret 2020/21 påbörjat ett nationellt program är det 5 procent som bytt program till läsåret 2021/22. På yrkesprogram är det 6 procent som bytt program och på högskoleförberedande program är det 5 procent. Det är vanligare att elever som påbörjar sin utbildning på ett yrkesprogram byter till ett annat yrkesprogram. Elever som påbörjar ett högskoleförberedande program byter i större utsträckning till ett annat högskoleförberedande program. Det är något vanligare att män byter program än att kvinnor gör det, men det finns en skillnad mellan programtyperna. Kvinnor som börjat på yrkesprogram byter i något större utsträckning än män. På högskoleförberedande program är det något vanligare att män byter program än att kvinnor gör det.

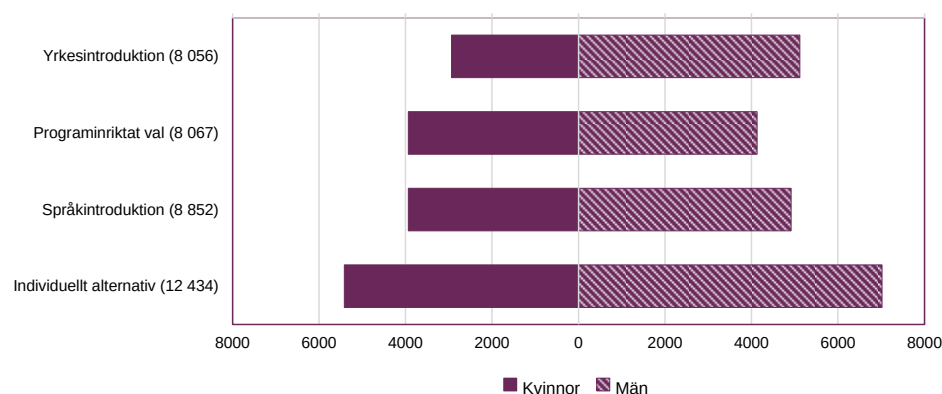
⁶ Elever som har tillfälliga personnummer ingår inte i redovisningen.

Andelen elever som påbörjat sin utbildning på ett nationellt program och året efter avbrutit eller gjort studieuppehåll är 1 procent. De två senaste åren har andelen elever som avbrutit eller gjort studieuppehåll tydligt minskat på de nationella programmen. Ett liknande mönster och storleksordning i minskning av antal elever syns även för de som bytt nationellt program.

Elever på introduktionsprogrammen

Läsåret 2021/22 studerar totalt 37 400 elever på ett introduktionsprogram. Hur eleverna läsåret 2021/22 är fördelade mellan de olika introduktionsprogrammen framgår av Diagram 11.

Diagram 11. Antal elever på introduktionsprogrammen läsåret 2021/22 fördelat på program och kön.

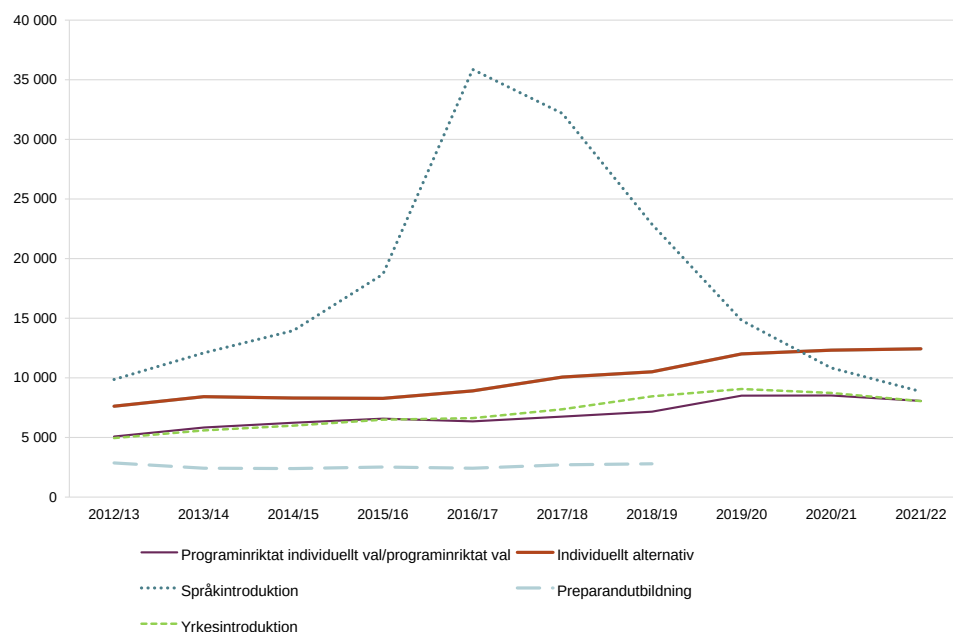

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåret 2021/22. Elever som är rapporterade på preparandutbildning (23 elever) ingår enbart i redovisningar av totaluppgifter för gymnasieskolan och introduktionsprogrammen.

Individuellt alternativ är det största introduktionsprogrammet med totalt 12 400 elever. Det näst största introduktionsprogrammet är språkintröduktion med 8 900 elever och minst antal elever bland introduktionsprogrammen finns på yrkesintroduktion med 8 100 elever. På samtliga introduktionsprogram är det fler män än kvinnor.

Majoriteten av eleverna på introduktionsprogrammen, cirka 82 procent, går i en gymnasieskola som har en offentlig huvudman.

Diagram 12. Antal elever på introduktionsprogram läsåren 2012/13–2021/22.

Källa: Gymnasieskolan, Elever på program redovisade efter typ av huvudman och kön, tabell 5A för läsåren 2012/13–2021/22.

Antalet elever på introduktionsprogram ökade fram till läsåret 2016/17 för att sedan börja minska. Lsåret 2021/22 minskar antalet elever på introduktionsprogram för femte året i rad. Antalet elever är nu 3 120 färre än föregående läsår, vilket motsvarar en minskning med nästan 8 procent.

Att antalet elever på introduktionsprogram har minskat beror till stor del på att det är färre elever som läser på språkintröduktion detta läsår, en minskning på 2 000 elever vilket motsvarar 18 procent. På yrkesintröduktion minskar också antalet elever jämfört med föregående år, en minskning med 690 elever som motsvarar ungefär 8 procent. Elever på programinriktat val har minskat med 460 elever (5 procent).

Individuellt alternativ är det enda introduktionsprogram där elevantalet ökar jämfört med förra läsåret, med cirka 110 elever (1 procent).

Avbrott, studieuppehåll och byte av program

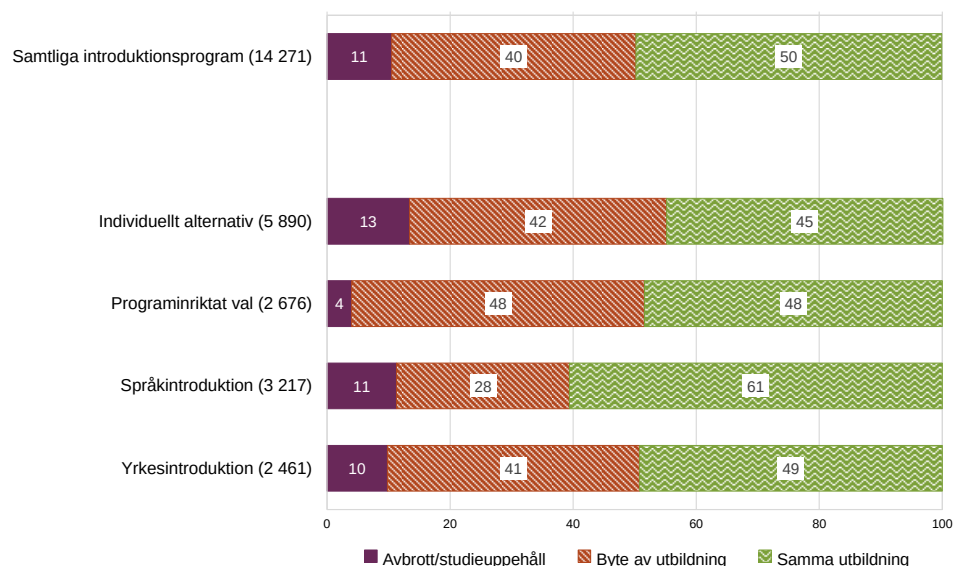
Genom att följa nybörjarelever över tid, dvs. de elever som går första året och inte varit registrerade i gymnasieskolan tidigare, kan vi presentera statistik över elevernas avbrott, studieuppehåll, byten av program samt vilka som är kvar i samma utbildning.⁷ Skolverket publicerade under 2019 också en fördjupad analys av eleverna som påbörjade gymnasieskolan på introduktionsprogram.⁸

⁷ Elever som har tillfälliga personnummer ingår inte i redovisningen. Eftersom många elever på språkintröduktion har tillfälliga personnummer påverkas statistiken om språkintröduktion mest.

⁸ Skolverket (2019). Introduktionsprogram, eleverna och deras sysselsättning efteråt. Rapport 484.

0 visar hur studieflödena ser ut för nybörjarelever per introduktionsprogram mellan det första och andra studieåret.

Diagram 13. Studieflöden mellan första och andra studieåret för nybörjarelever på introduktionsprogram, läsåret 2020/21 till 2021/22 (antal nybörjarelever i parentes).

Källa: Gymnasieskolan, Studieflöden mellan första och andra studieåret, nybörjare ht 2020, tabell 6A för läsåret 2021/22.

Av nybörjareleverna på introduktionsprogram läsåret 2020/21 är 50 procent kvar på samma program ett år senare, läsåret 2021/22. Föregående läsår var motsvarande andel 49 procent. Elever som började på språkintröduktion läsåret 2020/21 är i högst utsträckning kvar på samma program, 61 procent.

Cirka 40 procent av nybörjareleverna hade bytt till ett annat program läsåret 2021/22. Motsvarande andel för föregående läsår var 39 procent. Det är vanligare att elever byter till ett yrkesprogram än att de byter till ett annat introduktionsprogram.

Andelen nybörjarelever som avbrutit eller tagit ett studieuppehåll till läsåret 2021/22 är cirka 11 procent. Högst andel elever som avbrutit eller tagit ett studieuppehåll är det bland elever som började på individuellt alternativ, 13 procent. Minst andel finns bland elever som började på programinriktat val, där 4 procent inte var registrerade i gymnasieskolan året därpå.

Betyg och studieresultat

Genomströmning

Genomströmningen avser andelen elever som har slutfört gymnasieskolan inom en viss tid från att de påbörjade sina gymnasiestudier. I normalfallet behöver en elev som börjar på ett nationellt program tre år för att slutföra sina gymnasiestudier. Elever som byter utbildning, gör studieuppehåll eller börjar på ett introduktionsprogram kan behöva ett fjärde eller femte studieår för att slutföra ett nationellt program i gymnasieskolan. Därutöver finns det elever som behöver längre tid på sig att slutföra gymnasieutbildningen av andra orsaker samt elever som avbryter sina studier. I Skolverkets genomströmningsstatistik följer vi en elevkull 3, 4 och 5 år efter att eleverna började gymnasieskolan.

Tabell 2. Andelen elever som slutfört gymnasieskolan inom 3, 4 och 5 år, startår 2011–2018. Procent.

Startår	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 3 år	Examen inom 3 år	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 4 år	Examen inom 4 år	Examen el. studiebevis 2 500 p inom 5 år	Examen inom 5 år
2018	74	69	-	-	-	-
2017	71	66	78	72	-	-
2016	72	66	78	71	79	72
2015	72	66	78	71	79	72
2014	72	66	79	71	80	72
2013	72	65	79	71	80	72
2012	72	65	79	71	80	72
2011	71	63	78	69	79	70

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, tabell 3 för läsåret 2020/21, modifierad tabell 3 för läsåren 2013/14–2019/20, modifierad tabell 15 för läsåret 2013/14 avseende exkludering av IB. Siffrorna är avrundade.

Tabell 2 visar genomströmningen för samtliga ungdomar i en elevkull som ett givet år börjat gymnasieskolan. Siffrorna visar elever som börjar i gymnasieskolan på ett nationellt program och inkluderar även elever som börjar sina gymnasiestudier på ett introduktionsprogram.

Hösten 2018 började 111 700 ungdomar gymnasieskolan i år 1, varav 16 900 på ett introduktionsprogram. Våren 2021 – tre år senare – slutförde 74 procent av dessa elever gymnasieskolan med gymnasieexamen (68,8 procent) eller ett studiebevis om 2 500 poäng (5,1 procent). Elever som saknade svenskt personnummer när de började gymnasieskolan finns inte med i beräkningarna på grund av att det inte går att följa dessa elever över tid i statistiken.

Följer man en elevkull över en längre tid och tittar på hur stor andel i en elevkull som tagit examen efter fem år är det 72 procent som slutfört gymnasieskolan med examen. 28 procent av eleverna i en elevkull har alltså lämnat gymnasieskolan med ofullständiga studier, det vill säga utan en gymnasieexamen. Andelen av en elevkull som inte slutfört gymnasieskolan med examen har varit i princip oförändrad över tid, med undantag för den första elevkullen som började gymnasieskolan år 2011 där andelen med examen var något lägre jämfört med senare elevkullar.

Andelen elever som tar examen inom tre år

De nationella programmen är avsedda att genomföras på tre läsår.⁹ I tabellen som följer redovisas en tidsserie över andelen som börjat på nationella program och tagit examen inom tre år.

Tabell 3. Andelen (procent) med examen inom tre år bland nybörjare 2011–2018 på nationella program.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nationella program	71,6	73,8	74,4	75,4	76,3	76,7	78,3	79,6
Yrkesprogram	66,6	69,9	70,8	71,8	72,0	71,6	74,3	74,9
Högskoleförberedande program	74,2	75,7	76,1	77,0	78,1	79,0	80,0	81,7

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, modifierade tabell 3A för läsåren 2013/14–2019/20, tabell 3A läsåret 2020/21.

År 2021 var det 79,6 procent av eleverna som började på ett nationellt program hösten 2018 som tagit examen inom tre år. Det är en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med år 2020. Andelen elever som tar examen inom tre år från högskoleförberedande program har ökat från 80,0 år 2020 till 81,7 procent år 2021. Andelen som tar examen inom tre år från yrkesprogram har ökat från 74,3 procent år 2020 till 74,9 procent år 2021. På både högskoleförberedande program och yrkesprogram har det skett förhållandevis stora ökningar av andelen elever som tagit examen åren 2021 och 2020 då skolan varit påverkad av covid-19-pandemin jämfört med året före, år 2019.

Jämför man över tid med den första årskullen som slutfört Gy 2011 så har andelen elever som tar examen inom tre år ökat kraftigt på nationella program, från 71,6 procent år 2014 till 79,6 procent år 2021.

⁹ 6 kap. 15 § skollagen (2010:800).

International Baccalaureate särredovisas i resultatstatistiken

I årets rapport har genomströmnings- och resultatstatistik för programmet International Baccalaureate (IB) separerats från de nationella programmen.¹⁰ Programmet motsvarar till sitt innehåll ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan men är inte ett nationellt program som följer svensk läroplan. Skillnaderna som detta orsakar i statistiken framgår av tabellen nedan.

Tabell 4. Andel (procent) med examen från nationellt program eller diplom från International Baccalaureate (IB) samt andel (procent) med examen från nationellt program 3, 4 respektive 5 år efter påbörjad gymnasieutbildning.

	Antal nybörjare år 2016	Andel med examen eller IB-diplom			Andel med examen		
		efter 3 år, 2019	efter 4 år, 2020	efter 5 år, 2021	efter 3 år, 2019	efter 4 år, 2020	efter 5 år, 2021
Nationella program	88 453	76,76	81,16	81,63	76,74	81,13	81,61
Yrkesprogram	26 747	78,99	83,56	83,98	78,96	83,53	83,94
Högskoleförberedande program	61 706	71,62	75,61	76,23	71,62	75,60	76,23
Introduktionsprogram	15 454	6,59	15,19	20,67	6,42	14,91	20,36

Källa: Gymnasieskolan, Betygsresultat hos elever som började gymnasiet hösten 2016.

Skillnaderna i andelen elever som tagit examen för samtliga nationella program blir mycket marginella, 0,02-0,03 procentenheter lägre, när diplom från IB inte längre räknas med. Den största förändringen i genomströmning utan IB uppstår på introduktionsprogrammen där genomströmningen minskar med 0,3 procentenheter fem år efter påbörjad gymnasieutbildning. Dessa elever kan till exempel vara akademiskt duktiga elever som flyttat till Sverige, men som måste komplettera sina grundskoleutbildningar eller språkkunskaper i svenska innan de kan påbörja ett gymnasieprogram.

Grundläggande behörighet till högskoleutbildning

Av de 93 600 elever som slutförde gymnasieskolan på ett nationellt program våren 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta poäng är det 72,8 procent av eleverna som har en grundläggande behörighet till studier på universitet och högskola. Det är en liten minskning jämfört med år 2020, då 73,2 procent av eleverna slutförde sina studier med grundläggande behörighet.

¹⁰ I den officiella statistiken för gymnasieskolans betyg och studieresultat från år 2021 redovisas elever som gått IB i en separat tabell.

Tabell 5. Andel (procent) av eleverna som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis om 2 500 poäng med grundläggande behörighet år 2014–2021.

Examensår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nationella program	70,2	71,3	72,0	72,6	73,0	73,4	73,2	72,8
Män	62,0	62,9	64,2	65,0	65,5	66,4	65,8	65,0
Kvinnor	78,6	79,7	80,0	80,5	80,8	80,8	81,0	81,1

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, tabell 2D för läsåren 2013/14–2020/21.

Andelen elever som har gått ut gymnasieskolan med grundläggande behörighet har ökat över tid åren 2014–2019, från 70,2 till 73,4. Denna ökning har avstannat och för åren 2020 och 2021 har andelen med grundläggande behörighet minskat något.

Elever i gymnasieskolan som får examen från högskoleförberedande program får per automatik också grundläggande behörighet till en högskoleutbildning. Elever med examen från ett yrkesprogram kan inom ramen för yrkesprogrammen läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet, men kurserna är inte obligatoriska som på de högskoleförberedande programmen.¹¹

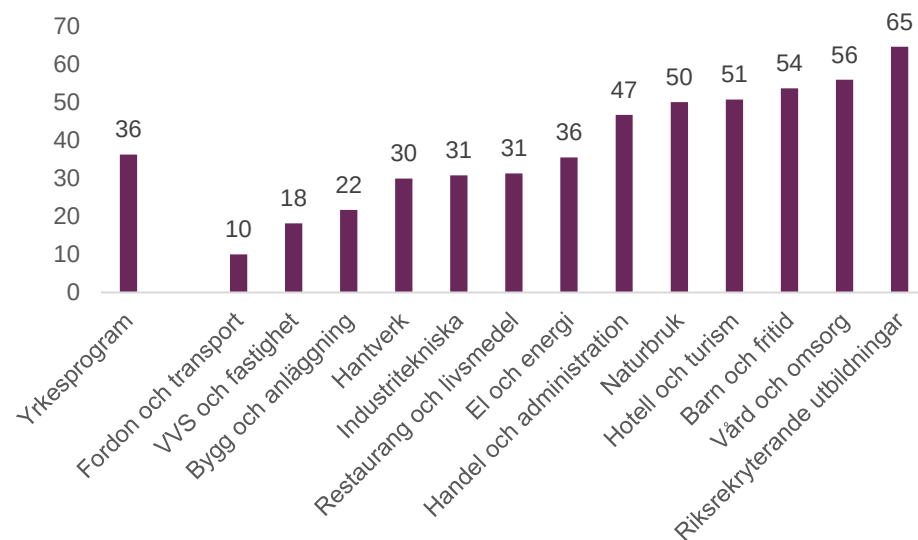
Grundläggande behörighet på yrkesprogram

Det har skett en viss minskning över tid av andelen elever med yrkesexamen som också läser in en grundläggande behörighet. Våren 2021 var det totalt 28 000 elever som gick ut med examen från ett yrkesprogram. Av dessa har 36 procent lämnat gymnasieskolan med en grundläggande behörighet. Det kan jämföras med år 2020 då 37 procent av eleverna med yrkesexamen lämnade gymnasieskolan med en grundläggande behörighet.

Diagram 14 visar hur stor andel elever med examen på yrkesprogram som också läst in en grundläggande behörighet på respektive yrkesprogram. Det finns en mycket stor variation mellan olika yrkesprogram i hur vanligt det är att läsa in grundläggande behörighet, och i diagrammet är programmen sorterade i stigande ordning.

¹¹ För att en elev med yrkesexamen om 2 500 poäng ska få grundläggande universitet- och högskolebehörighet måste eleven läsa två kurser svenska eller svenska som andraspråk om 100 poäng vardera (svenska 2 och 3) samt en kurs i engelska om 100 poäng (engelska 6). Dessa kurser är obligatoriska för elever som läser på högskoleförberedande program.

Diagram 14. Andel (procent) elever med yrkesexamen våren 2021 som har grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier redovisade per yrkesprogram.

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, tabell 2B för läsåret 2020/21.

De riksrekryterande utbildningarna med egna examensmål, som brukar räknas till yrkesprogrammen, samt vård- och omsorgsprogrammet är de yrkesprogram där förhållandevis många elever med examen läst in grundläggande behörighet, 65 respektive 56 procent av eleverna. Det yrkesprogram där minst andel av eleverna med examen läst in grundläggande behörighet är fordons- och transportprogrammet, där tio procent av eleverna med examen också hade grundläggande behörighet till högskolestudier.

Jämfört med år 2019 och år 2020 har det endast skett marginella förändringar på de flesta yrkesprogrammen gällande andelen elever med examen som läst in grundläggande behörighet. Noterbart är dock att på vård- och omsorgsprogrammet har andelen elever med yrkesexamen och grundläggande behörighet minskat flera år i rad, till 56 procent år 2021.

Genomsnittlig betygspoäng

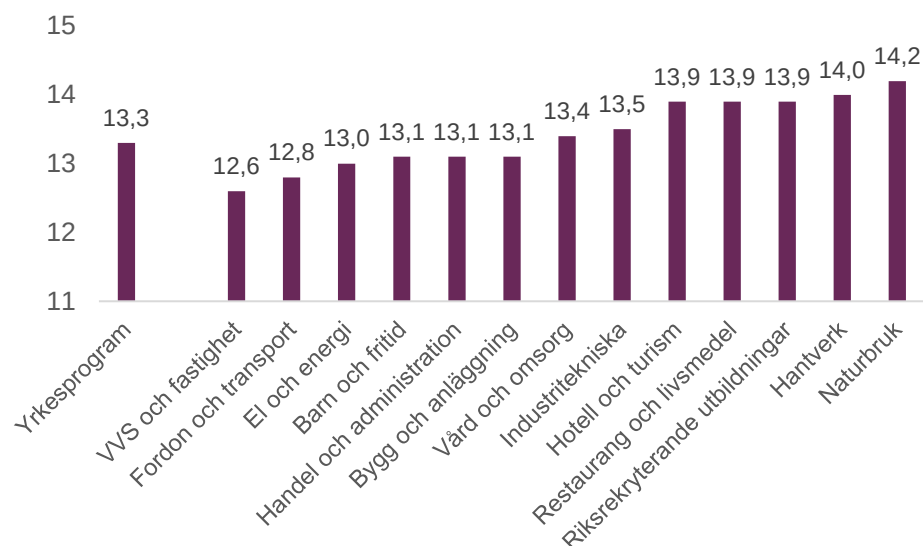
Våren 2021 slutförde 93 600 elever ett nationellt program med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng. Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga dessa elever var 14,5 poäng. Året före, våren 2020, var den genomsnittliga betygspoängen 14,4. Den genomsnittliga betygspoängen har ökat med 0,5 poäng totalt år 2014–2021. Det innebär att eleverna generellt har högre gymnasiebetyg år 2021 jämfört med år 2014. Elever i Gy 2011 får betyg enligt en sexgradig betygsskala som sträcker sig från A till F där lägsta betyget för att bli godkänd på en kurs är E.¹²

¹² Den genomsnittliga betygspoängen i GY 2011 beräknas följande sätt. För varje kurs multipliceras kurspoängen med betygspoängen (kurserna är viktade enligt följande: F=0, E=10, D=12,5 C=15, B=17,5 och A=20) varpå dessa produkter summeras. Denna summa divideras sedan med summan av kurspoängen. Kurser som markerats som utökade ingår inte i beräkningen. Inte heller gymnasiearbetet ingår i beräkningen. Elever som läst reducerat program ingår inte i beräkningen.

Yrkesprogram

Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga 31 100 elever som slutförde yrkesprogram med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng våren 2021 var 13,3. För yrkeseleverna som slutförde gymnasieskolan våren 2020 var den också 13,3.

Diagram 15. Genomsnittlig betygspoäng på yrkesprogram redovisat för respektive program, våren 2021 (elever med examen samt studiebevis om minst 2 500 poäng).

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, tabell 2D för läsåret 2020/21.

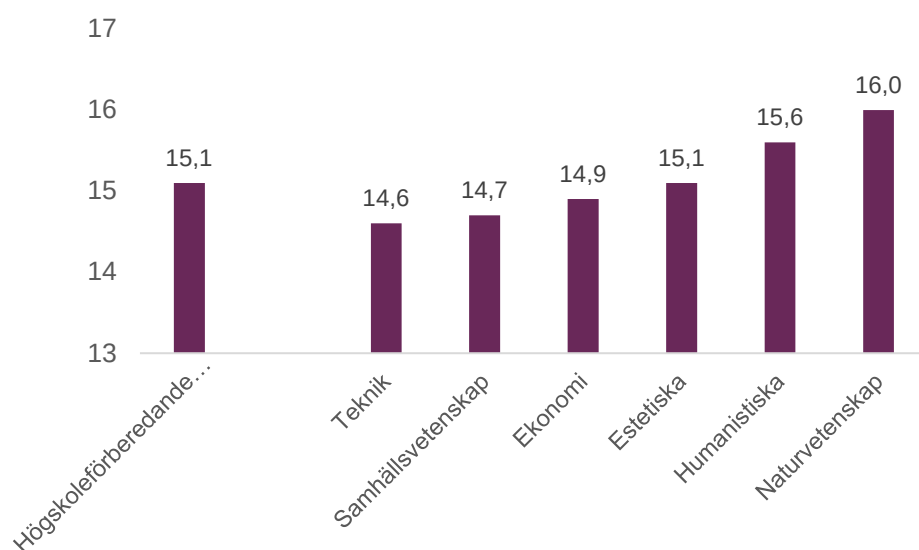
Elever som går naturbruksprogrammet har högst genomsnittlig betygspoäng (14,2) följt av elever på hantverksprogrammet (14,0). Lägst betyg har elever som läst VVS- och fastighetsprogrammet (12,6), fordons- och transportprogrammet (12,8) och el- och energiprogrammet (13,0). Den genomsnittliga betygspoängen för respektive yrkesprogram år 2021 är mycket snarlik betygspoängen för år 2020. Noterbart är att den genomsnittliga betygspoängen på naturbruksprogrammet minskat med 0,2 år 2021 jämfört med år 2020.

Det finns inget yrkesprogram våren 2021 där eleverna har högre genomsnittlig betygspoäng än på något högskoleförberedande program.

Högskoleförberedande program

Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga elever som slutförde högskoleförberedande program med examen och studiebevis om minst 2 500 poäng våren 2021 var 15,1. Den genomsnittliga betygspoängen var 15,0 år 2020. Jämför man med första kullen elever som gick ut Gy 2011 år 2014 har den genomsnittliga betygspoängen ökat med totalt 0,6 poäng, från 14,5 till 15,1 poäng.

Diagram 16. Genomsnittlig betygspoäng för högskoleförberedande program för respektive program, våren 2021 (elever med examen samt studiebevis om minst 2 500 poäng).

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, tabell 2D för läsåret 2020/21.

Eleverna på naturvetenskapsprogrammet har högst genomsnittlig betygspoäng, 16,0, följt av eleverna på humanistiska programmet, där den genomsnittliga betygspoängen var 15,6. Lägst genomsnittlig betygspoäng bland de högskoleförberedande programmen har eleverna på teknikprogrammet (14,6) samt samhällsvetenskapsprogrammet (14,7) som är det program där flest elever slutförde gymnasieskolan 2021. Den genomsnittliga betygspoängen för respektive högskoleförberedande program år 2021 är mycket snarlik betygspoängen för år 2020. Noterbart är att den genomsnittliga betygspoängen ökat på samhällsvetenskapsprogrammet med 0,2 poäng år 2021 jämfört med år 2020.

Kön, föräldrars utbildningsnivå samt utländsk bakgrund.

Kvinnor har generellt bättre studieresultat än män. Våren 2021 var den genomsnittliga betygspoängen för kvinnor som slutförde gymnasieskolan på nationella program 15,2 och för männen 13,8.¹³ Det skiljer 1,4 poäng mellan könen i genomsnittlig betygspoäng.

¹³ Den genomsnittliga betygspoängen som återges för kön, utbildningsbakgrund samt utländsk bakgrund gäller för samtliga elever som slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygssatta poäng.

Den genomsnittliga betygspoängen för elever som slutfört gymnasieskolan våren 2021 är högre bland elever med föräldrar som har hög utbildningsnivå. Högst genomsnittlig betygspoäng har elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning, 15,1. Därefter följer elever med föräldrar med gymnasial utbildning (13,7) och lägst genomsnittlig betygspoäng (12,8) har elever med föräldrar med förgymnasial utbildning.

Elever med svensk bakgrund har högre genomsnittlig betygspoäng (14,8) än elever med utländsk bakgrund (13,6). Tittar man på både kön och utländsk bakgrund så har kvinnor med svensk bakgrund högst genomsnittlig betygspoäng (15,4) följt av kvinnor med utländsk bakgrund (14,3) och män med svensk bakgrund (14,2). Lägst poäng har män med utländsk bakgrund (13,0).

Etableringsstatus efter gymnasieskolan

Statistiken om etableringsstatus efter tre år omfattar ungdomar som slutförde sin utbildning läsåret 2015/16 och var folkbokförda den 31 december 2019. Tabell 6 beskriver årets population.

Tabell 6. Ungdomar som slutförde gymnasieskolan läsåret 2015/16, per programtyp.

	Totalt	Kvinnor (andel %)	Män (andel %)
Slutfört med examen	71 809	50,7	49,3
Därav yrkesprogram	23 772	41,4	58,7
Därav högskoleförberedande program	48 037	55,4	44,6
Slutfört med studiebevis på minst 2 500 poäng	8 061	39,1	60,9
Därav yrkesprogram	3 396	38,0	62,0
Därav högskoleförberedande program	4 665	39,9	60,1

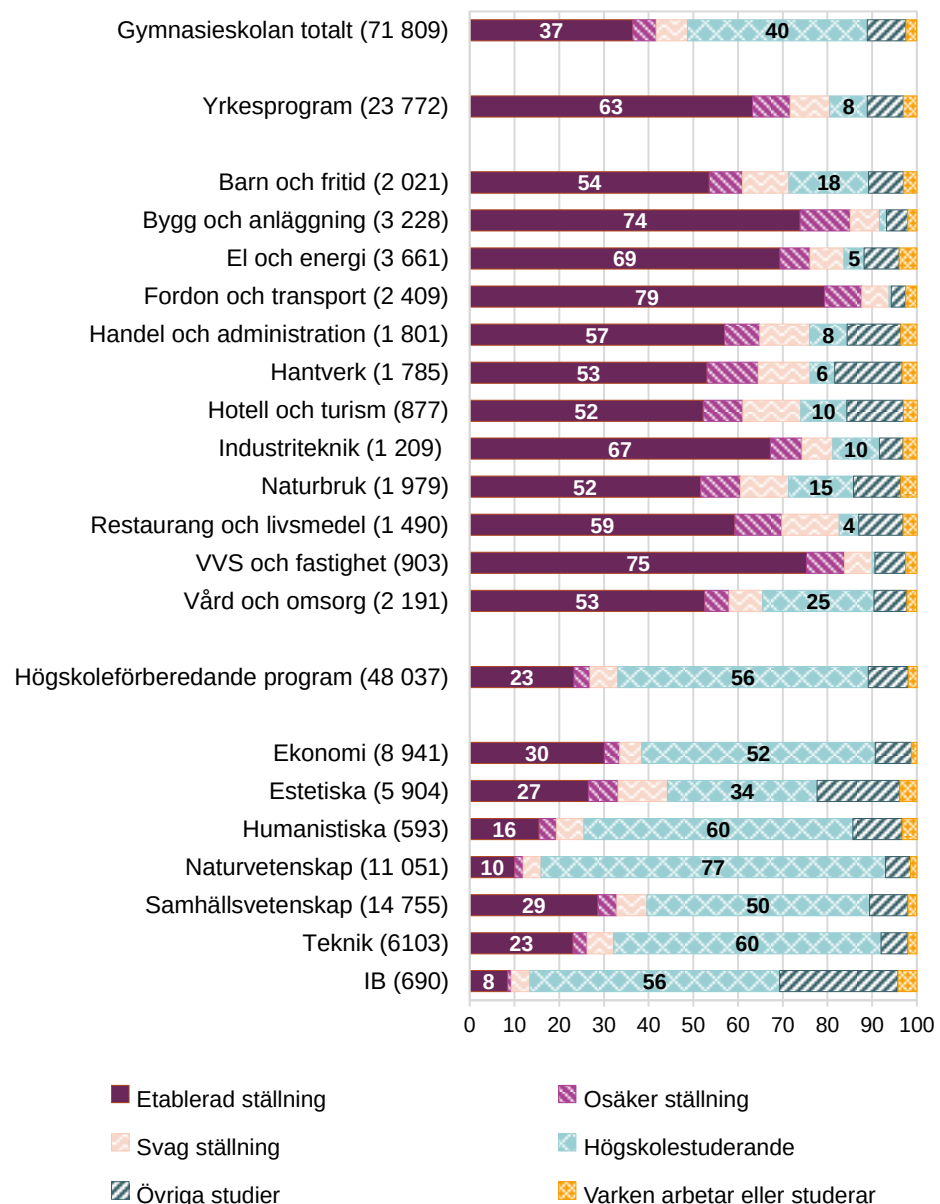
Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2A

I Tabell 6 visas att ungefär 71 800 ungdomar slutförde gymnasieskolan med examen, medan 8 060 slutförde med studiebevis på minst 2 500 poäng. Det var nästan dubbelt så många som slutförde med examen från ett högskoleförberedande program jämfört med från ett yrkesprogram, 48 000 respektive 23 800 ungdomar.

Statistik om etableringsstatus över tid från ett till fem år efter gymnasieskolan utgår från ungdomar som slutförde sin utbildning läsåret 2013/14.

Ungefär 8 av 10 ungdomar hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden eller studerade på högskolan tre år efter examen. I Diagram 17 visas etableringsstatus per program tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde sina studier med examen läsåret 2015/16.

Diagram 17. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) per program tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde med examen läsåret 2015/16.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2B

Diagrammet visar att av de 71 800 ungdomar som slutförde antingen yrkesprogram eller högskoleförberedande program hade 37 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden, medan 40 procent hade påbörjat högskolestudier.

Tre år efter yrkesexamen var andelen ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden 63 procent. Motsvarande andel för ungdomar som läste högskoleförberedande program var 23 procent. Som förväntat var ungdomarna i stället i större utsträckning högskolestuderande i denna grupp, andelen var 56 procent.

Av de 23 800 ungdomar som slutförde yrkesprogram var andelen med osäker eller svag ställning 9 procent, och andelen i övriga studier var 8 procent. I

kategorin övriga studier ingår bland annat komvux, yrkeshögskola och folkhögskola.¹⁴ För övriga 3 procent fanns ingen uppgift under året om arbetsinkomst eller studier.

I diagrammet visas att fordons- och transportprogrammet var det program där högst andel ungdomar hade en etablerad ställning tre år efter examen. Efter det programmet hade 79 procent av ungdomarna en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Näst högst andel med etablerad ställning fanns för ungdomar med examen från VVS- och fastighetsprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet. Tre år efter dessa program var det 75 respektive 74 procent av ungdomarna som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Det yrkesprogram som hade högst andel högskolestuderande var vård- och omsorgsprogrammet. Ungefär en fjärdedel av ungdomarna studerade på högskolan tre år efter examen från detta program.

Av de 48 000 ungdomar som slutförde högskoleförberedande program var andelen med osäker eller svag ställning 4 respektive 6 procent, och andelen i övriga studier var 9 procent. För övriga 2 procent fanns ingen uppgift under året om arbetsinkomst eller studier.

För ungdomar som tog examen från högskoleförberedande program var det vanligast att studera på högskola efter naturvetenskapsprogrammet. I denna grupp studerade ungefär 8 av 10 ungdomar på högskolan tre år efter examen. De program där högst andel ungdomar hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden tre år efter var ekonomiprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet. Efter dessa program hade en tredjedel av ungdomarna en etablerad ställning på arbetsmarknaden medan hälften studerade på högskola tre år efter examen. Efter estetiska programmet var 19 procent av ungdomar i övriga studier där studier på folkhögskola ingår.¹⁵

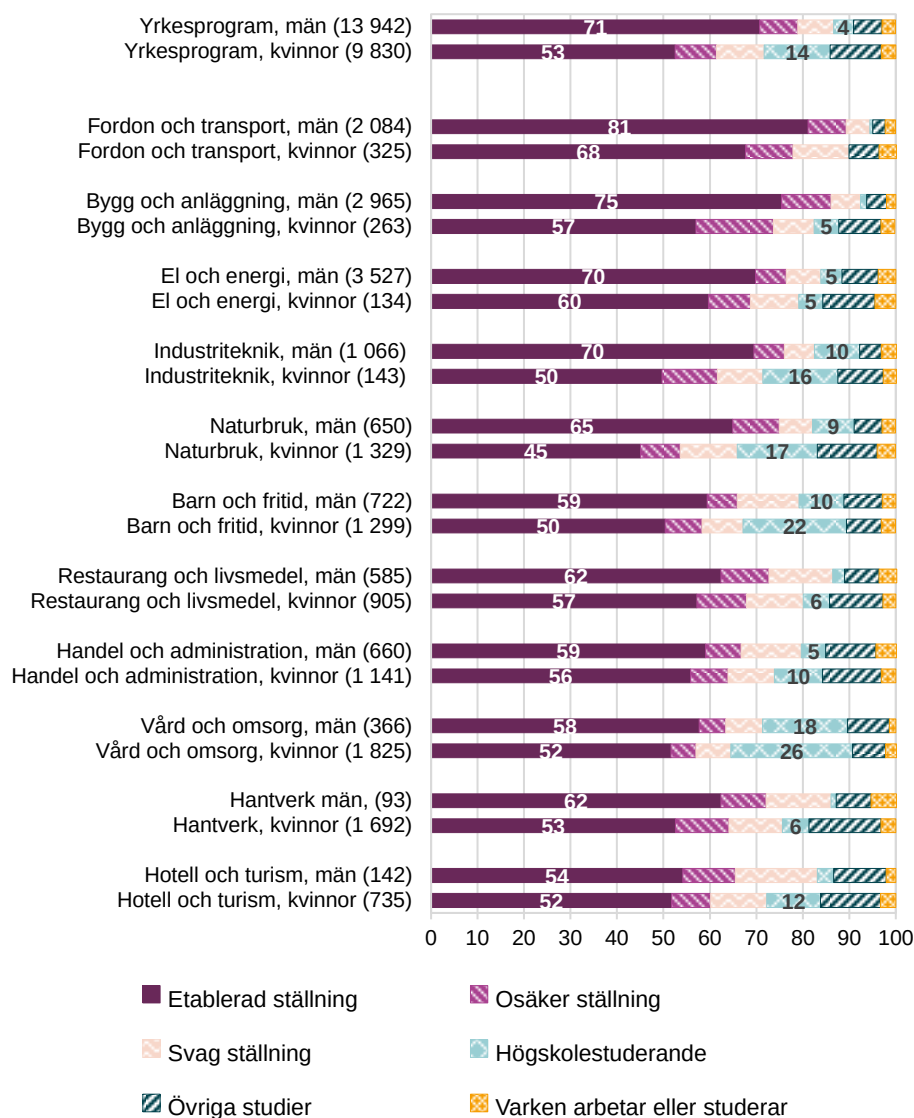
¹⁴ För mer information om studerande se rikstabell 2E.

¹⁵ Ibid.

Yrkesprogram

Diagram 18 visar könsskillnader i etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som tog examen från ett yrkesprogram.

Diagram 18. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde yrkesprogram med examen läsåret 2015/16. N = 23 800.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2B. VVS- och fastighetsprogrammet finns inte med i diagrammet på grund av lågt antal.

Som visas i diagrammet var andelen män med en etablerad ställning på arbetsmarknaden högre än andelen kvinnor. Andelen män med en etablerad ställning var 71 procent jämfört med 53 procent för kvinnor. Andelen högskolestuderande var däremot högre för kvinnor jämfört med män, 14 procent respektive 4 procent. Könsfördelningen var generellt jämnare i de andra kategorierna. Det var dock en något högre andel kvinnor som var i övriga studier. Vid tolkningen av könsskillnader per program bör man ha i åtanke att könsfördelningen på många yrkesprogram är mycket skev. Det kan även finnas

könsskillnader i fördelningen på inriktningar inom samma program. Vid låga antal kan underlaget vara mer osäkert och jämförelser bör därför göras med försiktighet.

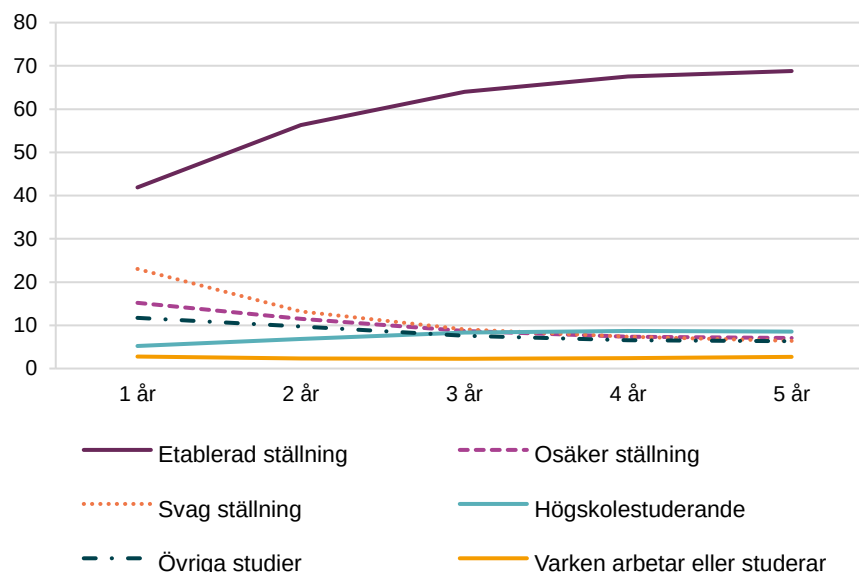
Könsskillnaderna i andelen ungdomar med etablerad ställning var störst för ungdomar som tog examen från industritekniska programmet, naturbruksprogrammet och bygg- och anläggningsprogrammet (med reservation för att antalet kvinnor med examen från industritekniska programmet och bygg- och anläggningsprogrammet var lågt). Efter examen från dessa program var det vanligare för män att ha en etablerad ställning på arbetsmarknaden jämfört med kvinnor. Däremot var det vanligare för kvinnor att läsa vidare på högskola efter dessa program, ett mönster som fanns för flera yrkesprogram. Efter examen från bygg- och anläggningsprogrammet, industritekniska programmet och fordons- och transportprogrammet var det vanligare för kvinnor än män att ha en osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden. Handels- och administrationsprogrammet och hotell- och turismprogrammet var de program där könsfördelningen i andelen ungdomar med etablerad ställning var jämnare.

Etableringsstatus ett till fem år efter yrkesprogram

Här beskriver vi utvecklingen i etableringsstatus från ett till fem år efter yrkesprogram. Vi utgår från ungdomar som slutförde sin utbildning läsåret 2013/14 och jämför ungdomar som tog examen och ungdomar som slutförde med studiebevis på minst 2 500 poäng. Gemensamt för båda grupperna var att andelen ungdomar med etablerad ställning ökade med tiden samtidigt som andelen med osäker eller svag ställning minskade.

Diagram 19 visar etableringsstatus ett till fem år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde yrkesprogram med examen.

Diagram 19. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) ett till fem år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde yrkesprogram med examen läsåret 2013/14. N = 25 800.

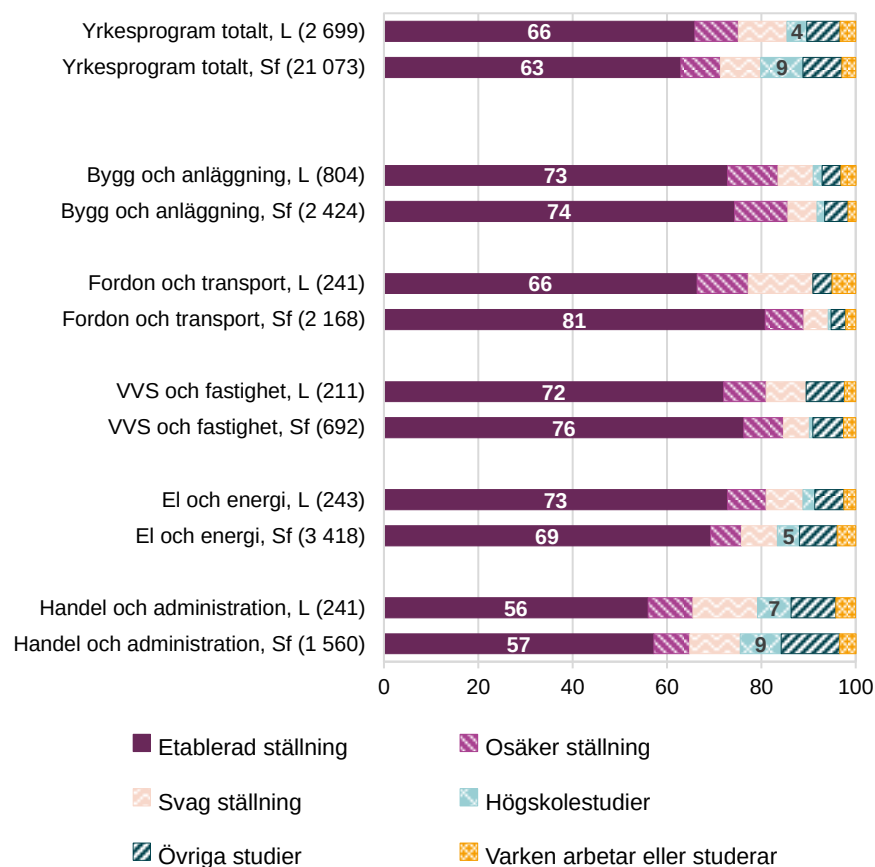
Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 3A för år 2019, tabell 2A för år 2017 och tabell 2 för år 2015. Till diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2015, 2016, 2017 och/eller 2018. Det gäller ungefär 25 individer per år.

I Diagram 19 visas att 7 av 10 av de 25 800 ungdomar som tog en yrkesexamen läsåret 2013/14 hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter fem år. Detta var ytterligare en ökning jämfört med tre år efter examen medan den största ökningen skedde mellan ett och tre år efter examen. Under samma tid minskade andelen ungdomar med svag eller osäker ställning. De största minskningarna skedde mellan ett och tre år efter yrkesexamen, i linje med att andelen etablerade ökade. Andelen ungdomar som studerade på högskola ökade något över tid. Andelen ungdomar i övriga studier var något högre de första två åren jämfört med högskolestudier men minskade något över tid. Lägst andel var det i gruppen ungdomar som varken arbetade eller studerade, omkring 2 procent, och andelen var relativt konstant över tid.

Etableringsstatus efter lärlingsutbildning

I detta avsnitt redovisas etableringsstatus tre år efter examen från lärlingsutbildning. I Diagram 20 jämför vi etableringsstatus efter examen från lärlingsutbildning och skolförlagd utbildning. Diagrammet visar etableringsstatus för de program där antalet ungdomar var tillräckligt stort för att presentera i diagram.

Diagram 20. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) tre år efter lärlingsutbildning respektive skolförlagd utbildning, per program. Ungdomar som slutförde med yrkesexamen läsåret 2015/16.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2F. L: Lärlingsutbildning, Sf: Skolförlagd utbildning

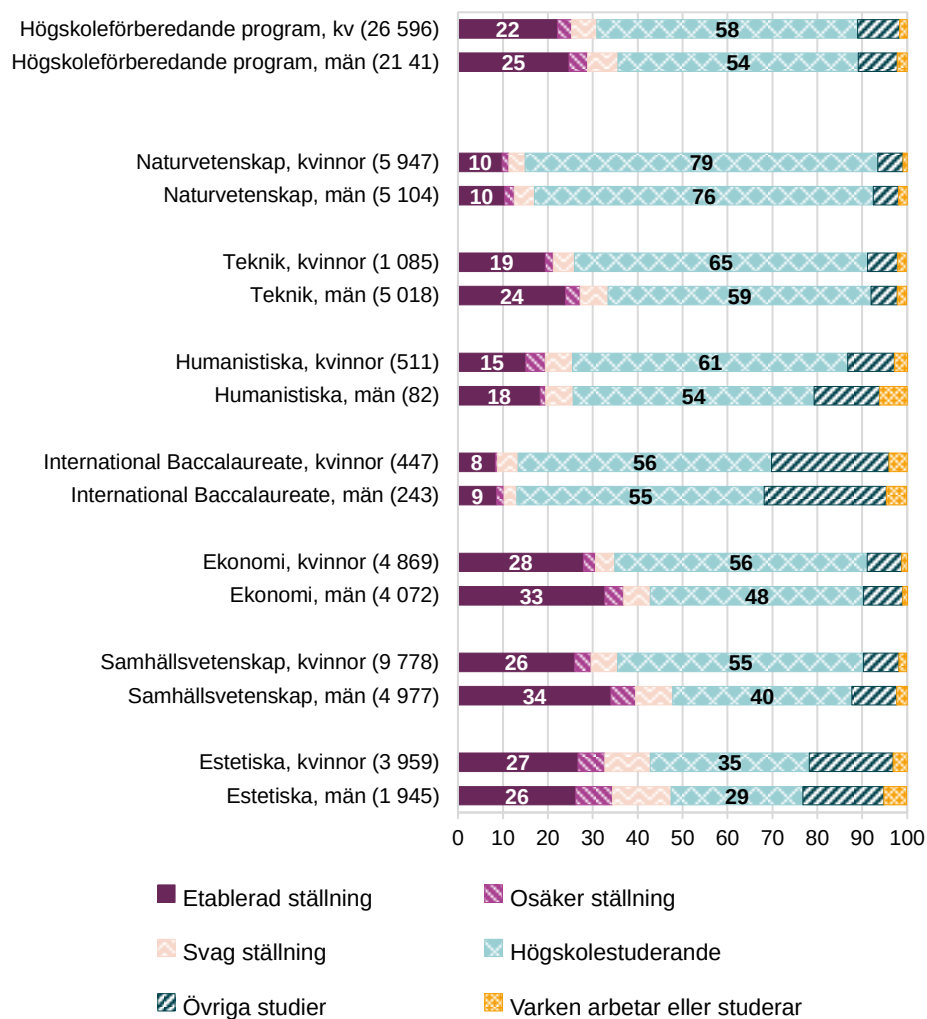
Från diagrammet ser vi att 2 700 ungdomar tog en yrkesexamen från en lärlingsutbildning jämfört med de 21 100 som tog examen från en skolförlagd utbildning. Av de som tog examen från en lärlingsutbildning var andelen med etablerad ställning något högre jämfört med ungdomar som tog examen från en skolförlagd utbildning, 66 respektive 63 procent.

På en del program var andelen ungdomar med etablerad ställning högre för ungdomar som läste en lärlingsutbildning jämfört med ungdomar som läste en skolförlagd utbildning. Andelen med etablerad ställning var dock på några program högre för ungdomar som hade läst skolförlagd utbildning. Eftersom det är betydligt färre ungdomar som läser lärlingsutbildning blir det underlaget mer osäkert. Fördelningen av andelen elever per inriktning skiljer sig också från skolförlagd utbildning och etableringsstatus varierar mellan inriktningar på samma program, som vi tidigare har visat. Jämförelser mellan lärlingsutbildning och skolförlagd utbildning behöver därför göras med viss försiktighet.

Högskoleförberedande program

Diagram 21 visar könsskillnader i etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som tog examen från högskoleförberedande program.

Diagram 21. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen läsåret 2014/15. N = 48 000.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2B

Som visas i diagrammet var andelen kvinnor som var högskolestuderande något högre jämfört med andelen män, 58 procent respektive 54 procent. Andelen ungdomar som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden var däremot något högre för män jämfört med kvinnor, 25 procent respektive 22 procent.

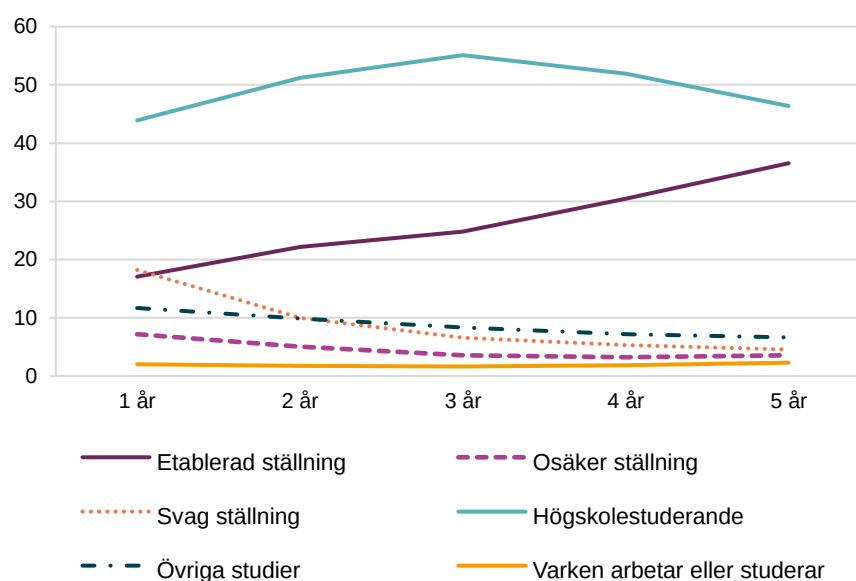
Könsfördelningen i övriga kategorier var relativt jämn. Det var generellt sett samma mönster på alla högskoleförberedande program. Störst skillnad mellan könen fanns för ungdomar med examen från samhällsvetenskapsprogrammet. Efter det programmet studerade 55 procent av kvinnorna och 40 procent av männen på högskola. Samtidigt hade 34 procent av männen en etablerad ställning på arbetsmarknaden medan andelen för kvinnorna var 26 procent.

Etableringsstatus ett till fem år efter högskoleförberedande program

Här beskriver vi utvecklingen i etableringsstatus från ett till fem år efter högskoleförberedande program. Vi jämför etableringsstatus för ungdomar som tog examen med etableringsstatus för ungdomar som slutförde med studiebevis på minst 2 500 poäng läsåret 2013/14.

Diagram 22 visar etableringsstatus ett till fem år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen.

Diagram 22. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) ett till fem år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen läsåret 2013/14. N = 47 600.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 3A för år 2019, tabell 2A för år 2017 och tabell 2 för år 2015. Till diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2015, 2016, 2017 och/eller 2018. Det gäller ungefär 130 individer per år.

I Diagram 22 visas att andelen ungdomar som var högskolestuderande var högst tre år efter examen och minskade därefter till ungefär samma nivå som ett år efter examen. Andelen med en etablerad ställning ökade mellan ett och tre år för att sedan öka ytterligare från tre till fem år efter examen. Andelen med osäker eller svag ställning minskade över tid, och även andelen i övriga studier.

Ämnesbetygsreformen i gymnasieskolan

Skolverket har fått i uppdrag att förbereda ett införande av ämnesbetyg. Uppdraget omfattar att ta fram nya styrdokument för en ämnesutformning av gymnasial utbildning, det vill säga gymnasieskola, gymnasiesärskola och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och som särskild utbildning på gymnasial nivå. Efter ett förslag från regeringen beslutade riksdagen den 17 februari 2022 om ändringar i betygssystemet. De ändringar avseende ämnesbetyg som beslutades ska tillämpas på utbildningar som börjar efter 30 juni 2025.

Syftet med ämnesbetygsreformen är att ge bättre förutsättningar för fördjupat lärande, lärande över tid och motivation för eleverna att genomföra utbildningen. Ämnesbetygen ska bättre spegla elevers kunskaper i ämnet som helhet än separata kursbetyg.

En övergång till ämnesbetyg kräver att Skolverket ser över ämnesplanerna men också examensmål, programmål och programstrukturer behöver förändras. Skolverket samarbetar med experter och referensgrupper, samt har dialoger med de nationella programråden för yrkesutbildning. Arbetet ska resultera i omstrukturerade, moderniserade och relevanta ämnen och program som främjar mer långsiktigt lärande och motverkar fragmentisering.

Covid-19-pandemin

Regeringen har beslutat att från och med den 1 april ta bort huvudmännens möjlighet att bedriva fjärr- eller distansundervisning med stöd av förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta. Eventuell frånvaro bland elever och personal ska från och med detta datum behandlas på samma sätt som frånvaro vid andra sjukdomar. Även Skolverkets möjlighet att ställa in nationella prov och rektorns möjlighet att enligt förordningen sätta betyg i stället för läraren tas bort.¹⁶

Bestämmelser som möjliggör för skolor att hantera konsekvenser av covid-19-pandemin kommer dock att finnas kvar. Huvudmännen kommer att behöva följa upp konsekvenser av hög frånvaro bland barn, elever, lärare och annan personal, och elever kan till exempel behöva ta igen missad undervisning. Möjligheten att exempelvis förlänga skoldagar, förlänga terminen och förlägga utbildning på helger eller lov dagar kommer därför att kvarstå till och med den 31 juli 2022.

Skolverkets uppdrag av regeringen med anledning av covid-19-pandemin kommer att slutrapporteras den 16 december 2022.

¹⁶ Förordning (2022:144) om ändring i förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta.

Övriga studier om gymnasieskolan

Nationell kartläggning av elevfrånvaro

Skolverket har under år 2021 publicerat en rapport som på nationell nivå kartlägger elevfrånvaron i förskoleklass, grund-, grundsär-, special-, same-, gymnasie- och gymnasiesärskolan.¹⁷ Gymnasieskolan är inte en obligatorisk skolform och omfattas inte av skolplikten. Det finns dock flera olika bidrag för elever som studerar i gymnasieskolan som till exempel studiebidrag, eller extra tillägg och inackorderingstillägg. Dessa bidrag kallas med ett samlingsnamn för studiehjälp. Kartläggningen av elevfrånvaro i gymnasieskolan i denna rapport baseras på de uppgifter om ogiltig frånvaro som rapporteras in till Centrala studievägsnämnden (CSN) från skolorna och beskriver andelen elever med indragen studiehjälp. Uppgifterna visar däremot ingen övrig information vad gäller den ogiltiga frånvarons omfattning.

Rapporten ämnar även att ge exempel på hur skolor och huvudmän arbetar för att främja närvaro och förebygga frånvaro. Syftet är att ge en bild av hur det arbetet kan se ut på skolor med olika förutsättningar. Avsikten är dock inte att varken värdera arbetet eller ge en generaliserbar bild av skolornas arbetssätt

Sammanfattning av rapportens huvudsakliga resultat gällande gymnasieskolan:

- Läsåret 2019/20 fick 8 procent av eleverna i gymnasieskolan sin studiehjälp indragen på grund av ogiltig frånvaro, vilket är en minskning jämfört med läsåret 2018/19.
- Bland eleverna i gymnasieskolan är det en högre andel elever med ogiltig frånvaro hos enskilda huvudmän än hos kommunala.
- Den ogiltiga frånvaron är högre bland män än bland kvinnor.
- Andelen elever med ogiltig frånvaro är störst bland elever som läser sista året i gymnasieskolan.
- Den ogiltiga frånvaron är högst på introduktionsprogrammen och lägst på de riksrekryterande och högskoleförberedande programmen.
- Andelen elever som fått sin studiehjälp indragen är högre vid skolor där andelen elever med lågutbildade föräldrar är hög än vid skolor där andelen lågutbildade föräldrar är låg.

¹⁷ Skolverket (2021). *Nationell kartläggning av elevfrånvaro*. Rapport 2021:10.

Kursbetyg i slutet av gymnasieskolan

Skolverket redovisade i en promemoria 2021 en analys av kursbetyg för de 93 800 elever som slutförde gymnasieskolan läsåret 2019/20.¹⁸ Syftet med analysen är se om förändringar som fjärr- eller distansundervisning och inställda nationella prov under våren 2020 med anledning av covid-19-pandemin också kan ha lett till förändringar i kursbetygen. Ämnena matematik, svenska och engelska studeras av många elever och därför utgör kursbetygen från dessa ämnen underlaget till analysen i denna PM. Särskilt fokus har lagts på kurser som normalt betygssätts på våren det sista året i gymnasieskolan, som svenska 3, matematik 3b och till viss mån engelska 7 samt gymnasiearbetet. Sammantaget har cirka 800 kurser undersökts baserat på de kursbetyg som ingår i Skolverkets register över avgångna från gymnasieskolan för den officiella statistiken.

Sammanfattning av rapportens huvudsakliga resultat:

- I matematik 3b ökade den genomsnittliga betygspoängen tydligt bland eleverna som slutförde gymnasieskolan våren 2020 jämfört med tidigare år, från 9,3 år 2019 till 10,1 år 2020. Andelen elever som fick betyget F minskade och andelen elever som fick betyget A ökade. Förändringen kan inte förklaras av elevernas betyg i den tidigare kursen matematik 2b.
- I svenska 3 ökade den genomsnittliga betygspoängen för eleverna som slutförde gymnasieskolan år 2020 jämfört med tidigare år, från 13,7 år 2019 till 13,9 år 2020. Det är främst andelen med betyget A som ökat medan andelen elever som fått betyget F i princip är oförändrad jämfört med tidigare år. Denna betygsökning går inte att återfinna i kursen svenska 2 som samma elever läst.
- Resultaten indikerar att covid-19-pandemin och de åtgärder som vidtagits med anledning av denna, såsom övergången till fjärr- eller distansundervisning samt de inställda nationella proven våren 2020, kan ha påverkat förutsättningarna för bedömning och betygssättning och lett till höjda kursbetyg. Det verkar även lett till vissa ökade skillnader i betyg mellan kommunala och enskilda huvudmän.

¹⁸ Skolverket (2021). *Kursbetyg i slutet av gymnasieskolan*

Grundskolebetygens betydelse för resultaten i gymnasieskolan

Studien undersöker hur elevernas slutbetyg i grundskolan påverkar deras resultat i gymnasieskolan.¹⁹ Det är en registerstudie som utgår från de cirka 88 200 elever som slutförde årskurs 9 våren 2017 och samma höst började på något av gymnasieskolans nationella program.

Ett av rapportens huvudresultat är att elevens genomsnittliga betyg från grundskolan (meritvärdet) och vilket nationellt program en elev väljer, eller antas till, har stor betydelse för om eleven ska ta gymnasieexamen inom tre år.

Sammanfattning av rapportens huvudsakliga resultat:

- Examensfrekvensen i gymnasieskolan är högre för elever som antas till yrkesprogram jämfört med högskoleförberedande program när man jämför elever med samma meritvärden från grundskolan.
- Störst skillnader i examensfrekvens återfinns bland elever med låga genomsnittliga grundskolebetyg.
- Elever med lite lägre meritvärden från grundskolan som antas till högskoleförberedande program är inte lika väl förberedda för sina gymnasiestudier jämfört med elever med samma meritvärden som antas till yrkesprogram.
- Män med svensk bakgrund på yrkesprogram har den högsta examensfrekvensen, när elever med samma meritvärden från grundskolan jämförs.

Rapporten visar att 1 procent av eleverna på högskoleförberedande program och 5 procent av eleverna på yrkesprogram har lämnat årskurs 9 med underkänt betyg, betyget F, i något av ämnena matematik, engelska och svenska eller svenska som andraspråk, och sannolikt läst upp betygen på lovskola för att bli behöriga till ett nationellt program.

I rapportens övergripande slutsatser framhålls bland annat att betygen från grundskolan på nationell nivå är en god indikator för vilka resultat eleverna kommer att få i gymnasieskolan. Betygsskillnader mellan typ av huvudman talar dock för att det finns vissa problem med likvärdigheten i betygsättningen i årskurs 9. Det har Skolverket också kunnat konstatera i tidigare studier.

¹⁹ Skolverket (2022). *Grundskolebetygens betydelse för resultaten i gymnasieskolan*. Rapport 2022:3.

Skolinspektionen – Arbetet med individuella stödinsatser i gymnasieskolan

Skolinspektionen har under år 2021 publicerat en rapport med fokus på individuella stödinsatser i gymnasieskolan²⁰. I rapporten granskas hur gymnasieskolan arbetar med att stödja elever, med särskilt fokus på skyndsamhet, helhet och elevdelaktighet. Dels har Skolinspektionen granskat hur det faktiska stödet sker på skolorna, dels vilka förutsättningar som finns att utföra uppdraget. Under 2018 och 2019 förstärktes lagstiftningen avseende gymnasieskolans möjlighet att arbeta med riktade stödinsatser till eleverna. Skolinspektionen ämnar se hur dessa förstärkningar påverkar kvaliteten på de individuella stödinsatser som ges i gymnasieskolan.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att flera viktiga delar fungerar bra men att mer arbete krävs för att stödinsatserna ska präglas av hög kvalitet. Framför allt lyfter man fram gymnasieskolans arbete med att ta emot och använda information från grundskolan samt att elevers stödbehov i flera fall uppmärksammas snabbt. Samtidigt återstår fortfarande att arbeta med att stödinsatserna präglas av skyndsamhet, elevdelaktighet och helhetsperspektiv.

²⁰ Skolinspektionen (2021). *Arbetet med individuella stödinsatser i gymnasieskolan*.

Redovisning per program - yrkesprogram

Barn- och fritidsprogrammet

Efter examen från barn- och fritidsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrkesområden eller i fritids- och friskvårdssektorn. Inom programmet ska eleverna också ges möjligheter att läsa kurser som förbereder för högskolestudier inom dessa områden. Programmet har tidigare haft tre inriktningar: *fritid och hälsa*, *pedagogiskt arbete* och *socialt arbete*. De elever som påbörjar programmet fr.o.m. 1 juli 2021 kan välja mellan två inriktningar: *fritid och hälsa* samt *pedagogiskt och socialt arbete*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 3 600 elever som påbörjade studier på programmet. De senaste åren har andelen sökande till programmet legat kring 4 procent vilket minskat till cirka 3,5 procent läsåret 2021/22. Totalt är det under innevarande läsåret nästan 11 000 elever som läser på programmet. 1 338 av dessa är lärlingar. Av de elever som läser första året på programmet utgörs 3,2 procent av samtliga elever i år 1 på nationella program vilket är en minskning jämfört med de senaste tre åren och på liknande nivå som läsåret 2017/18.

Tabell 7. Elever på barn- och fritidsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	3 734	4 305	4 966	5 167	4 909	4 536
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,4	3,7	4,0	4,1	3,9	3,6
Antal nybörjarelever i år 1	2 241	2 435	2 888	2 981	3 112	2 936
Andel (%) nybörjare	79,6	78,1	79,9	80,1	82,1	82,0
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	189,1	188,7	190,9	192,9	190,6	189,9
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,0	2,3	2,7	2,8	2,8	2,7
på nationella program	2,8	3,1	3,4	3,4	3,4	3,2
på yrkesprogram	8,6	9,4	10,2	10,6	10,5	10,0
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	2 828	3 168	3 705	3 746	3 813	3 601
varav antal elever i år 2	2 666	2 753	2 955	3 531	3 645	3 715
varav antal elever i år 3	2 705	2 667	2 731	2 936	3 542	3 678
Totalt antal elever samtliga år	8 199	8 588	9 391	10 213	11 000	10 994
Antal lärlingar	562	677	878	1 064	1 215	1 338
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	60,4	59,9	60,8	62,2	63,1	64,2
Andel (%) män	39,6	40,1	39,2	37,8	36,9	35,8
Andel (%) svensk bakgrund	78,5	77,0	75,4	75,1	74,6	75,3
Andel (%) utländsk bakgrund	21,5	23,0	24,6	24,9	25,4	24,7
Andel (%) offentlig huvudman	82,1	81,9	82,6	82,6	81,6	80,5
Andel (%) enskild huvudman	17,9	18,1	17,4	17,4	18,4	19,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	64,4	63,2	61,8	60,2	58,5	56,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	35,6	36,8	38,2	39,8	41,5	43,2

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Programmets största inriktning är *pedagogiskt arbete* och läsår 2021/22 omfattar det 64 procent av eleverna i år 3. Programmet innefattar även inriktningarna *fritid och hälsa* vilket 28 procent av eleverna läser samt *socialt arbete* som 7 procent av eleverna läser.

Tabell 8. Elever med registrerad inriktning i år 3 på barn- och fritidsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 705	2 666	2 731	2 936	3 542	3 662
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	100	99,6
Fritid och hälsa antal elever	843	804	798	878	1 018	1 040
Andel (%) av eleverna	31,2	30,2	29,2	29,9	28,7	28,4
Andel (%) av kvinnorna	17,9	16,2	14,9	16,4	16,3	15,7
Andel (%) av männen	53,3	51,7	50,9	52,0	48,7	52,4
Pedagogiskt arbete antal elever	1 528	1 559	1 645	1 805	2 219	2 350
Andel (%) av eleverna	56,5	58,5	60,2	61,5	62,6	64,2
Andel (%) av kvinnorna	70,3	73,4	74,6	75,6	75,6	77,7
Andel (%) av männen	33,5	35,4	38,5	38,3	41,8	38,5
Socialt arbete antal elever	334	303	288	253	305	272
Andel (%) av eleverna	12,3	11,4	10,5	8,6	8,6	7,4
Andel (%) av kvinnorna	11,8	10,4	10,5	8,0	8,1	6,5
Andel (%) av männen	13,2	12,9	10,6	9,6	9,4	9,1

Tabell 9. Barn- och fritidsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	130	134	139	141	146	148
Antal skolenheter som har programmet i år 1	191	188	199	215	216	224
varav offentlig huvudman	153	149	161	169	167	174
varav enskild huvudman	38	39	38	46	49	50

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 224 skolenheter. Antalet skolenheter som erbjuder programmet har ökat under de senaste fem åren. Ökningen har skett hos både enskild och offentlig huvudman. Antalet kommuner i vilka programmet ges har ökat och finns idag i 148 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 92 procent. Majoriteten av de elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent, och omkring 1 procent har gått till ett högskoleförberedande program. Eleverna som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 10. Andel (%) elever på barn- och fritidsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	2 157	2 240	2 435	2 888	2 981	3 112
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	88,5	90,1	89,5	91,2	90,8	92,3
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,4	5,2	4,6	4,3	5,0	4,0
Bytt till högskoleförberedande program	2,8	2,3	2,1	1,6	2,2	1,5
Bytt till introduktionsprogram	0,8	0,8	1,6	0,7	0,5	0,3
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,5	1,5	2,2	2,1	1,4	1,8
Efter två år						
Elever kvar på samma program	86,4	87,0	86,7	88,9	88,7	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,1	5,0	4,6	4,2	5,2	
Bytt till högskoleförberedande program	2,5	2,5	2,2	1,9	2,4	
Bytt till introduktionsprogram	0,7	0,8	1,0	0,7	0,5	
Ej registrerad i gymnasieskolan	5,3	4,8	5,5	4,4	3,2	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	75,8	78,3	78,2	77,0		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 11. Genomströmning för nybörjarelever på barn- och fritidsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	2 377	2 096	2 157	2 240	2 435	2 888
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,6	6,6	8,0	7,1	7,3	6,6
...slutfört med examen från samma program	65,3	69,3	64,7	68,0	66,9	70,4
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	66,6	70,7	66,3	69,4	68,7	71,6
...efter fyra år	72,2	74,4	70,3	73,4	73,8	
...efter fem år	72,9	74,9	70,8	73,8		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	70,0	74,5	70,7	72,3	73,6	74,9
...är män	61,0	64,4	59,4	65,0	60,8	65,9
...har svensk bakgrund	69,7	73,7	70,1	72,6	72,9	75,4
...har utländsk bakgrund	47,9	55,0	44,3	54,9	49,5	55,8
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	66,4	70,9	66,2	70,4	69,3	72,1
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	68,0	69,5	67,0	64,2	66,0	69,1
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	66,1	69,0	65,5	67,1	66,4	70,0
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	69,2	74,4	68,7	73,9	73,1	74,7

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Andelen elever med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 då 65 procent slutförde programmet med examen. Efter tre års utbildning är det, år 2018 cirka 70 procent av eleverna som påbörjade programmet som också har slutfört programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 77 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 12. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på barn- och fritidsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	2 379	2 262	2 203	2 342	2 480	3 115
Andel (%) med examen	85,1	86,5	85,9	87,4	87,1	88,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	14,9	13,5	14,1	12,6	12,9	11,4
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	53,5	53,8	50,3	48,5	47,0	47,5
Genomsnittlig betygspoäng	12,8	12,8	12,9	13,0	13,0	13,1
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	86,9	88,5	87,7	88,8	89,1	90,4
Andel (%) av män	82,0	83,2	83,1	85,2	83,8	85,5
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	87,3	89,0	88,0	90,6	90,3	91,5
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	74,2	75,8	76,5	76,9	76,5	80,7
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	84,9	87,2	85,5	88,3	86,7	89,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	86,2	83,5	87,8	83,8	89,2	86,0
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	84,0	85,3	84,8	84,9	85,9	87,4
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	88,5	89,5	88,4	91,6	89,5	91,0

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 89 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 85 procent slutförde programmet med examen. Det var 48 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Eleverna som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av dessa totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade nästan 24 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden. strax över 8 procent av eleverna hade övergått till högskolestudier.

Tabell 13. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Ungdomar med examen 2016									
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Barn- och fritids-programmet	2 021	1 299	722	53,6	50,4	59,4	17,8	22,3	9,6
Fritid och hälsa	674	267	407	56,2	49,4	60,7	11,7	18,4	7,4
Pedagogiskt arbete	1 102	874	228	49,8	49,1	52,6	23	24,8	15,8
Socialt arbete	245	158	87	63,7	59,5	71,3	11	15,2	3,4

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 14. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Fritid och hälsa (1 442)	Andel (%)
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	22
Butikspersonal	11
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	6
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	6
Andra bevaknings- och säkerhetsyrken	4
Övriga (73 st olika yrken)	51

Tabell 15. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Pedagogiskt arbete (1 896)	Andel (%)
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	47
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	11
Grundskollärare, fritidspedagoger och förskollärare	7
Butikspersonal	7
Vårdbiträden	4
Övriga (59 st olika yrken)	24

Tabell 16. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Socialt arbete (516)	Andel (%)
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	25
Andra bevaknings- och säkerhetsyrken	23
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	15
Undersköterskor	..
Butikspersonal	..
Övriga (38 st olika yrken)	28

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 54 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 18 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *socialt arbete*. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *pedagogiskt arbete*.

För den största gruppen, elever som läst inriktningen *pedagogiskt arbete*, är barnskötare och elevassistenter m.fl den vanligaste yrkesgruppen. För de elever som har läst inriktningen *fritid och hälsa* är det 22 procent av de etablerade ungdomarna som befinner sig inom yrkena barnskötare och elevassistenter m.fl. För den minsta inriktningen på programmet, *socialt arbete*, är det 25 procent av ungdomarna med examen från programmet som är etablerade inom andra bevaknings- och säkerhetsyrken.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 64 procent kvinnor. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 78 procent, att läsa inriktningen pedagogiskt arbete medan männen på programmet i störst utsträckning, 52 procent, läser inriktningen fritid och hälsa.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 75 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 66 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av männen var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 22 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 20 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har i likhet med andelen fristående skolenheter har varit stabil sedan 2016.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 69 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 72 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 86 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 25 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 22 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 56 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 81 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 43 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 36 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 70 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om barn- och fritidsprogrammet

Efterfrågan på de kompetenser som barn- och fritidsprogrammet utbildar till är fortsatt hög. Den omfattande bristen på personal inom förskolan och fritidshemmet innebär att allt fler skolhuvudmän efterfrågar barnskötare med examen från barn- och fritidsprogrammet med inriktningen *pedagogiskt arbete* och i allt högre utsträckning erbjuder dem tillsvidareanställningar.

Inriktningen *socialt arbete* ger kompetenser som efterfrågas och i synnerhet intresset för yrkesutgången väktare är stabilt.

För elever som påbörjat sin utbildning efter 1 juli 2021 har inriktningen *pedagogiskt arbete* och inriktningen *socialt arbete* efter beslut från regeringen slagits samman till den gemensamma inriktningen *pedagogiskt och socialt arbete*. De kurser som tidigare låg inom respektive inriktning men har fått lämna plats för det gemensamma innehållet kan idag läsas inom ramen för programfördjupningen.

För yrken som inriktningen *fritid och hälsa* utbildar mot ser branschen ett ökat behov av kompetenser inom framför allt fritidsverksamhet samt bad- och sporthallspersonal.

Av eleverna som studerar på barn- och fritidsprogrammet väljer idag cirka hälften av dem att läsa kurser som ger grundläggande behörighet till högskolestudier. För att underlätta för eleverna på barn- och fritidsprogrammet att uppnå grundläggande behörighet ges från och med 1 juli 2021 möjlighet att läsa kursen engelska 6 i programfördjupningen.

Bygg- och anläggningsprogrammet

Efter examen från bygg- och anläggningsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom något av bygg- och anläggningsbranschens yrken, till exempel som anläggningsarbetare, anläggningsmaskinförare, betongarbetare, byggnadsmålare eller plåtslagare. Programmet har fem inriktningar: *anläggningsfordon, husbyggnad, mark och anläggning, måleri* samt *plåtslageri*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 4 775 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 13 700 elever som läser på programmet varav 3 360 lärlingar. Precis som vid senaste antagningen är andelen förstahandssökande elever som sökte bygg- och anläggningsprogrammet 4,9 procent. Andelen elever som läser första året på programmet utgör 4,3 procent av samtliga elever i år 1 på nationella program. Sedan 2016 har andelen elever på programmet legat omkring 5 procent.

Tabell 17. Elever på bygg- och anläggningsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	5 508	6 009	6 453	5 828	6 140	6 060
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	5,0	5,2	5,2	4,7	4,9	4,9
Antal nybörjarelever i år 1	3 684	3 769	3 908	3 842	4 123	4 179
Andel (%) nybörjare	84,4	84,0	84,0	85,5	86,3	87,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	183,7	185,1	186,6	185,0	184,8	186,6
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	3,1	3,3	3,4	3,3	3,6	3,6
på nationella program	4,4	4,5	4,4	4,2	4,3	4,3
på yrkesprogram	13,3	13,6	13,1	12,7	13,2	13,2
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	4 375	4 557	4 753	4 522	4 790	4 775
varav antal elever i år 2	3 887	4 207	4 412	4 587	4 407	4 634
varav antal elever i år 3	3 965	3 770	4 047	4 234	4 488	4 294
Totalt antal elever samtliga år	12 227	12 534	13 212	13 343	13 685	13 703
Antal lärlingar	2334	2502	2936	3 103	3 212	3 360
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	8,7	8,6	9,0	9,4	11,2	11,9
Andel (%) män	91,3	91,4	91,0	90,6	88,8	88,1
Andel (%) svensk bakgrund	87,6	87,2	86,4	85,3	85,3	86,7
Andel (%) utländsk bakgrund	12,4	12,8	13,6	14,7	14,7	13,3
Andel (%) offentlig huvudman	84,3	84,3	83,5	82,5	82,1	82,0
Andel (%) enskild huvudman	15,7	15,7	16,5	17,5	17,9	18,0
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	66,6	65,0	63,3	61,6	60,2	57,6
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	33,4	35,0	36,7	38,4	39,8	42,4

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 66 procent som läsåret 2021/22 läser *husbyggnad*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *måleri* där 12 procent av eleverna läser, *anläggningsfordon* med 12 procent, *mark och anläggning* med 6 procent samt *plåtslageri* med 4 procent av eleverna.

Tabell 18. Elever med registrerad inriktning i år 3 på bygg- och anläggningsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 964	3 769	4 047	4 233	4 488	4 292
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	100	100
Anläggningsfordon antal elever	428	356	454	505	510	532
Andel (%) av eleverna	10,8	9,4	11,2	11,9	11,4	12,4
Andel (%) av kvinnorna	7,9	7,1	10,1	9,5	8,1	13,0
Andel (%) av männen	11,1	9,7	11,3	12,1	11,7	12,3
Husbyggnad antal elever	2 553	2 551	2 690	2 871	3 020	2 842
Andel (%) av eleverna	64,4	67,7	66,5	67,8	67,3	66,2
Andel (%) av kvinnorna	31,4	36,0	35,9	38,0	41,8	42,9
Andel (%) av männen	67,4	70,5	69,3	70,4	69,9	68,8
Mark och anläggning antal elever	249	208	226	222	253	254
Andel (%) av eleverna	6,3	5,5	5,6	5,2	5,6	5,9
Andel (%) av kvinnorna	4,6	2,9	4,9	6,2	2,4	4,9
Andel (%) av männen	6,4	5,7	5,7	5,2	6,0	6,0
Måleri antal elever	549	503	511	464	532	505
Andel (%) av eleverna	13,8	13,3	12,6	11,0	11,9	11,8
Andel (%) av kvinnorna	55,2	51,6	46,8	43,9	45,6	36,9
Andel (%) av männen	10,1	9,9	9,4	8,1	8,4	9,0
Plåtslageri antal elever	185	151	166	171	173	159
Andel (%) av eleverna	4,7	4,0	4,1	4,0	3,9	3,7
Andel (%) av kvinnorna	0,9	2,3	2,3	2,4	2,1	2,3
Andel (%) av männen	5,0	4,2	4,3	4,2	4,0	3,9

Tabell 19. Bygg- och anläggningsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	150	149	151	147	149	148
Antal skolenheter som har programmet i år 1	220	224	224	227	223	226
varav offentlig huvudman	157	159	157	161	154	158
varav enskild huvudman	63	65	67	66	69	68

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 226 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet legat jämnt förutom läsåren 2019/20 och 2021/2022 då det ökade något. Spridningen i landet har också varit jämn och programmet ges idag i 148 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 20. Andel (%) elever på bygg- och anläggningsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	3 269	3 684	3 769	3 908	3 842	4 123
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,0	91,6	92,5	92,5	93,1	92,9
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,2	4,2	4,3	4,1	3,7	4,0
Bytt till högskoleförberedande program	1,6	1,5	1,5	1,5	1,1	1,0
Bytt till introduktionsprogram	0,9	0,9	0,4	0,5	0,8	0,9
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,4	1,8	1,3	1,5	1,3	1,2
Efter två år						
Elever kvar på samma program	89,0	88,3	88,9	89,5	89,7	
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,9	4,6	5,0	4,6	4,6	
Bytt till högskoleförberedande program	1,9	1,7	1,4	1,6	1,5	
Bytt till introduktionsprogram	0,5	0,7	0,5	0,5	1,2	
Ej registrerad i gymnasieskolan	3,7	4,6	4,1	3,8	3,1	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	81,9	80,9	84,0	82,9		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 21. Genomströmning för nybörjarelever på bygg- och anläggningsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	3 683	3 530	3 269	3 684	3 769	3 908
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,4	6,6	5,9	6,8	5,3	5,0
...slutfört med examen från samma program	72,2	73,0	74,6	72,8	77,4	77,9
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	73,3	74,1	75,6	74,0	78,9	79,0
...efter fyra år	76,9	77,6	78,8	76,6	82,0	
...efter fem år	77,4	78,2	79,4	77,1		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	69,0	71,5	66,0	71,2	72,6	75,3
...är män	73,7	74,4	76,6	74,2	79,4	79,5
...har svensk bakgrund	75,6	76,7	78,2	76,3	81,2	81,1
...har utländsk bakgrund	48,9	50,0	48,8	52,0	57,2	60,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	75,6	76,9	77,7	76,2	80,7	81,0
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	60,4	58,5	63,1	59,5	67,2	68,2
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	71,9	71,4	73,5	70,6	76,9	77,4
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,8	80,0	80,9	80,5	83,4	83,1

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 79 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 73 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 83 procent för de som påbörjade utbildningen 2017.

Tabell 22. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på bygg- och anläggningsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	3 686	3 543	3 373	3 627	3 885	4 130
Andel (%) med examen	87,8	88,6	89,6	89,7	91,6	91,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	12,2	11,4	10,4	10,3	8,4	8,4
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	22,1	20,7	21,1	22,5	20,0	19,9
Genomsnittlig betygspoäng	12,8	12,9	13,0	13,0	13,1	13,1
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	89,2	91,3	89,6	93,7	92,6	95,7
Andel (%) av män	87,7	88,4	89,6	89,3	91,5	91,2
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	89,3	90,8	91,5	91,1	93,0	93,4
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	73,8	72,2	74,5	78,3	81,9	82,4
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	88,5	89,2	90,4	89,8	92,1	92,3
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	84,2	85,5	85,1	89,3	88,6	88,7
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,4	86,8	88,6	87,9	90,2	90,7
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	91,5	93,1	92,1	93,2	94,3	94,8

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 92 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 88 procent slutförde programmet med examen. Det var 20 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den tredje elevkullen, som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 23. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Bygg- och anläggningsprogrammet	3 228	263	2 965	73,9	57	75,4	1,6	5,3	1,3
Anläggningsfordon	313	19	294	80,2	68,4	81	..	5,3	..
Husbyggnad	2 114	75	2 039	75,7	64	76,1	1,6	8	1,4
Mark och anläggning	198	14	184	71,7	57,1	72,8	1	..	..
Måleri	456	150	306	60,7	52	65	2,4	4,7	1,3
Plåtslageri	147	5	142	78,2	60	78,9	..	..	..

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 24. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Anläggningsfordon (902)	Andel (%)
Maskinförare	43
Snickare, murare och anläggningsarbetare	17
Lastbils- och bussförare	7
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	3
Malmförädlingsyrken och brunnborrare m.fl.	2
Övriga (45 st olika yrken)	27

Tabell 25. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Husbyggnad (6 541)	Andel (%)
Snickare, murare och anläggningsarbetare	63
Butikspersonal	3
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	3
Lagerpersonal och transportledare m.fl..	3
Montörer	3
Övriga (76 st olika yrken)	25

Tabell 26. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Mark och anläggning (652)	Andel (%)
Snickare, murare och anläggningsarbetare	47
Maskinförare	11
Malmförädlingsyrken och brunnssbörare m.fl.	4
Butikspersonal	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Övriga (46 st olika yrken)	31

Tabell 27. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Måleri (1 086)	Andel (%)
Målare, lackerare och skorstensfejare m.fl.	50
Butikspersonal	9
Montörer	4
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	3
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	3
Övriga (54 st olika yrken)	31

Tabell 28. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Plåtslageri (419)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	59
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	10
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Övriga (35 st olika yrken)	22

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 74 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 2 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *anläggningsfordon*, 81 procent. Dessa följs av män som har läst *plåtslageri*, 79 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *husbyggnad*, 8 procent.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *husbyggnad* är snickare, murare och anläggningsarbetare där 63 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 12 procent kvinnor. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 43 procent, att läsa inriktningen *husbyggnad* vilket även är den största inriktningen för männen, 69 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 75 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 96 procent erhållit en examen. Av männen var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 30 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 18 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har sedan 2016 ökat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 68 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 81 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 13 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 12 procent och var som störst 15 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 81 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 60 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 82 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 42 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 33 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 83 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 77 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om bygg- och anläggningsprogrammet

Bygg- och anläggningsbranschen är en bransch med en organiserad utbildningsagenda där frågor om jämställdhet, kompetensförsörjning, hållbarhet och kvaliteten i yrkesutbildningen är viktiga. Statistiken visar att andelen kvinnor som söker sig till programmet fortsätter att öka. Det nationella programrådet för bygg- och anläggningsprogrammet ställer sig mycket positiva till att programfördjupningen utökas med ämnet försäljning och kundservice från höstterminen 2022 vilket anses kunna bidra till programmets attraktionskraft.

Under 2021 har många huvudmän haft fortsatta utmaningar med att hitta lösningar för att erbjuda elever apl-platser i tillräcklig omfattning. Utmaningarna beror delvis på att många skolor erbjuder en lärlingsförlagd utbildning med omfattande apl och att denna har varit särskilt påverkad av effekterna av covid-19-pandemin. Möjligheterna att ersätta apl med motsvarande skolförlagd utbildning har varit en utmaning genom den stora elevvolymen. I arbetet med att förbereda nya ämnesbetyg behöver nya ämnesplaner för specialyrken inom programmet arbetas fram. Nya föreslagna yrkesutgångar kan komma att behövas, bland annat utifrån den utveckling med nya yrkesgrupper som i allt snabbare takt sker inom hela samhällsbyggnadssektorn.

El- och energiprogrammet

Efter examen från el- och energiprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med automatiserade produktionssystem, system för energi-, miljö- och vattenteknik eller dator- och kommunikationssystem, eller för att arbeta som elektriker inom eldistribution eller installation. Programmet har fyra inriktningar: *automation, dator- och kommunikationsteknik, elteknik* samt *energiteknik*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 5 410 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 15 778 elever som läser på programmet varav 1 461 lärlingar. Andelen sökande till programmet var som lägst läsåret 2016/17 och understeg då 5 procent. Sedan dess har andelen förstahandssökande åter stigit var 5,2 procent vid senaste antagningen. Eleverna på programmets första år har under de senaste fem åren utgjort 4,9 procent av samtliga förstaårselever på de nationella programmen.

Tabell 29. Elever på el- och energiprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	5 477	5 969	6 787	6 492	6 438	6 501
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	4,9	5,1	5,4	5,2	5,2	5,2
Antal nybörjarelever i år 1	4 162	4 094	4 385	4 496	4 757	4 732
Andel (%) nybörjare	86,1	83,5	85,3	85,3	87,5	87,9
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	193,2	193,2	196,3	196,3	197,6	196,0
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	3,5	3,6	3,8	3,9	4,1	4,1
på nationella program	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
på yrkesprogram	14,8	15,0	14,6	14,9	15,1	15,0
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	4 849	5 041	5 323	5 297	5 459	5 410
varav antal elever i år 2	4 597	4 564	4 798	5 076	5 092	5 278
varav antal elever i år 3	4 441	4 471	4 501	4 694	5 050	5 090
Totalt antal elever samtliga år	13 887	14 076	14 622	15 067	15 601	15 778
Antal lärlingar	693	798	1059	1 198	1 346	1 461
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	3,3	3,2	3,4	3,5	3,9	4,1
Andel (%) män	96,7	96,8	96,6	96,5	96,1	95,9
Andel (%) svensk bakgrund	81,9	81,0	78,6	76,6	77,0	77,9
Andel (%) utländsk bakgrund	18,1	19,0	21,4	23,4	23,0	22,1
Andel (%) offentlig huvudman	69,1	67,9	66,5	66,2	66,1	65,2
Andel (%) enskild huvudman	30,9	32,1	33,5	33,8	33,9	34,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	58,8	57,8	56,6	54,9	52,7	51,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	41,2	42,2	43,4	45,1	47,3	49,0

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 59 procent som läsåret 2021/22 läser *elteknik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *dator och kommunikationsteknik* vilket 29 procent av eleverna läser, *automation* med 11 procent av eleverna samt *energiteknik* med 2 procent av eleverna

Tabell 30. Elever med registrerad inriktning i år 3 på el- och energiprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	4 441	4 470	4 500	4 693	5 050	5 090
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	100	100
Automation antal elever	441	495	451	483	538	534
Andel (%) av eleverna	9,9	11,1	10,0	10,3	10,7	10,5
Andel (%) av kvinnorna	11,6	2,8	9,0	11,3	6,7	10,9
Andel (%) av männen	9,9	11,3	10,1	10,3	10,8	10,5
Dator- och kommunikationsteknik antal elever	1 445	1 444	1 427	1 415	1 531	1 486
Andel (%) av eleverna	32,5	32,3	31,7	30,2	30,3	29,2
Andel (%) av kvinnorna	16,3	31,2	27,6	20,4	27,9	21,7
Andel (%) av männen	33,1	32,3	31,8	30,5	30,4	29,5
Elteknik antal elever	2 484	2 470	2 532	2 711	2 863	2 985
Andel (%) av eleverna	55,9	55,3	56,3	57,8	56,7	58,6
Andel (%) av kvinnorna	68,7	64,5	59,0	66,9	64,2	66,8
Andel (%) av männen	55,5	55,0	56,2	57,5	56,4	58,3
Energiteknik antal elever	71	61	90	84	118	85
Andel (%) av eleverna	1,6	1,4	2,0	1,8	2,3	1,7
Andel (%) av kvinnorna	3,4	1,4	4,5	1,4	1,1	0,5
Andel (%) av männen	1,5	1,4	1,9	1,8	2,4	1,7

Tabell 31. El- och energiprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	151	154	153	152	152	151
Antal skolenheter som har programmet i år 1	248	260	256	255	257	255
varav offentlig huvudman	156	167	160	160	159	158
varav enskild huvudman	92	93	96	95	98	97

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 255 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varit stabilt. Spridningen i landet är även den varit stabil de senaste sex åren med störst ökning mellan år 2016 och 2017. Programmet ges idag i 151 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 94 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent, bytt till ett högskoleförberedande program, 2 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 32. Andel (%) elever på el- och energiprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	4 002	4 162	4 094	4 385	4 496	4 757
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,4	90,5	91,4	91,7	93,6	93,9
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,1	4,6	4,2	3,8	3,2	2,9
Bytt till högskoleförberedande program	2,2	3,3	2,3	2,6	1,6	2,1
Bytt till introduktionsprogram	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	0,7	1,2	1,7	1,5	1,1	1,1
Efter två år						
Elever kvar på samma program	89,4	87,8	88,9	89,6	91,7	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,0	4,7	4,4	4,3	3,7	
Bytt till högskoleförberedande program	2,5	3,5	2,5	2,8	1,7	
Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,3	0,3	0,6	0,3	
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,7	3,8	3,9	2,6	2,5	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	82,2	82,7	83,7	82,6		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 33. Genomströmning för nybörjarelever på el- och energiprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	4 207	4 137	4 002	4 162	4 094	4 385
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,1	5,1	5,5	5,0	4,5	3,7
...slutfört med examen från samma program	73,2	73,1	74,1	75,3	76,8	78,8
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	74,5	74,6	75,5	77,1	78,5	80,6
...efter fyra år	79,1	79,5	79,7	81,6	82,4	
...efter fem år	79,8	80,0	80,3	82,4		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	66,0	69,6	65,9	69,6	76,9	82,1
...är män	74,8	74,7	75,9	77,4	78,6	80,5
...har svensk bakgrund	77,2	76,6	78,0	79,4	80,8	82,9
...har utländsk bakgrund	58,5	61,9	61,3	63,8	66,6	70,1
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	76,8	77,6	78,6	79,5	80,0	82,2
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	68,8	67,0	68,2	71,5	75,3	77,0
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	73,1	72,5	73,6	75,9	76,5	79,1
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,9	78,0	79,0	79,3	81,3	82,9

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 81 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 75 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 83 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 34. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på el- och energiprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	4 055	3 961	3 968	4 048	4 249	4 664
Andel (%) med examen	90,4	91,1	91,6	92,3	92,4	93,8
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	9,6	8,9	8,4	7,7	7,6	6,2
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	36,3	35,5	35,5	34,4	33,6	33,3
Genomsnittlig betygspoäng	12,7	12,7	12,7	12,8	12,9	13,0
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	93,7	94,0	89,1	96,6	97,8	98,8
Andel (%) av män	90,3	91,0	91,7	92,1	92,2	93,6
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	92,8	93,2	92,9	94,3	94,2	95,3
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	78,7	80,8	85,3	83,1	86,2	89,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	91,2	92,0	91,5	92,7	93,3	94,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	88,5	88,7	92,0	91,3	90,6	92,9
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	89,4	90,2	91,1	91,2	91,3	92,6
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,4	93,2	92,7	94,0	94,4	95,6

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 94 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen. Det var 3 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den andra elevkullen, som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 35. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
El- och energi-programmet	3 661	134	3 527	69,4	59,7	69,8	4,5	5,2	4,5
Automation	397	16	381	72,5	62,5	73	4,5	..	..
Dator- och kommunikations-teknik	1 096	30	1 066	54,3	40,0	54,7	6,8	6,7	6,8
Elteknik	2 075	84	1 991	76,7	64,3	77,2	3,2	6	3,1
Energiteknik	93	4	89	72,0	100,0	70,8	5,4	..	..

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 36. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Automation (946)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	36
Montörer	12
Ingenjörer och tekniker	7
Smeder och verktygsmakare m.fl.	5
Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	4
Övriga (56 st olika yrken)	35

Tabell 37. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Dator- och kommunikationsteknik (1 931)	Andel (%)
Drift-, support- och nätverkstekniker m.fl.	24
Butikspersonal	9
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	6
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	6
Montörer	5
Övriga (58 st olika yrken)	50

Tabell 38. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Elteknik (5 429)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	63
Montörer	4
Butikspersonal	3
Ingenjörer och tekniker	2
Elektronikreparatörer och kommunikationselektriker m.fl.	2
Övriga (76 st olika yrken)	25

Tabell 39. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Energiteknik (243)	Andel (%)
Installations- och industrielektriker m.fl.	20
Drifttekniker och processövervakare	..
Montörer	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Övriga (34 st olika yrken)	51

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 69 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 5 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har kvinnor som läst inriktningen *energiteknik*, 100 procent, dock är dessa mycket få. De följs av män som har läst *elteknik*, 77 procent. Både män och kvinnor som läst inriktningen *dator- och kommunikationsteknik* befinner sig i studier i lika stor utsträckning, 7 procent.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *elteknik* är installations- och industrielektriker m.fl. där 63 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 4 procent kvinnor. Andelen har sedan 2016 ökat. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 67 procent, att läsa inriktningen *elteknik*. Det gör även männen på programmet som till 59 procent väljer denna inriktning.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 82 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 81 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 99 procent erhållit en examen. Av männen var det 94 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 38 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 35 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen fristående skolenheter har varit stabil sedan 2016 och andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2019 var det 77 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 82 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 94 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 22 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då det var 18 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 83 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 70 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 49 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 41 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 83 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 79 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 96 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om el- och energiprogrammet

El- och energiprogrammet är det yrkesprogram som har störst antal elever inom gymnasieskolan. Det råder en ojämn könsfördelning på programmet där majoriteten av eleverna är män. Programmet domineras av inriktningen *elteknik* och få skolor anordnar programmets alla inriktningar.

Inom inriktningen *dator- och kommunikationsteknik* kan det vara en utmaning att hitta apl-platser. Bilden är dock inte entydig; vissa skolor erbjuder med framgång enbart denna inriktning där man profilerar nätverkstekniker som ett möjligt yrke efter examen.

Behovet av utbildad arbetskraft inom samtliga inriktningar är stort. Såväl inom referensverksamhet som i samråd med det nationella programrådet och branschorganisationer diskuteras olika möjligheter att öka intresset för och förbättra kompetensförsörjningen inom dessa områden.

De nationellt föreslagna yrkesutgångar som Skolverket har tagit fram i samråd med det nationella programrådet används i relativt liten omfattning då många skolor utformar yrkesutgångar utifrån det regionala och lokala arbetslivets behov av arbetskraft. Etableringen på arbetsmarknaden är hög tre år efter utbildningen. Det visar att de kvalifikationer som programmet leder till är eftertraktade på arbetsmarknaden.

Fordons- och transportprogrammet

Efter examen från fordons- och transportprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta som till exempel mekaniker, yrkesförare, lager- eller terminalarbetare. Programmet har tidigare haft fem inriktningar: *godshantering, karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, personbil* samt *transport*. De elever som påbörjar programmet efter 1 juli 2021 kan inte längre välja inriktningen *godshantering*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 4 781 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 13 619 elever som läser på programmet varav 1 966 lärlingar. De senaste åren har andelen förstahandssökande till programmet ökat från 4,3 procent läsåret 2016/17 till 5,5 procent vid senaste antagningen. Denna ökning i sökande avspeglas i programmets storlek jämfört med de andra nationella programmen. Läsåret 2016/17 utgjorde programmets förstaårselever 3,5 procent av samtliga förstaårselever på nationella program vilket sedan dess har stigit till 4,3 procent.

Tabell 40. Elever på fordons- och transportprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	4 800	5 294	6 383	6 427	6 727	6 852
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	4,3	4,6	5,1	5,1	5,4	5,5
Antal nybörjarelever i år 1	2 768	2 830	3 225	3 425	3 814	3 954
Andel (%) nybörjare	79,2	80,3	79,9	80,5	81,5	83,0
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	171,2	173,9	175,9	177,2	177,2	177,7
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,5	2,6	3,0	3,2	3,5	3,6
på nationella program	3,5	3,5	3,9	3,9	4,2	4,3
på yrkesprogram	10,7	10,7	11,4	12,1	13,0	13,2
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 505	3 578	4 156	4 295	4 697	4 781
varav antal elever i år 2	3 447	3 415	3 501	4 035	4 248	4 662
varav antal elever i år 3	3 545	3 375	3 359	3 484	3 914	4 176
Totalt antal elever samtliga år	10 497	10 368	11 016	11 814	12 859	13 619
Antal lärlingar	1002	1077	1212	1 421	1 721	1 966
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	16,6	17,0	17,3	17,7	20,0	22,1
Andel (%) män	83,4	83,0	82,7	82,3	80,0	77,9
Andel (%) svensk bakgrund	84,7	83,9	83,0	82,2	83,2	84,7
Andel (%) utländsk bakgrund	15,3	16,1	17,0	17,8	16,8	15,3
Andel (%) offentlig huvudman	78,6	78,4	77,8	77,8	77,0	75,7
Andel (%) enskild huvudman	21,4	21,6	22,2	22,2	23,0	24,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	73,3	72,4	69,6	66,9	65,1	63,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	26,7	27,6	30,4	33,1	34,9	36,3

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 47 procent som läsåret 2021/22 läser *transport*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *personbil* vilket 38 procent av eleverna läser, *lastbil och mobila maskiner* med 9 procent av eleverna, *karosseri och lackering* med 5 procent av eleverna samt *godshantering* på vilket inga eleverna läser år 2021/22.

Tabell 41. Elever med registrerad inriktning i år 3 på fordons- och transportprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	3 531	3 373	3 353	3 478	3 901	4 164
Andel av eleverna i år 3	99,6	99,9	99,9	99,8	99,7	99,7
Godshantering antal elever	11	15	7	4	9	1
Andel (%) av eleverna	0,3	0,4	0,2	0,1	0,2	0,0
Andel (%) av kvinnorna	0,6	0,7	0,0	0,2	0,1	0,0
Andel (%) av männen	0,3	0,4	0,3	0,1	0,2	0,0
Karosseri och lackering antal elever	189	179	164	163	185	209
Andel (%) av eleverna	5,4	5,3	4,9	4,7	4,7	5,0
Andel (%) av kvinnorna	8,2	5,5	6,2	5,3	6,1	6,6
Andel (%) av männen	4,9	5,3	4,6	4,6	4,5	4,6
Lastbil och mobila maskiner antal elever	348	329	325	359	376	389
Andel (%) av eleverna	9,9	9,8	9,7	10,3	9,6	9,3
Andel (%) av kvinnorna	3,1	3,9	3,4	5,0	2,7	3,6
Andel (%) av männen	11,0	10,9	11,0	11,4	11,1	10,7
Personbil antal elever	1 279	1 271	1 267	1 292	1 495	1 593
Andel (%) av eleverna	36,2	37,7	37,8	37,1	38,3	38,3
Andel (%) av kvinnorna	17,0	20,3	17,8	17,4	16,3	17,0
Andel (%) av männen	39,5	41,0	42,0	41,0	42,9	43,3
Transportbil antal elever	1 704	1 579	1 590	1 660	1 836	1 972
Andel (%) av eleverna	48,3	46,8	47,4	47,7	47,1	47,4
Andel (%) av kvinnorna	71,2	69,6	72,6	72,2	74,7	72,7
Andel (%) av männen	44,4	42,4	42,1	43,0	41,4	41,3

Tabell 42. Fordons- och transportprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	145	143	143	146	148	148
Antal skolenheter som har programmet i år 1	203	200	204	210	206	215
varav offentlig huvudman	145	141	143	149	141	147
varav enskild huvudman	58	59	61	61	65	68

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 215 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat något. Spridningen i landet har sedan 2016 varit stabil i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har varit ungefär det samma.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 95 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, båda 4 procent.

Tabell 43. Andel (%) elever på fordons- och transportprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	2 698	2 768	2 830	3 225	3 425	3 814
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	91,7	89,9	91,3	92,1	93,2	94,9
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,6	5,4	4,7	3,8	3,9	2,9
Bytt till högskoleförberedande program	1,1	0,8	0,7	1,2	0,7	0,8
Bytt till introduktionsprogram	0,6	1,2	1,1	0,7	0,6	0,4
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,1	2,7	2,1	2,3	1,6	1,0
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,8	86,2	88,0	89,4	90,1	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,0	5,9	5,2	3,8	4,4	
Bytt till högskoleförberedande program	1,1	1,0	0,9	1,2	0,9	
Bytt till introduktionsprogram	0,5	0,9	0,8	0,5	0,7	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,6	6,0	5,2	5,1	3,9	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	79,2	76,5	79,4	76,9		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 44. Genomströmning för nybörjarelever på fordons- och transportprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	2 829	2 850	2 698	2 768	2 830	3 225
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	8,7	8,1	6,5	7,2	6,4	6,8
...slutfört med examen från samma program	64,4	68,1	69,6	65,8	69,6	70,1
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	65,2	68,9	70,6	66,7	70,6	70,9
...efter fyra år	69,9	72,9	74,7	71,5	75,3	
...efter fem år	70,5	73,2	75,1	72,3		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	60,3	63,8	64,1	63,3	66,4	67,7
...är män	66,0	69,8	71,9	67,4	71,4	71,6
...har svensk bakgrund	67,1	70,5	73,1	68,7	72,9	73,2
...har utländsk bakgrund	48,6	56,0	52,2	51,8	54,2	55,4
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	67,0	70,7	71,5	68,2	71,1	71,7
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	57,3	61,7	66,3	61,2	68,5	67,8
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	62,5	66,7	69,2	65,2	68,6	68,7
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	73,8	75,6	74,5	71,7	76,2	76,9

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 71 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 65 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 77 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 45. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på fordons- och transportprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	2 880	3 008	2 873	2 806	2 988	3 425
Andel (%) med examen	83,9	85,0	87,4	86,8	88,0	88,2
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	16,2	15,0	12,6	13,2	12,1	11,8
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	9,1	9,2	9,6	8,6	9,1	8,9
Genomsnittlig betygspoäng	12,5	12,7	12,7	12,6	12,8	12,8
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	89,7	88,6	89,8	90,2	89,8	89,4
Andel (%) av män	83,0	84,4	87,0	86,1	87,6	88,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	86,0	86,2	89,0	87,8	89,8	90,1
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	71,7	77,6	78,5	81,3	79,3	80,7
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	83,8	85,8	87,9	87,6	87,8	88,9
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	84,0	82,0	85,4	84,2	88,6	86,2
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	82,7	83,5	85,9	86,3	86,6	87,3
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	87,8	90,0	92,9	89,3	92,4	92,7

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 88 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 84 procent slutförde programmet med examen. Det var 9 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Elevkullen, som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 46. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Fordons- och transport-programmet	2 409	325	2 084	79,3	67,7	81,1	0,5		0,6
Godshantering	3		3	33,3		33,3			
Karosseri och lackering	131	33	98	64,9	45,5	71,4	..		..
Lastbil och mobila maskiner	286	14	272	82,2	64,3	83,1	..	..	..
Personbil	868	51	817	73,3	54,9	74,4	0,7		0,7
Transport	1 104	226	878	85,2	73,9	88,2	0,5		0,6

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 47. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Karosseri och lackering (347)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	21
Målare, lackerare och skorstensfejare m.fl.	17
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	11
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Butikspersonal	..
Övriga (42 st olika yrken)	41

Tabell 48. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Lastbil och mobila maskiner (754)	Andel(%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	61
Montörer	6
Maskinförare	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Tvättare, fönsterputsare och övriga rengöringsarbetare	..
Övriga (45 st olika yrken)	26

Tabell 49. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Personbil (2 218)	Andel(%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	44
Montörer	8
Butikspersonal	5
Smeder och verktygsmakare m.fl.	4
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	2
Övriga (68 st olika yrken)	37

Tabell 50. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Transport (3 133)	Andel(%)
Lastbils- och bussförare	60
Maskinförare	7
Återvinningsarbetare	4
Snickare, murare och anläggningsarbetare	4
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	3
Övriga (60 st olika yrken)	22

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 79 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 1 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *transport*, 88 procent. Det är generellt få individer som söker sig till studier efter examen från fordons- och transportprogrammet.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *transport* är lastbils- och bussförare där 60 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 22 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 17 procent. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 73 procent, att läsa inriktningen *transport* medan männen på programmet i störst utsträckning, 43 procent, läser inriktningen *personbil*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 68 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 72 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av männen var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 32 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 24 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2016 medan andelen hos offentlig huvudman minskat. Fristående skolenheter har ökat de senaste sex åren.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 68 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 72 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 86 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 15 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har varit densamma sedan 2016, men hade en topp läsår 2019/20 då 18 procent hade utländsk bakgrund. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 73 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 55 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 81 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 36 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 27 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 69 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om fordons- och transportprogrammet

Arbetsförmedlingen bedömer att kompetensförsörjningsbehovet är mycket stort inom de yrken som fordons- och transportprogrammet leder till. Andelen elever som får examen ökar på programmet och samtidigt visar Skolverkets statistik att en hög andel av eleverna är etablerade på arbetsmarknaden 3 år efter avslutad utbildning. Andelen kvinnor på programmet ökar, främst inom inriktningen *transport*.

För att ytterligare stärka programmets arbetsmarknadsrelevans tog Skolverket fram nya ämnesplaner inom fordonsteknikområdet samt beslutade om en ny programstruktur som började tillämpas hösten 2020. Förändringarna stärker elevers möjlighet att utveckla kunskaper inom ny fordonsteknik såsom el- och hybridfordon, flerbränslefordon samt system- och diagnosteknik. Förändringarna tar även höjd för helt nya teknikområden som inte tidigare har funnits inom gymnasieskolan och stärker elevernas möjligheter att både tillgodogöra sig grundläggande behörighet till högskolan och läsa alla kurser som föreslås inom de aktuella yrkesutgångarna. Med anledning av förändringarna har fordonsbranschen erbjudit ett flertal stödinsatser till skolorna under året, bland annat fortbildning för yrkeslärare. Skolverket erfar att förändringarna har mottagits väl av både skolor och bransch. Detta bekräftas av det nationella programrådet för fordons- och transportprogrammet samt i de nätverk av lärare, skolledare, experter och övriga branschrepresentanter som Skolverket deltar i.

Utbildningen inom inriktningen *transport* styrs av både av Skolverkets och Transportstyrelsens regelverk. Myndigheternas samverkan kring utbildningen har bland annat resulterat i ett stödmaterial som har fått ett positivt mottagande bland skolorna. En ny version av stödmaterialet utkom i mars 2021, version 4.²¹

²¹ <https://www.skolverket.se/publikationer?id=7881>

Handels- och administrationsprogrammet

Efter examen från handels- och administrationsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom handelsyrken eller inom administrativa yrken. Programmet har två inriktningar: *administrativ service* samt *handel och service*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 3 369 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 10 020 elever som läser på programmet varav 1 791 lärlingar. Vid den senaste antagningen var andelen förstahandssökande till programmet på 3,1 procent, den lägsta andelen sedan år 2016. De senaste läsåren har andelen förstaårselever på programmet utgjort 3,1 procent av samtliga förstaårselever på nationella program men ligger nu på 3 procent.

Tabell 51. Elever på handels- och administrationsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	3 306	3 757	3 956	4 217	3 990	3 852
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	3,0	3,2	3,2	3,4	3,2	3,1
Antal nybörjarelever i år 1	2 232	2 348	2 588	2 638	2 700	2 692
Andel (%) nybörjare	77,2	78,3	79,5	77,7	79,8	80,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	184,5	185,3	186,7	185,4	183,9	182,9
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,1	2,2	2,4	2,5	2,5	2,5
på nationella program	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1	3,0
på yrkesprogram	8,8	9,1	9,2	9,6	9,4	9,3
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	2 899	3 048	3 338	3 419	3 402	3 369
varav antal elever i år 2	2 586	2 880	3 083	3 345	3 322	3 352
varav antal elever i år 3	2 660	2 561	2 814	3 054	3 316	3 299
Totalt antal elever samtliga år	8 145	8 489	9 235	9 818	10 040	10 020
Antal lärlingar	1 105	1 194	1 531	1 753	1 797	1 791
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	53,3	53,5	53,3	53,1	52,1	52,2
Andel (%) män	46,7	46,5	46,7	46,9	47,9	47,8
Andel (%) svensk bakgrund	73,2	72,6	71,5	70,2	69,2	69,5
Andel (%) utländsk bakgrund	26,8	27,4	28,5	29,8	30,8	30,5
Andel (%) offentlig huvudman	70,3	68,9	68,1	68,3	67,5	67,6
Andel (%) enskild huvudman	29,7	31,1	31,9	31,7	32,5	32,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,4	67,2	65,8	63,4	61,4	59,4
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	32,6	32,8	34,2	36,6	38,6	40,6

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 94 procent som läsåret 2021/22 läser *handel och service*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *administrativ service* vilken 6 procent av eleverna läser.

Tabell 52. Elever med registrerad inriktning i år 3 på handels- och administrationsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 658	2 558	2 814	3 054	3 315	3 297
Andel av eleverna i år 3	99,9	99,9	100	100	100	99,9
Administrativ service antal elever	237	175	210	179	178	189
Andel (%) av eleverna	8,9	6,8	7,5	5,9	5,4	5,7
Andel (%) av kvinnorna	8,9	6,1	7,1	5,2	5,2	5,7
Andel (%) av männen	9,0	7,7	7,9	6,6	5,5	5,8
Handel och service antal elever	2 421	2 383	2 604	2 875	3 137	3 108
Andel (%) av eleverna	91,1	93,2	92,5	94,1	94,6	94,3
Andel (%) av kvinnorna	91,1	93,9	92,9	94,8	94,8	94,3
Andel (%) av männen	91,0	92,3	92,1	93,4	94,5	94,2

Tabell 53. Handels- och administrationsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	127	127	127	128	124	122
Antal skolenheter som har programmet i år 1	196	198	208	212	198	208
varav offentlig huvudman	136	135	146	151	134	144
varav enskild huvudman	60	63	62	61	64	64

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 208 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varierat med två toppar, 2018 och 2021. Spridningen i landet har sedan 2016 legat stabil men minskat de två senaste läsåren. Programmet ges idag i 122 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 91 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, båda 4 procent.

Tabell 54. Andel (%) elever på handels- och administrationsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	1 868	2 232	2 348	2 588	2 638	2 700
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	89,7	89,2	91,1	89,8	90,1	91,2
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,0	5,1	3,9	3,9	4,0	4,1
Bytt till högskoleförberedande program	3,3	2,6	2,2	3,3	2,8	2,1
Bytt till introduktionsprogram	1,1	0,5	1,0	0,4	1,2	0,9
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,0	2,7	1,8	2,5	1,9	1,7
Efter två år						
Elever kvar på samma program	87,5	85,8	88,6	87,2	87,7	
Bytt till (annat) yrkesprogram	3,5	5,2	4,1	4,1	4,2	
Bytt till högskoleförberedande program	3,3	2,8	2,3	3,0	2,6	
Bytt till introduktionsprogram	0,9	0,6	0,9	0,3	1,2	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,9	5,6	4,2	5,4	4,3	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	78,0	77,0	80,5	77,0		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 55. Genomströmning för nybörjarelever på handels- och administrationsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	2 010	2 031	1 868	2 232	2 348	2 588
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	10,9	7,2	10,2	8,5	7,6	8,0
...slutfört med examen från samma program	65,5	68,0	66,0	66,4	71,1	69,0
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	67,2	69,8	68,5	68,1	72,7	70,9
...efter fyra år	70,4	73,0	71,0	71,6	76,5	
...efter fem år	70,7	73,7	71,3	72,1		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	72,8	75,0	73,9	74,0	78,2	76,4
...är män	58,3	62,2	61,8	60,2	65,0	63,8
...har svensk bakgrund	72,4	73,5	73,2	72,6	76,4	75,5
...har utländsk bakgrund	46,7	53,6	50,7	50,8	58,0	54,6
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	68,3	71,4	70,5	70,3	72,7	69,8
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	63,7	65,3	63,4	62,5	72,5	73,3
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	66,6	69,1	67,6	67,0	70,8	68,8
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	69,3	72,4	71,5	70,9	76,2	74,9

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 71 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 67 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 77 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 56. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på handels- och administrationsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	2 185	2 264	2 183	2 420	2 651	2 955
Andel (%) med examen	82,5	86,4	83,1	85,3	87,2	87,2
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	17,5	13,7	16,9	14,8	12,8	12,8
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	40,5	39,8	35,6	39,8	36,1	40,7
Genomsnittlig betygspoäng	12,7	12,9	12,7	12,9	13,0	13,1
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	86,5	88,6	86,5	88,1	90,9	89,9
Andel (%) av män	76,4	83,3	78,9	81,4	82,5	84,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	86,8	89,7	86,9	89,2	91,3	90,0
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	68,8	76,1	72,1	74,5	76,3	81,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	83,5	86,8	84,0	86,0	86,3	85,5
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	80,1	85,3	81,0	83,5	89,1	90,6
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	81,9	85,7	83,4	83,9	86,2	85,0
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	84,2	89,2	83,6	87,9	89,4	91,1

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 87 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 83 procent slutförde programmet med examen. Det var 41 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Elevkullen, som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 57. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Handels- och administrationsprogrammet	1 801	1 141	660	57	55,8	59,1	8,4	10,3	5,2
Administrativ service	158	104	54	57	57,7	55,6	13,9	17,3	7,4
Handel och service	1 640	1 036	604	57	55,7	59,3	7,9	9,7	5

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 58. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Administrativ service (408)	Andel (%)
Butikspersonal	25
Kontorsassistenter och sekreterare	9
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	8
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	8
Montörer	..
Övriga (43 st olika yrken)	46

Tabell 59. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Handel och service (3 556)	Andel (%)
Butikspersonal	44
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	5
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	5
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	4
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	3
Övriga (58 st olika yrken)	40

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 57 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 8 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *Handel och service*, 59 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *administrativ service*, 17 procent.

Det vanligaste yrket för ungdomar som har läst den största inriktningen *handel och service* är butikspersonal där 44 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 52 procent kvinnor. Andelen kvinnor på programmet har varit jämn sedan 2016. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *handel och service*, 94 procent för respektive kön.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 76 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 64 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av männen var det 84 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 31 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 32 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något sedan 2016 och även antal fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 73 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 70 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 31 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 27 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 55 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 81 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 41 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 33 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 69 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om handels- och administrationsprogrammet

Efter reformen 2011 minskade antalet elever som sökte handels- och administrationsprogrammet fram till 2015. Därefter har intresset för programmet ökat.

I Skolverkets referensverksamhet har det framkommit att eleverna över lag är positiva till sin utbildning. Lärarna uppger att man i allmänhet inte har svårt att hitta apl-platser och eleverna får i stor utsträckning arbete inom branschen efter utbildningen. Skolorna identifierar också problemområden. I första hand ser man svårigheter med att etablera och upprätthålla fungerande lokala programråd. Även lärarbristen framhålls generellt som en stor utmaning både på kort och lång sikt.

Under 2020 har beslut om förändringar i handels- och administrationsprogrammet fattats. Programmet kommer från och med höstterminen 2022 att ersättas av försäljnings- och serviceprogrammet som saknar inriktningar. Behovet av den minsta av programmets två inriktningar, *administrativ service*, har länge varit ifrågasatt och den kommer därför att utgå. I det nya programmets examensmål förstärks perspektiven hållbar utveckling och digital kompetens, vilka båda är en förutsättning för flera av handelns yrken.

Hantverksprogrammet

Efter examen från hantverksprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom finsnickeribranschen, floristbranschen, frisörbranschen, textilbranschen eller branschen inom det valda hantverksyrket. Programmet har tidigare haft fem inriktningar: *finsnickeri*, *florist*, *frisör*, *textil design* samt *övriga hantverk*. De elever som påbörjar programmet fr.o.m. 1 juli 2021 kommer kunna välja inriktningen *frisör*, *barberare och hår- och makeupstylist* vilken är en sammanslagning av inriktningen *frisör* samt *hår- och makeupstylist* som tidigare låg inom inriktningen *övriga hantverk*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 1 983 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 6 018 elever som läser på programmet varav 1 035 lärlingar. Sedan 2016 har andelen förstahandssökande till programmet minskat från 2,6 procent till 2,1 procent. Eleverna utgör även en allt mindre andel av förstaårseleverna på nationella program. Läsåret 2021/22 utgör eleverna i år 1 på hantverksprogrammet 1,8 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 60. Elever på hantverksprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	2 909	2 951	3 074	2 923	2 806	2 607
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	2,6	2,5	2,5	2,3	2,2	2,1
Antal nybörjarelever i år 1	1 817	1 831	1 944	1 751	1 759	1 636
Andel (%) nybörjare	79,9	80,6	84,2	82,8	83,1	82,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	193,9	194,8	196,8	193,8	191,0	190,6
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	1,6	1,6	1,7	1,6	1,6	1,5
på nationella program	2,3	2,2	2,2	2,0	1,9	1,8
på yrkesprogram	6,9	6,8	6,4	6,0	5,9	5,5
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	2 276	2 293	2 330	2 129	2 123	1 983
varav antal elever i år 2	2 126	2 080	2 103	2 165	2 030	2 026
varav antal elever i år 3	2 147	2 002	1 989	2 012	2 131	2 009
Totalt antal elever samtliga år	6 549	6 375	6 422	6 306	6 284	6 018
Antal lärlingar	722	751	938	968	1 052	1 035
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	94,3	94,4	94,1	93,6	93,9	93,5
Andel (%) män	5,7	5,6	5,9	6,4	6,1	6,5
Andel (%) svensk bakgrund	83,1	84	84,3	83,8	83,2	82,2
Andel (%) utländsk bakgrund	16,9	16,0	15,7	16,2	16,8	17,8
Andel (%) offentlig huvudman	45,9	43,8	43,9	43,6	44,3	43,7
Andel (%) enskild huvudman	54,1	56,2	56,1	56,4	55,7	56,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	65,7	64,4	62,2	61,0	59,3	58,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	34,3	35,6	37,8	39,0	40,7	41,3

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 48 procent som läsåret 2021/22 läser *övriga hantverk*, en inriktning vilken samlar ett flertal olika hantverk. Den näst största inriktningen är *frisör* vilken 44 procent av eleverna i år 3 läser. Programmet har även inriktningarna *florist* vilken 3 procent av eleverna läser, *textil design* med 3 procent av eleverna och *finsnickeri* som läses av 3 procent av eleverna i programmets år 3.

Tabell 61. Elever med registrerad inriktning i år 3 på hantverksprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 147	2 002	1 989	2 012	2 131	2 009
Andel av eleverna i år 3	100	100	100	100	100	100
Finsnickeri antal elever	58	47	55	61	40	50
Andel (%) av eleverna	2,7	2,3	2,8	3,0	1,9	2,5
Andel (%) av kvinnorna	0,5	0,3	0,7	0,6	0,4	0,3
Andel (%) av männen	39,7	33,1	39,6	38,5	25,2	34,9
Florist antal elever	113	86	62	44	71	63
Andel (%) av eleverna	5,3	4,3	3,1	2,2	3,3	3,1
Andel (%) av kvinnorna	5,5	4,3	3,2	2,3	3,5	3,2
Andel (%) av männen	0,8	4,0	1,9	0,0	0,8	2,3
Frisör antal elever	870	769	837	817	901	875
Andel (%) av eleverna	40,5	38,4	42,1	40,6	42,3	43,6
Andel (%) av kvinnorna	41,6	39,7	43,1	41,7	43,0	44,2
Andel (%) av männen	23,1	18,5	24,5	25,4	31,5	34,1
Textil design antal elever	112	97	88	56	64	62
Andel (%) av eleverna	5,2	4,8	4,4	2,8	3,0	3,1
Andel (%) av kvinnorna	4,9	4,6	4,3	2,2	2,5	2,8
Andel (%) av männen	9,9	8,9	6,6	10,8	10,2	7,0
Övriga hantverk antal elever	994	1 003	947	1 034	1 055	959
Andel (%) av eleverna	46,3	50,1	47,6	51,4	49,5	47,7
Andel (%) av kvinnorna	47,5	51,1	48,8	53,2	50,6	49,5
Andel (%) av männen	26,4	35,5	27,4	25,4	32,3	21,7

Tabell 62. Hantverksprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	74	67	70	68	66	67
Antal skolenheter som har programmet i år 1	148	144	137	139	131	134
varav offentlig huvudman	64	66	64	63	56	59
varav enskild huvudman	84	78	73	76	75	75

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 134 skolenheter fördelat på 67 kommuner. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat. Spridningen i landet har sedan 2016 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 90 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 6 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 5 procent.

Tabell 63. Andel (%) elever på hantverksprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	1 789	1 817	1 831	1 944	1 751	1 759
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	87,5	87,2	86,1	88,1	88,5	90,1
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,1	5,5	6,2	6,2	5,5	4,8
Bytt till högskoleförberedande program	3,3	4,1	3,7	2,7	3,2	2,4
Bytt till introduktionsprogram	1,1	0,9	1,5	0,6	1,1	0,9
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,0	2,3	2,5	2,4	1,7	1,8
Efter två år						
Elever kvar på samma program	83,6	82,7	82,9	84,6	85,3	
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,0	6,0	6,7	6,3	6,2	
Bytt till högskoleförberedande program	4,1	4,0	4,0	2,9	3,0	
Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,9	1,4	1,1	0,9	
Ej registrerad i gymnasieskolan	5,8	6,3	5,0	5,1	4,7	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	75,6	73,5	75,4	77,8		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 64. Genomströmning för nybörjarelever på hantverksprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	2 023	1 905	1 789	1 817	1 831	1 944
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,3	6,4	6,7	5,9	5,7	5,5
...slutfört med examen från samma program	69,6	66,4	67,3	65,4	68,4	72,3
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	70,9	68,4	69,4	67,4	71,2	74,0
...efter fyra år	75,8	72,8	73,8	72,5	75,8	
...efter fem år	76,5	73,3	74,4	73,3		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	71,3	68,8	69,9	67,8	71,5	74,2
...är män	64,0	59,5	59,4	60,0	66,3	68,5
...har svensk bakgrund	73,0	70,9	70,9	68,3	73,1	75,1
...har utländsk bakgrund	58,8	54,4	59,2	61,8	58,9	65,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	74,0	70,9	72,4	69,9	72,2	75,0
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	67,9	65,9	66,9	65,3	70,5	73,1
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,3	66,7	66,9	64,3	68,7	72,0
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	75,3	72,0	74,5	73,9	76,1	77,0

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 74 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 71 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 78 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 65. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på hantverksprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	2 025	1 830	1 732	1 731	1 803	1 962
Andel (%) med examen	88,5	88,0	88,6	87,4	90,0	90,4
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	11,5	12,0	11,4	12,6	10,0	9,6
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	32,8	31,8	30,5	25,5	28,8	27,2
Genomsnittlig betygspoäng	13,8	13,8	13,8	13,6	14,0	14,0
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	88,8	88,2	88,8	88,0	90,1	90,4
Andel (%) av män	84,8	84,5	84,4	76,9	88,6	91,5
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	91,2	90,0	90,5	89,4	91,1	91,5
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	74,8	78,3	78,9	77,4	84,0	84,8
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	89,0	87,6	91,1	87,5	89,4	89,9
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	88,1	88,4	86,5	87,3	90,4	90,8
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,9	86,4	86,9	85,2	87,8	88,0
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,3	91,1	92,0	92,3	93,6	94,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 90 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har legat jämnt sedan 2016 då 89 procent slutförde programmet med examen. Det var 27 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 66. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Hantverksprogrammet	1 785	1 692	93	53,1	52,6	62,4	5,5	5,7	1,1
finsnickeri	57	4	53	61,4	25	64,2	..	50	..
florist	114	113	1	53,5	53,1	100,0	..	..	..
frisör	747	733	14	58,8	58,7	64,3	4	4	7,1
textil design	103	97	6	34	35,1	16,7	..	..	..
övriga hantverk	719	710	9	49,2	49,0	66,7	6,1	6,2	..

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 67. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Finsnickeri (209)	Andel (%)
Ytbehandlare, trä och möbelsnickare m.fl.	16
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Butikspersonal	..
Montörer	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Övriga (40 st olika yrken)	52

Tabell 68. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Florist (298)	Andel (%)
Butikspersonal	45
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Kassapersonal m.fl.	..
Vårdbiträdena	..
Övriga (33 st olika yrken)	37

Tabell 69. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Frisör (1 665)	Andel (%)
Skönhets- och kroppsterapeuter	36
Butikspersonal	16
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	6
Vårdbiträden	5
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	5
Övriga (62 st)	32

Tabell 70. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Textil design (220)	Andel (%)
Butikspersonal	42
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	..
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	..
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	..
Vårdbiträden	..
Övriga (29 st)	37

Tabell 71. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Övriga hantverk (1 682)	Andel (%)
Butikspersonal	39
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	7
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	6
Vårdbiträden	6
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	5
Övriga (66 st)	38

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 53 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 6 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningarna *florist* samt *övriga hantverk*, båda är dock mycket få i antal. Män som har läst *finsnickeri* och män som läst *frisör* har båda 64 procent etablerade. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *finsnickeri*, 50 procent. Denna grupp är dock väldigt liten till antal.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst inriktningen *övriga hantverk* är butikspersonal där 39 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 94 procent kvinnor. Andelen har legat jämnt de senaste sex åren. Bortsett från inriktningen *övriga hantverk* är det den inriktning som såväl kvinnorna som männen i störst utsträckning väljer att läsa inriktningen *frisör*, 44 procent respektive 34 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 74 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 69 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av männen var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 56 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 56 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2016 medan andelen fristående skolenheter har varit stabil.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 73 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 75 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 18 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat något sedan 2016 då den var 17 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 65 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 85 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 41 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 34 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 72 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om hantverksprogrammet

Hantverksprogrammet är speciellt till sin karaktär med fem helt olika inriktningar, varav en – *övriga hantverk* – är profilerad mot femton hantverksyrken. De flesta av dessa yrken är traditionella hantverksyrken med enstaka elever som ofta läser en lärlingsförlagd utbildning. Trenden är att inriktningar som redan har få elever minskar ytterligare. Såväl det nationella programrådet som enskilda lärare uttrycker en oro över kompetensförsörjningen inom dessa yrken. I ämnet hantverk finns generella kurser inom hantverksteknik. Dessa kurser används av alla de 15 yrkesutgångarna inom inriktningen övriga hantverk. En konsekvens av detta blir att Skolverket har en begränsad kunskap om vad som i praktiken ingår i dessa utbildningar. Yrkesutgångarna frisöraspirant samt hår- och makeupstylist dominerar programmet med över 90% av eleverna. Skolverkets kunskap om hår- och makeupstylistutbildningens innehåll har ökat efter ett analysarbete av utbildningen i samband med uppdraget att inrymma hår- och makeupstylist under frisörinriktningen. Efter önskemål från branschen och det nationella programrådet har även barberare lagts till i inriktningen. Det innebär att inriktningen den 1 juli 2021 bytte namn till *frisör, barberare och hår- och makeupstylist*. Under 2021 har Skolverket tagit fram ytterligare en kurs inom ämnet hantverk för yrkesområdet hår- och makeupstylist. Detta för att möjliggöra fördjupade kunskaper och färdigheter inom yrkesområdet.

Hotell- och turismprogrammet

Efter examen från hotell- och turismprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom besöksnäringen med till exempel hotell, konferensverksamhet, våningsservice, evenemang, resor, upplevelser eller aktiviteter. Programmet har tidigare haft inriktningarna *hotell och konferens* respektive *turism och resor*. Från hösten 2021 kommer inriktningarna att fasas ut och programmet är då utan inriktningar.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 557 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 2 075 elever som läser på programmet varav 590 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har minskat sedan 2016, från 1,1 procent till 0,5 procent vid senaste antagningen. Programmet minskar även i storlek, läsåret 2021/22 utgör eleverna på programmets första år 0,5 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 72. Elever på hotell- och turismprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	1 240	1 099	1 166	1 097	820	651
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,1	0,9	0,9	0,9	0,7	0,5
Antal nybörjarelever i år 1	870	732	817	706	561	435
Andel (%) nybörjare	81,8	79,7	80,3	79,1	78,9	78,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	196,2	191,9	194,8	192,4	191,5	187,8
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	0,8	0,7	0,7	0,7	0,5	0,4
på nationella program	1,1	0,9	1,0	0,8	0,6	0,5
på yrkesprogram	3,3	2,8	2,9	2,5	2,0	1,5
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	1 077	932	1 044	902	716	557
varav antal elever i år 2	1 058	1 021	831	924	838	688
varav antal elever i år 3	1 089	1 010	959	817	900	830
Totalt antal elever samtliga år	3 224	2 963	2 834	2 643	2 454	2 075
Antal lärlingar	319	347	385	475	542	590
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	78,8	76,8	75,8	74,1	74,3	75,1
Andel (%) män	21,2	23,2	24,2	25,9	25,7	24,9
Andel (%) svensk bakgrund	79,4	78,4	76,9	74,0	72,4	71,5
Andel (%) utländsk bakgrund	20,6	21,6	23,1	26,0	27,6	28,5
Andel (%) offentlig huvudman	75,6	74,8	75,4	74,1	70,9	64,9
Andel (%) enskild huvudman	24,4	25,2	24,6	25,9	29,1	35,1
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	61,6	60,5	59,9	58,6	57,8	55,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	38,4	39,5	40,1	41,4	42,2	44,2

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 62 procent som läsåret 2021/22 läser *hotell och konferens*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *turism och resor* vilken läses av 38 procent av eleverna.

Tabell 73. Elever med registrerad inriktning i år 3 på hotell- och turismprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1088	1010	959	816	900	830
Andel av eleverna i år 3	99,9	100	100	99,9	100,0	100
Hotell och konferens antal elever	534	503	475	477	518	513
Andel (%) av eleverna	49,1	49,8	49,5	58,5	57,6	61,8
Andel (%) av kvinnorna	50,7	51,9	51,0	60,7	58,0	63,4
Andel (%) av männen	42,0	41,6	44,1	51,3	56,4	57,3
Turism och resor antal elever	554	507	484	339	382	315
Andel (%) av eleverna	50,9	50,2	50,5	41,5	42,4	38,0
Andel (%) av kvinnorna	49,3	48,1	49,0	39,3	42,0	36,3
Andel (%) av männen	58,0	58,4	55,9	48,7	43,6	42,7

Tabell 74. Hotell- och turismprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	65	64	65	64	57	49
Antal skolenheter som har programmet i år 1	84	85	87	85	82	70
varav offentlig huvudman	59	61	62	56	51	43
varav enskild huvudman	25	24	25	29	31	27

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 70 skolenheter. Det senaste läsåret har antalet skolenheter minskat betydligt jämfört med tidigare år. Spridningen i landet har sedan 2016 även minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet ges idag i 49 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 88 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 6 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 9 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 5 procent.

Tabell 75. Andel (%) elever på hotell- och turismprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	979	870	732	817	706	561
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	82,5	87,2	85,0	85,7	85,3	87,9
Bytt till (annat) yrkesprogram	9,4	7,5	8,1	8,6	8,9	6,1
Bytt till högskoleförberedande program	4,8	3,3	3,4	3,2	2,0	3,4
Bytt till introduktionsprogram	0,9	0,6	1,1	0,5	1,1	0,2
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,3	1,4	2,5	2,1	2,7	2,5
Efter två år						
Elever kvar på samma program	80,5	83,9	82,9	82,9	83,9	
Bytt till (annat) yrkesprogram	9,2	6,8	8,9	8,4	9,2	
Bytt till högskoleförberedande program	5,0	3,1	3,1	3,4	1,6	
Bytt till introduktionsprogram	1,0	0,7	0,3	0,6	0,7	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,3	5,5	4,8	4,7	4,7	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	74,8	76,1	76,5	73,6		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 76. Genomströmning för nybörjarelever på hotell- och turismprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	1 037	1 015	979	870	732	817
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,5	7,8	6,4	6,8	6,7	4,5
...slutfört med examen från samma program	69,3	67,2	66,4	68,2	68,6	69,0
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	71,9	69,1	70,9	70,5	72,0	72,0
...efter fyra år	76,6	72,7	76,6	74,1	77,3	
...efter fem år	77,1	73,4	76,9	74,5		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	74,2	70,8	72,5	73,0	73,5	74,8
...är män	61,2	61,1	63,9	60,5	66,7	62,9
...har svensk bakgrund	73,3	71,5	72,8	72,4	74,8	74,8
...har utländsk bakgrund	64,6	57,1	60,5	61,1	58,2	60,8
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	71,9	71,8	72,3	71,2	70,8	69,5
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	72,1	59,9	66,5	68,2	75,9	80,2
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	70,6	68,1	69,8	69,2	69,9	70,9
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	73,8	70,5	72,6	72,2	76,9	75,1

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 72 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen elever som slutförde programmet med examen är densamma jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 74 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 77. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på hotell- och turismprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	989	943	896	836	713	804
Andel (%) med examen	89,4	88,0	89,2	89,0	87,9	89,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	10,6	12,0	10,8	11,0	12,1	10,4
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	51,2	46,2	49,0	43,5	45,4	45,5
Genomsnittlig betygspoäng	13,8	13,7	13,8	13,8	13,7	13,9
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	90,3	89,0	90,2	89,9	88,6	92,7
Andel (%) av män	85,1	83,8	85,0	85,7	85,5	80,6
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,9	90,1	90,2	91,4	91,3	93,4
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	82,5	79,1	84,2	79,5	76,7	78,8
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	89,2	88,5	88,9	90,2	87,1	88,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	90,0	86,4	90,0	85,4	90,4	92,2
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	88,3	86,4	88,8	88,5	87,0	87,9
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	91,0	90,4	90,5	90,2	91,3	93,0

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 90 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har varit stabil jämfört med elever slutförde programmet 2016 av vilka 89 procent slutförde programmet med examen. Det var 46 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 78. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Ungdomar med examen 2016									
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Hotell- och turism-programmet	877	735	142	52,2	51,8	54,2	10,3	11,6	3,5
Hotell och konferens	362	313	49	54,1	53,0	61,2	10,5	11,8	2
Turism och resor	515	422	93	50,9	50,9	50,5	10,1	11,4	4,3

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 79. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Hotell och konferens (802)	Andel (%)
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	24
Butikspersonal	17
Hovmästare, servitörer och bartendrar	8
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	7
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	6
Övriga (55 st)	37

Tabell 80. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Turism och resor (989)	Andel (%)
Butikspersonal	17
Resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl.	15
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	8
Hovmästare, servitörer och bartendrar	8
Snabbmatpersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	7
Övriga (64 st)	44

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 52 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 10 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *hotell och konferens*, 61 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *hotell och konferens*, 12 procent.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst inriktningen *hotell och konferens* är resesäljare, kundtjänstpersonal och receptionister m.fl. där 24 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig. De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst inriktningen *turism och resor* är butikspersonal där 17 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 75 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2016 då den var 79 procent. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *hotell och konferens*, 63 procent respektive 57 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 75 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 63 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av männen var det 81 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 39 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 35 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat i likhet med andelen fristående skolenheter sedan 2016.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 80 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 70 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 29 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 21 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 61 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 79 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 44 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 38 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 71 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om hotell- och turismprogrammet

Det föreligger ett stort behov av framtida arbetskraft inom hela besöksnäringen. Det nationella programrådet för hotell- och turismprogrammet ser gärna att fler elever väljer programmet även om rekrytering idag kan ske från andra gymnasieprogram. Det är vanligt med apl utomlands för elever på programmet. En relativt hög andel elever läser in grundläggande högskolebehörighet, jämfört med elever på övriga yrkesprogram. Skolverket bedömer att en förklaring kan vara att engelska 6 är en programgemensam kurs, vilket underlättar för eleverna att nå grundläggande högskolebehörighet.

Regeringen har beslutat att utbildningen från och med hösten 2021 inte kommer att ha några inriktningar. Hotell- och turismprogrammet blir i och med detta ett mer öppet program vilket skapar förutsättningar för skolorna att erbjuda eleverna en utbildning som innehåller en kombination av de två tidigare inriktningarna, *hotell och konferens* och *turism och resor*. Förändringen har varit efterlängtd från skolor och branscher.

Industri tekniska programmet

Efter examen från industri tekniska programmet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom områden som processinriktad eller maskinell materialbearbetning och produktframställning, driftsäkerhet och underhåll samt svetsning och annan sammanfogning. Programmet har fyra inriktningar: *driftsäkerhet och underhåll, processteknik, produkt- och maskinteknik samt svetsteknik.*

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 1 418 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 4 411 elever som läser på programmet varav 561 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har minskat sedan 2016 då det var 1,5 procent av de förstahandssökande som sökte industri tekniska programmet till 1,2 procent vid antagningen 2021. Läsåret 2016/17 utgjorde förstaårseleverna på programmet 1,4 procent på nationella program och läsåret 2021/22 hade andelen minskat till 1,3 procent av förstaårseleverna.

Tabell 81. Elever på industritekniska programmet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	1 645	1 798	2 008	1 881	1 736	1 536
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,5	1,5	1,6	1,5	1,4	1,2
Antal nybörjarelever i år 1	1 088	1 156	1 252	1 232	1 260	1 156
Andel (%) nybörjare	81,5	83,5	82,4	80,4	85,1	81,9
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	191	194	192,3	189,6	190,0	186,5
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	1,0	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1
på nationella program	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3
på yrkesprogram	4,1	4,2	4,4	4,4	4,1	3,9
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	1 344	1 421	1 608	1 545	1 488	1 418
varav antal elever i år 2	1 419	1 335	1 438	1 567	1 508	1 472
varav antal elever i år 3	1 494	1 388	1 298	1 442	1 584	1 521
Totalt antal elever samtliga år	4 257	4 144	4 344	4 554	4 580	4 411
Antal lärlingar	333	441	500	533	516	561
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	11,6	11,5	11,4	10,8	11,4	10,8
Andel (%) män	88,4	88,5	88,6	89,2	88,6	89,2
Andel (%) svensk bakgrund	87,2	85,4	83,2	79,9	80,3	82,2
Andel (%) utländsk bakgrund	12,8	14,6	16,8	20,1	19,7	17,8
Andel (%) offentlig huvudman	65,0	66,6	70,2	71,2	70,0	69,2
Andel (%) enskild huvudman	35,0	33,4	29,8	28,8	30,0	30,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	58,4	57,5	56,3	55,4	54,2	54,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	41,6	42,5	43,7	44,6	45,8	45,8

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 47 procent som läsåret 2021/22 läser *produkt och maskinteknik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *svetsteknik* vilken 41 procent av eleverna läser, *driftsäkerhet och underhåll* med 9 procent av eleverna samt *processteknik* som läses av 3 procent av eleverna på programmet.

Tabell 82. Elever med registrerad inriktning i år 3 på industritekniska programmet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 492	1 388	1 298	1 441	1 571	1 521
Andel av eleverna i år 3	99,9	100	100,0	99,9	99,2	100
Driftsäkerhet och underhåll antal elever	148	128	103	127	144	140
Andel (%) av eleverna	9,9	9,2	7,9	8,8	9,2	9,2
Andel (%) av kvinnorna	7,0	7,3	1,3	3,4	2,9	5,8
Andel (%) av männen	10,3	9,5	8,8	9,4	9,9	9,6
Processteknik antal elever	45	61	64	63	67	49
Andel (%) av eleverna	3,0	4,4	4,9	4,4	4,3	3,2
Andel (%) av kvinnorna	5,8	8,0	10,3	10,1	7,0	3,9
Andel (%) av männen	2,7	4,0	4,2	3,7	3,9	3,1
Produkt och maskinteknik antal elever	735	651	614	678	782	710
Andel (%) av eleverna	49,3	46,9	47,3	47,1	49,8	46,7
Andel (%) av kvinnorna	64,5	62,0	61,3	63,5	64,3	61,0
Andel (%) av männen	47,3	45,1	45,4	45,2	48,0	45,1
Svetsteknik antal elever	564	548	517	573	578	622
Andel (%) av eleverna	37,8	39,5	39,8	39,8	36,8	40,9
Andel (%) av kvinnorna	22,7	22,7	27,1	23,0	25,7	29,2
Andel (%) av männen	39,8	41,5	41,6	41,7	38,1	42,2

Tabell 83. Industritekniska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	120	120	121	116	114	113
Antal skolenheter som har programmet i år 1	140	147	150	144	138	134
varav offentlig huvudman	112	115	119	113	105	103
varav enskild huvudman	28	32	31	31	33	31

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 134 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varierat. Läsåret 2018/19 var antalet skolenheter som högst, 150 st. Sedan dess har antalet skolenheter minskat igen. Spridningen i landet har sedan 2018 minskat samma sätt som antalet skolenheter. Programmet ges idag i 113 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 84. Andel (%) elever på industritekniska programmet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	1 164	1 088	1 156	1 252	1 231	1 260
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,2	92,0	92,0	91,0	91,6	92,5
Bytt till (annat) yrkesprogram	3,6	5,2	4,2	4,2	4,8	4,2
Bytt till högskoleförberedande program	1,7	1,3	1,5	2,0	1,5	1,1
Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,6	0,3	0,7	0,7	0,5
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,9	0,9	2,2	2,1	1,5	1,7
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,4	88,8	91,1	89,1	89,9	
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,6	5,1	4,1	4,5	4,8	
Bytt till högskoleförberedande program	2,1	1,4	1,6	2,2	1,5	
Bytt till introduktionsprogram	0,7	0,6	0,3	0,7	0,5	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,2	4,2	3,0	3,5	3,2	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	77,5	75,5	78,9	76,1		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 85. Genomströmning för nybörjarelever på industritekniska programmet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	1 336	1 260	1 164	1 088	1 156	1 252
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	4,3	4,4	2,7	4,4	3,8	3,6
...slutfört med examen från samma program	73,7	70,9	73,6	69,9	72,9	72,5
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	78,7	77,7	80,5	77,7	80,7	79,4
...efter fyra år	82,9	80,2	83,6	80,5	83,9	
...efter fem år	83,2	80,6	84,2	80,9		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	75,9	86,3	84,1	83,9	83,8	80,3
...är män	79,1	76,4	80,0	76,7	80,3	79,3
...har svensk bakgrund	78,8	78,2	81,4	78,5	82,0	80,9
...har utländsk bakgrund	77,7	74,0	70,5	69,0	71,0	69,6
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	73,7	69,1	74,3	70,7	76,9	74,5
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	86,2	90,3	89,1	89,9	88,0	90,1
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	76,6	72,4	75,1	71,6	76,8	74,3
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	82,3	85,2	87,3	86,0	86,0	86,6

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 79 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen är densamma jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013, även då slutförde 79 procent av eleverna programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 76 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 86. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på industridekniska programmet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	1 353	1 265	1 189	1 078	1 208	1 374
Andel (%) med examen	89,9	91,1	93,0	90,8	92,3	92,1
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	10,1	8,9	7,0	9,2	7,7	7,9
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	31,9	34,6	32,2	31,5	27,2	28,3
Genomsnittlig betygspoäng	13,3	13,4	13,5	13,5	13,5	13,5
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	94,8	95,5	98,3	98,4	96,8	95,6
Andel (%) av män	89,2	90,4	92,4	89,9	91,8	91,7
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	91,3	92,2	94,0	92,3	94,1	94,2
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	80,0	82,8	86,4	82,1	84,6	85,8
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	87,3	88,6	90,3	88,9	91,0	90,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	94,3	95,4	98,1	95,0	95,7	96,0
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	88,3	89,4	91,6	88,3	91,0	89,9
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	93,5	94,5	95,6	94,4	95,6	96,9

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 92 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen. Det var 28 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 87. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Industri tekniska programmet	1 209	143	1 066	67,2	49,7	69,5	10,4	16,1	9,7
Driftsäkerhet och underhåll	110	11	99	70,9	54,5	72,7	4,5		5,1
Processteknik	42	11	31	61,9	45,5	67,7	19	18,2	19,4
Produkt och maskinteknik	569	79	490	61,5	48,1	63,7	19,2	26,6	18
Svetsteknik	488	42	446	73,4	52,4	75,3	0,8		0,9

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 88. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Driftsäkerhet och underhåll (273)	Andel (%)
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	23
Montörer	12
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Processoperatörer, trä- och pappersindustri	..
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	..
Övriga (34 st)	44

Tabell 89. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Processteknik (94)	Andel (%)
Drifftekniker och processövervakare	..
Processoperatörer, trä- och pappersindustri	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	..
Montörer	..
Övriga (16 st)	..

Tabell 90. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Produkt och maskinteknik (1 333)	Andel (%)
Smeder och verktygsmakare m.fl.	28
Montörer	11
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	9
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	6
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	4
Övriga (61 st)	42

Tabell 91. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Svetsteknik (1 201)	Andel (%)
Gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl.	25
Smeder och verktygsmakare m.fl.	14
Fordonsmekaniker och reparatörer m.fl.	9
Montörer	8
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	5
Övriga (55 st)	39

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 67 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 10 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *svetsteknik*, 75 procent, följt av män som har läst *driftsäkerhet och underhåll*, 73 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *produkt och maskinteknik*, 27 procent.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *produkt och maskinteknik* är smeder och verktygsmakare m.fl. där 28 av de etablerade ungdomarna befinner sig. De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst *svetsteknik* är gjutare, svetsare och plåtslagare m.fl. där 25 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 11 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2016. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *produkt och maskinteknik*, 61 procent respektive 45 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 80 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 79 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 96 procent erhållit en examen. Av männen var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 23 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 31 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har jämfört med 2016 minskat. Andelen fristående skolenheter har varit jämn under samma period.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 90 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 75 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 96 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 18 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 13 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 81 procent, som lämnar gymnasieskolan med

examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 70 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 46 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 42 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 87 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 74 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 97 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om industritekniska programmet

Inom det industritekniska området går teknikutvecklingen snabbt och den industriella digitaliseringen ställer ökade krav på både utbildningens innehåll och på lärarnas kompetens. Efterfrågan på arbetskraft inom områden som automation och industriell digitalisering är och bedöms vara fortsatt stor. I det nationella programrådet har man därför belyst ämnen på programmet som är i behov av att moderniseras. Några justeringar har gjorts på programmet för att bättre ska anpassas till arbetsmarknadens behov. Skolverket och låsbranschen har tillsammans genomfört en översyn som lett till att utbildningen till låssmed har överförts från hantverksprogrammet till det industritekniska programmet. Förändringen har införts från och med hösten 2021 och det pågår även ett arbete att se över och komplettera de olika yrkesutgångarna.

Naturbruksprogrammet

Efter examen från naturbruksprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom naturbrukssektorn med djurvård, hästhållning, lantbruk, naturturism, skogsbruk eller trädgård. Inom programmet ska eleverna också ges möjligheter att läsa kurser som förbereder för högskolestudier inom naturvetenskap, främst med koppling till naturbruk. Programmet har från och med hösten 2021 sex inriktningar: *djurvård, hästhållning, lantbruk, naturturism, skogsbruk* samt *trädgård*, varav hästhållning och naturturism är nyinrättade. Programmet bestod tidigare av fyra inriktningar som visas i tabellerna i denna rapport: *djur, lantbruk, skog* samt *trädgård*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 3 891 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 10 350 elever som läser på programmet varav 324 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har under många år legat strax under 3 procent men vid antagningen 2021 ökade andelen förstahandssökande till programmet till 3,5 procent. Likaså har andelen elever som läser år 1 på programmet i flera år legat på 3,0 procent för att under det innevarande läsåret stiga till 3,5 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 92. Elever på naturbruksprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	3 199	3 295	3 542	3 644	3 810	4 313
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	2,9	2,8	2,8	2,9	3,1	3,5
Antal nybörjarelever i år 1	2 609	2 619	2 847	2 923	3 097	3 455
Andel (%) nybörjare	87,9	87,3	88,4	89,8	88,6	89,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	208,5	210,4	211,1	210,5	208,6	210,1
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,1	2,2	2,3	2,4	2,6	2,9
på nationella program	3,0	3,0	3,0	3,0	3,2	3,5
på yrkesprogram	9,1	9,0	8,9	9,2	9,7	10,8
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	2 998	3 027	3 240	3 276	3 511	3 891
varav antal elever i år 2	2 652	2 803	2 846	3 080	3 164	3 356
varav antal elever i år 3	2 534	2 584	2 749	2 794	3 028	3 103
Totalt antal elever samtliga år	8 184	8 414	8 835	9 150	9 703	10 350
Antal lärlingar	315	315	298	328	326	324
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	67,5	68,2	68,5	67,6	68,2	68,6
Andel (%) män	32,5	31,8	31,5	32,4	31,8	31,4
Andel (%) svensk bakgrund	94,0	94,1	94,1	93,9	93,8	94,0
Andel (%) utländsk bakgrund	6,0	5,9	5,9	6,1	6,2	6,0
Andel (%) offentlig huvudman	45,4	43,8	43,1	42,2	41,4	40,0
Andel (%) enskild huvudman	54,6	56,2	56,9	57,8	58,6	60,0
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	56,2	54,7	52,9	49,8	48,4	46,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	43,8	45,3	47,1	50,2	51,6	53,8

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 58 procent som läsåret 2021/22 läser *djur*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *lantbruk* vilken läses av 22 procent av eleverna, *skog* av 18 procent samt *trädgård* som läses av 2 procent av eleverna.

Tabell 93. Elever med registrerad inriktning i år 3 på naturbruksprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	2 429	2 474	2 628	2 671	2 899	2 964
Andel av eleverna i år 3	95,9	95,7	95,6	95,6	95,7	95,5
Djur antal elever	1 505	1 470	1 605	1 573	1 752	1 724
Andel (%) av eleverna	62,0	59,4	61,1	58,9	60,4	58,2
Andel (%) av kvinnorna	81,7	78,7	78,2	76,6	77,8	76,7
Andel (%) av männen	19,9	20,3	20,6	18,7	22,0	19,3
Lantbruk antal elever	458	511	517	582	616	650
Andel (%) av eleverna	18,9	20,7	19,7	21,8	21,2	21,9
Andel (%) av kvinnorna	12,6	15,4	15,5	16,9	16,1	16,8
Andel (%) av männen	32,2	31,2	29,4	32,8	32,6	32,6
Skog antal elever	439	453	463	455	473	532
Andel (%) av eleverna	18,1	18,3	17,6	17,0	16,3	17,9
Andel (%) av kvinnorna	4,9	4,8	4,9	5,2	4,6	5,5
Andel (%) av männen	46,1	45,8	47,6	43,8	42,2	44,1
Trädgård antal elever	27	40	43	61	58	58
Andel (%) av eleverna	1,1	1,6	1,6	2,3	2,0	2,0
Andel (%) av kvinnorna	0,8	1,1	1,4	1,2	1,5	1,0
Andel (%) av männen	1,8	2,7	2,3	4,8	3,2	4,0

Tabell 94. Naturbruksprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	77	72	74	73	74	74
Antal skolenheter som har programmet i år 1	102	96	98	100	102	103
varav offentlig huvudman	42	38	39	39	40	40
varav enskild huvudman	60	58	59	61	62	63

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 103 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat för att sedan öka igen. Spridningen i landet har efter 2016 till stor del varit oförändrad i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har varit jämn. Programmet ges innevarande läsår i 74 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 3 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, också 3 procent.

Tabell 95. Andel (%) elever på naturbruksprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	2 440	2 609	2 619	2 847	2 923	3 097
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	91,0	90,9	91,1	92,2	93,1	92,8
Bytt till (annat) yrkesprogram	3,4	3,1	3,4	2,6	2,7	2,8
Bytt till högskoleförberedande program	2,4	2,8	2,0	2,2	1,8	1,7
Bytt till introduktionsprogram	1,5	1,4	1,1	1,1	1,0	0,6
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,6	1,8	2,4	1,8	1,4	1,9
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,4	88,3	88,5	89,8	91,0	
Bytt till (annat) yrkesprogram	3,6	3,5	3,4	3,0	3,0	
Bytt till högskoleförberedande program	2,9	3,0	2,3	2,4	2,2	
Bytt till introduktionsprogram	1,3	1,2	1,3	1,3	0,8	
Ej registrerad i gymnasieskolan	3,9	4,0	4,5	3,5	3,0	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	80,9	81,3	81,9	81,3		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 96. Genomströmning för nybörjarelever på naturbruksprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	2 361	2 404	2 440	2 609	2 619	2 847
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,5	6,8	6,1	5,8	5,4	6,7
...slutfört med examen från samma program	70,9	70,3	71,6	72,9	74,3	74,6
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	72,4	71,4	72,7	73,6	75,0	75,5
...efter fyra år	77,3	75,8	77,3	78,3	79,2	
...efter fem år	77,7	76,8	78,2	78,9		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	71,9	72,8	72,7	72,5	75,7	75,3
...är män	73,5	68,7	72,7	75,9	73,6	75,8
...har svensk bakgrund	72,8	71,7	73,2	74,0	75,6	76,0
...har utländsk bakgrund	66,4	66,9	62,3	65,8	66,4	65,3
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	71,2	67,6	70,2	71,7	70,2	71,5
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	73,8	75,1	74,5	74,9	78,7	78,4
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	69,4	67,4	70,4	71,9	70,0	72,7
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	77,2	76,7	76,4	75,9	81,4	78,6

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 76 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 72 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 81 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 97. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på naturbruksprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	2 239	2 237	2 294	2 442	2 499	2 742
Andel (%) med examen	88,8	89,5	89,5	91,0	91,6	90,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	11,2	10,5	10,6	9,0	8,4	9,5
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	48,2	47,7	47,9	46,7	46,6	45,3
Genomsnittlig betygspoäng	13,9	14,0	14,1	14,1	14,4	14,2
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	90,0	90,3	91,6	91,1	93,2	91,3
Andel (%) av män	86,5	87,8	85,5	90,9	88,1	89,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	89,2	89,6	89,8	91,2	91,7	90,7
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	81,8	88,1	83,6	87,9	88,5	88,7
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	88,1	88,1	86,7	89,7	87,6	88,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	89,6	90,8	91,7	92,0	94,5	92,2
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,9	86,9	87,5	88,9	88,8	88,9
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	91,5	92,9	92,1	93,9	94,4	92,2

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 91 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat något jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen. Det var 45 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016, hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 98. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Naturbruksprogrammet	1 979	1 329	650	51,6	45,1	64,9	14,5	17,2	8,9
Djur	1 134	1 048	86	44,8	45	41,9	16,5	16,8	12,8
Lantbruk	367	177	190	62,4	51,4	72,6	6,8	9,6	4,2
Skog	356	49	307	68,0	49,0	71,0	8,4	14,3	7,5
Trädgård	30	15	15	43,3	33,3	53,3	13,3	26,7	

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 99. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Djur (2 086)	Andel (%)
Butikspersonal	17
Djuruppfödare och djurskötare	11
Djursjukskötare m.fl.	7
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	7
Vårdbiträden	6
Övriga (79 st)	52

Tabell 100. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Lantbruk (627)	Andel (%)
Maskinförare	19
Djuruppfödare och djurskötare	17
Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	9
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	6
Butikspersonal	..
Övriga (54 st)	45

Tabell 101. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Skog (947)	Andel (%)
Maskinförare	33
Skogsarbetare	11
Butikspersonal	6
Processoperatörer, trä- och pappersindustri	4
Snickare, murare och anläggningsarbetare	4
Övriga (62 st)	43

Tabell 102. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Trädgård (82)	Andel (%)
Växtodlare inom jordbruk och trädgård	..
Vårdbiträden	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Maskinförare	..
Butikspersonal	..
Övriga (15 st)	..

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 52 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 15 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *lantbruk*, 73 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *trädgård*, 27 procent.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *djur* är butikspersonal där 17 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 69 procent kvinnor. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 77 procent, att läsa inriktningen *djur* medan männen på programmet i störst utsträckning, 44 procent, läser inriktningen *skog*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 75 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 76 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av männen var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 61 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 60 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman sedan 2016 har ökat i likhet med andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 78 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 72 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 6 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen är densamma som för 2016. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 76 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 65 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade

91 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 54 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 44 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 79 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 73 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om naturbruksprogrammet

Naturbruksprogrammet har från och med detta läsår sex inriktningar: *djurvård, hästhållning, lantbruk, naturturism, skogsbruk* samt *trädgård*. Förändringen genomfördes i syfte att öka programmets tydlighet och ge en bättre koppling mellan inriktningar och yrkesutgångar, samt att i viss mån minska problemet med ekonomisk överkompensation till huvudmannen från hemkommunen genom att väsentligt olika yrkesutgångar inom samma inriktning getts samma ersättning. Bedömningen är att förändringen mottagits väl av utbildningsanordnare och berörda branscher. Vad gäller elevtillströmningen är läget något tidigt att uttala sig om, men den ökade tydligheten där till exempel utbildningar mot hästkötare eller sportfiskeguide inte längre riskerar att osynliggöras inom inriktningarna *djur* respektive *skog*, bör i sig vara positivt ur ett elevperspektiv.

Programmets bredd innebär dock även fortsättningsvis att inriktningarna sinsemellan är väldigt olika till både innehåll, antal utbildningsanordnare, elevantal och elevernas bakgrund. Inom samma inriktning kan utbildas såväl mot bristyrken som mot yrken som har ett arbetskraftsöverskott. De tydliga könsmissiga skillnaderna i elevernas val av inriktning kvarstår, och därmed också skillnader i etablering på arbetsmarknaden då denna har en tydlig koppling till inriktningen.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

Efter examen från restaurang- och livsmedelsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom restaurang- och livsmedelssektorn, till exempel inom restaurang, bageri och med färskvaror. Programmet har tidigare haft tre inriktningar: *bageri och konditori*, *färskvaror*, *delikatesser och catering* samt *kök och servering*. De elever som påbörjar programmet efter 1 juli 2021 kan inte längre välja inriktningen *färskvaror*, *delikatesser och catering*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 1 500 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 4 304 elever som läser på programmet varav 490 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har minskat sedan antagningen 2016 och utgör nu 1,4 procent av samtliga förstahandssökande till nationella program. Även andelen förstaårselever sjunker och utgör innevarande läsår 1,3 procent av elever i år 1 på nationella program, jämfört med 2016.

Tabell 103. Elever på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	2 125	1 955	1 967	1 856	1 715	1 753
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,9	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4
Antal nybörjarelever i år 1	1 483	1 325	1 380	1 320	1 235	1 287
Andel (%) nybörjare	82,4	82,9	83,1	86,1	84,6	86,1
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	192,8	193,8	193,9	198,0	192,2	196,5
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1
på nationella program	1,8	1,6	1,6	1,4	1,3	1,3
på yrkesprogram	5,5	4,8	4,6	4,3	4,0	4,2
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	1 803	1 611	1 679	1 538	1 464	1 500
varav antal elever i år 2	1 730	1 613	1 476	1 568	1 430	1 364
varav antal elever i år 3	1 985	1 637	1 533	1 450	1 520	1 440
Totalt antal elever samtliga år	5 518	4 861	4 688	4 556	4 414	4 304
Antal lärlingar	446	430	457	519	435	490
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	56,4	53,7	51,0	49,6	47,2	48,3
Andel (%) män	43,6	46,3	49,0	50,4	52,8	51,7
Andel (%) svensk bakgrund	88,8	88,1	86,4	85,7	85,9	86,2
Andel (%) utländsk bakgrund	11,2	11,9	13,6	14,3	14,1	13,8
Andel (%) offentlig huvudman	86,0	84,0	84,2	83,9	84,1	82,4
Andel (%) enskild huvudman	14,0	16,0	15,8	16,1	15,9	17,6
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	61,9	60,1	58,9	56,6	53,3	51,3
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	38,1	39,9	41,1	43,4	46,7	48,7

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 79 procent som läsåret 2021/22 läser *kök och servering*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *bageri och konditori* vilken läses av 21 procent av eleverna samt *färskvaror, delikatesser och catering* som läses av 0,1 procent av eleverna.

Tabell 104. Elever med registrerad inriktning i år 3 på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 976	1 634	1 526	1 444	1 520	1 436
Andel av eleverna i år 3	99,5	99,8	99,5	99,6	100,0	99,7
Bageri och konditori antal elever	442	376	302	282	294	302
Andel (%) av eleverna	22,4	23,0	19,8	19,5	19,3	21,0
Andel (%) av kvinnorna	32	31,9	29,7	28,6	29,9	33,6
Andel (%) av männen	8,2	11,1	8,4	9,1	9,1	9,8
Färskvaror, delikatesser och catering antal elever	19	16	4	2	1	1
Andel (%) av eleverna	1,0	1,0	0,3	0,1	0,1	0,1
Andel (%) av kvinnorna	1,3	1,4	0,2	0,3	0,1	0,0
Andel (%) av männen	0,5	0,4	0,3	0,0	0,0	0,1
Kök och servering antal elever	1 515	1 242	1 220	1 160	1 225	1 133
Andel (%) av eleverna	76,7	76	79,9	80,3	80,6	78,9
Andel (%) av kvinnorna	66,8	66,7	70,0	71,1	70,0	66,4
Andel (%) av männen	91,3	88,5	91,3	90,9	90,9	90,1

Tabell 105. Restaurang- och livsmedelsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	102	99	97	95	89	88
Antal skolenheter som har programmet i år 1	124	127	123	124	111	112
varav offentlig huvudman	105	104	102	103	90	92
varav enskild huvudman	19	23	21	21	21	20

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 112 skolenheter. Jämfört med 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat. Spridningen i landet har sedan 2016 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Innevarande läsår ges programmet i 89 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 90 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 7 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 4 procent.

Tabell 106. Andel (%) elever på restaurang- och livsmedelsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	1 513	1 483	1 325	1 380	1 319	1 235
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	89,6	87,3	88,6	89,4	87,9	89,9
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,6	5,6	4,0	5,2	6,3	5,0
Bytt till högskoleförberedande program	2,6	2,2	3,0	1,9	3,3	2,2
Bytt till introduktionsprogram	0,7	1,8	1,1	1,3	0,8	0,7
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,7	3,2	3,3	2,2	1,7	2,2
Efter två år						
Elever kvar på samma program	84,1	82,7	84,7	86,2	85,1	
Bytt till (annat) yrkesprogram	5,9	6,3	5,4	5,3	6,7	
Bytt till högskoleförberedande program	3,2	2,7	3,2	1,7	3,1	
Bytt till introduktionsprogram	0,7	1,6	0,9	1,2	0,8	
Ej registrerad i gymnasieskolan	6,1	6,8	5,7	5,7	4,2	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	75,3	72,1	75,8	77,8		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 107. Genomströmning för nybörjarelever på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	1 831	1 813	1 513	1 483	1 325	1 380
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,8	7,6	7,3	6,5	5,6	6,0
...slutfört med examen från samma program	68,0	69,9	65,9	63,8	68,8	71,8
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	68,7	71,2	67,2	65,1	69,8	72,7
...efter fyra år	72,4	75,2	71,8	69,1	73,9	
...efter fem år	72,9	75,8	72,6	70,2		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	72,2	74,3	70,3	68,4	73,6	77,0
...är män	63,7	66,4	63,3	61,5	65,4	68,6
...har svensk bakgrund	70,2	72,1	68,6	65,8	70,9	73,8
...har utländsk bakgrund	51,7	62,6	52,0	59,5	60,7	65,1
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	69,1	71,6	66,5	65,2	70,3	73,9
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	66,2	68,4	70,7	64,8	67,7	66,2
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	65,8	68,4	63,8	61,3	67,1	70,8
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	74,3	76,3	73,1	71,7	74,0	75,4

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 73 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 69 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 78 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 108. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på restaurang- och livsmedelsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	1 746	1 742	1 404	1 313	1 250	1 345
Andel (%) med examen	85,9	87,7	87,0	88,1	90,7	89,6
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	14,1	12,3	13,0	11,9	9,3	10,4
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	23,5	23,7	24,2	22,5	26,1	28,0
Genomsnittlig betygspoäng	13,5	13,8	13,9	14,0	14,0	13,9
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	88,3	89,4	89,2	91,1	93,0	90,8
Andel (%) av män	82,4	85,0	84,1	84,6	88,1	88,4
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	87,3	88,5	87,8	88,7	91,1	91,0
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	73,3	80,7	79,7	84,2	88,3	82,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	85,1	87,3	85,8	88,2	90,3	90,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	91,6	90,5	93,3	88,0	92,7	84,0
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	84,3	85,7	83,7	86,2	88,9	88,5
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	89,2	91,3	91,9	91,3	92,9	91,4

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 90 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 86 procent slutförde programmet med examen. Det var 28 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 109. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	1 490	905	585	59,3	57,2	62,4	4,4	5,6	2,6
Bageri och konditori	371	297	74	55	53,5	60,8	6,2	..	..
Färskvaror, delikat o. catering	23	17	6	82,6	88,2	66,7			
Kök och servering	1 086	588	498	60,1	58,2	62,4	4	..	..

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 110. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Bageri och konditori (753)	Andel (%)
Butikspersonal	20
Slaktare, bagare och livsmedelsförädlare m.fl.	16
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	11
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	5
Kockar och kallskänkor	4
Övriga (59 st)	44

Tabell 111. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Kök och servering (2 573)	Andel (%)
Kockar och kallskänkor	33
Butikspersonal	11
Snabbmatspersonal, köks- och restaurangbiträden m.fl.	11
Hovmästare, servitörer och bartendrar	10
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	4
Övriga (73 st)	32

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 59 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 4 procent befinner sig i studier. Män har generellt sett en något högre grad av etablering, 62 procent, men kvinnorna är inte långt efter på 57 procent. Kvinnor på *Färskvaror, delikat och catering* är den enskilda gruppen med högst andel etablerade, 88 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är elever som läst inriktningen *bageri och konditori*, 6 procent.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen *kök och servering* är kockar och kallskänkor där 33 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 48 procent kvinnor. Andelen har minskat sedan 2016 då den var 56 procent. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *kök och servering*, 66 procent respektive 90 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 77 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 69 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av männen var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 18 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 18 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har minskat medan andelen fristående skolenheter efter 2016 varit jämn.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 66 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 74 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 84 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 14 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 11 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 74 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 65 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 82 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 49 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 38 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet

än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 71 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om restaurang- och livsmedelsprogrammet

Efter en nedåtgående trend har antalet elever som söker restaurang- och livsmedelsprogrammet planat ut och stabiliserats. Arbetsförmedlingens prognoser pekar ut programmets yrkesområden som utpräglade bristyrken. I kontakter med det nationella programrådet, branschorganisationer och referensskolor har Skolverket sett exempel där huvudmannen tillsammans med branschen tagit mer kraftfulla initiativ för att öka attraktiviteten för programmet med lyckat resultat. Exempel på det är matlagningstävlingar i anknytning till ämnet hem- och konsumentkunskap i grundskolan.

Många skolor har ett elevintag som är för litet för att bedriva undervisningen traditionellt. De fasta kostnaderna för att driva utbildningen är höga och Skolverket har sett exempel på skolor som för att kunna bedriva utbildningen optimerar kostnader genom att lärlingsförlägga utbildningen eller bedriva gemensam undervisning för elever i olika kurser under de tre åren eller med elever ur olika skolformer.

Under året har branschen drabbats hårt av restriktionerna under covid-19-pandemin. Via referensskolor har Skolverket fått bilden av att man löst situationen på ett så bra sätt man kan förvänta. Med kreativitet, flexibilitet och engagemang för elevernas bästa verkar man framför allt ha fokuserat på att tillse att årets avgångselever får examen. Det uttrycks också en oro över hur situationen kommer att påverka kommande elevers vilja att välja utbildningen.

VVS- och fastighetsprogrammet

Efter examen från VVS- och fastighetsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom sektorerna fastighet, kyl- och värmepump, värme, ventilation och sanitet. Programmet har fyra inriktningar: *fastighet, kyl- och värmepumpsteknik, ventilation* samt *VVS*. Hösten 2021 bytte inriktning *ventilationsteknik* namn till *ventilation*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 1 275 elever som påbörjade sina studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 3 751 elever som läser på programmet varav 942 lärlingar. Andelen förstahandssökande till programmet har under flera år pendlat mellan 1,2 och 1,3 procent av förstahandssökande till samtliga nationella program. Vid den senaste antagningen låg andelen på 1,2 procent. Eleverna på programmets första år har under de senaste åren legat stabilt på 1,2 procent av samtliga förstaårselever på nationella program, men i år har andelen minskat till 1,1 procent.

Tabell 112. Elever på VVS- och fastighetsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	1 414	1 525	1 538	1 634	1 538	1 493
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	1,3	1,3	1,2	1,3	1,2	1,2
Antal nybörjarelever i år 1	1 012	1 015	1 030	1 063	1 125	1 123
Andel (%) nybörjare	87,6	85,5	85,5	85,0	86,7	88,2
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	187,6	182,9	187,1	186,2	184,8	186,0
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
på nationella program	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1
på yrkesprogram	3,5	3,6	3,4	3,5	3,6	3,5
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	1 156	1 207	1 243	1 256	1 301	1 275
varav antal elever i år 2	1 025	1 108	1 162	1 202	1 211	1 283
varav antal elever i år 3	1 043	1 007	1 086	1 135	1 204	1 193
Totalt antal elever samtliga år	3 224	3 322	3 491	3 593	3 716	3 751
Antal lärlingar	630	686	833	951	937	942
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	3,0	3,1	2,7	3,0	3,3	3,8
Andel (%) män	97,0	96,9	97,3	97,0	96,7	96,2
Andel (%) svensk bakgrund	84,6	83,9	82,4	79,9	80,8	82,6
Andel (%) utländsk bakgrund	15,4	16,1	17,6	20,1	19,2	17,4
Andel (%) offentlig huvudman	72,1	70,8	71,0	70,2	69,9	68,9
Andel (%) enskild huvudman	27,9	29,2	29,0	29,8	30,1	31,1
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	65,4	65,1	63,6	60,5	59,2	56,4
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	34,6	34,9	36,4	39,5	40,8	43,6

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 86 procent som läsåret 2021/22 läser VVS, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *fastighet* som läses av 6 procent av eleverna, *kyl- och värmepumpsteknik* med 7 procent samt *ventilationsteknik* som läses av 1 procent av eleverna i år 3.

Tabell 113. Elever med registrerad inriktning i år 3 på VVS- och fastighetsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	1 033	1 007	1 086	1 135	1 203	1 193
Andel av eleverna i år 3	99	100	100	100	99,9	100
Fastighet antal elever	66	66	55	58	112	69
Andel (%) av eleverna	6,4	6,6	5,1	5,1	9,3	5,8
Andel (%) av kvinnorna	12,0	5,4	4,8	6,7	3,2	2,6
Andel (%) av männen	6,3	6,6	5,1	5,1	9,5	5,9
Kyl- och värmepumpsteknik antal elever	83	61	71	65	82	83
Andel (%) av eleverna	8,0	6,1	6,5	5,7	6,8	7,0
Andel (%) av kvinnorna	4,0	13,5	0,0	0,0	9,7	10,3
Andel (%) av männen	8,1	5,8	6,7	5,9	6,7	6,8
Ventilationsteknik antal elever	12	15	18	19	27	17
Andel (%) av eleverna	1,2	1,5	1,7	1,7	2,2	1,4
Andel (%) av kvinnorna	0,0	2,7	9,5	0,0	0,0	2,6
Andel (%) av männen	1,2	1,4	1,5	1,7	2,3	1,4
VVS antal elever	872	865	942	993	982	1 024
Andel (%) av eleverna	84,4	85,9	86,7	87,5	81,6	85,8
Andel (%) av kvinnorna	84,0	78,4	85,7	93,3	87,1	84,6
Andel (%) av männen	84,4	86,2	86,8	87,3	81,5	85,9

Tabell 114. VVS- och fastighetsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	71	73	71	72	69	66
Antal skolenheter som har programmet i år 1	103	105	107	105	99	96
varav offentlig huvudman	65	66	67	66	62	61
varav enskild huvudman	38	39	40	39	37	35

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 96 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat. Spridningen i landet har sedan 2016 legat stabilt i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har under de två senaste läsåren minskat. Programmet ges detta läsår i 66 av landets 290 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 94 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 6 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 115. Andel (%) elever på VVS- och fastighetsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	904	1 012	1 015	1 030	1 063	1 125
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	88,1	90,8	90,2	91,5	91,0	93,8
Bytt till (annat) yrkesprogram	6,4	6,0	5,6	5,3	5,4	3,8
Bytt till högskoleförberedande program	1,9	1,5	1,0	1,2	0,8	0,8
Bytt till introduktionsprogram	0,9	0,6	1,0	0,7	1,3	0,5
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,8	1,1	2,2	1,4	1,6	1,1
Efter två år						
Elever kvar på samma program	85,1	88,0	86,6	88,2	88,7	
Bytt till (annat) yrkesprogram	7,0	6,1	7,4	6,6	6,1	
Bytt till högskoleförberedande program	2,3	1,3	1,2	1,1	0,9	
Bytt till introduktionsprogram	0,6	0,5	0,8	1,0	1,0	
Ej registrerad i gymnasieskolan	5,1	4,1	4,0	3,2	3,2	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	78,8	83,2	81,3	82,4		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 116. Genomströmning för nybörjarelever på VVS- och fastighetsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	1 061	984	904	1 012	1 015	1 030
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	5,7	6,2	6,9	4,3	4,4	5,2
...slutfört med examen från samma program	72,2	70,9	69,8	78,0	75,4	77,2
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	73,7	73,4	71,5	79,6	77,3	79,4
...efter fyra år	76,6	77,5	75,9	82,9	80,4	
...efter fem år	77,2	77,9	76,5	83,2		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	61,3	72,7	88,2	57,7	67,7	75,0
...är män	74,1	73,4	70,8	80,2	77,7	79,6
...har svensk bakgrund	76,5	75,8	75,1	82,2	80,8	80,9
...har utländsk bakgrund	56,2	54,5	47,5	61,3	55,8	71,3
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	79,7	78,1	75,3	84,9	81,6	82,8
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	58,8	61,2	60,4	63,5	65,8	70,3
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	72,7	71,3	68,6	78,8	74,1	78,4
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,4	78,8	77,3	81,5	82,7	81,6

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 79 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 74 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 80 procent för de som påbörjade utbildningen 2017.

Tabell 117. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på VVS- och fastighetsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	990	924	897	998	1 018	1 133
Andel (%) med examen	91,7	88,9	88,4	92,0	92,7	91,4
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	8,3	11,1	11,6	8,0	7,3	8,6
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	21,9	23,3	20,6	19,7	21,2	16,7
Genomsnittlig betygspoäng	12,5	12,6	12,5	12,6	12,6	12,6
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	90,9	87,0	100,0	94,4	92,9	96,2
Andel (%) av män	91,7	88,9	87,9	91,9	92,7	91,3
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	92,9	90,4	91,0	93,7	94,2	92,2
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	84,2	77,7	74,3	81,8	85,9	89,3
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	91,2	88,6	89,4	94,2	93,0	92,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	93,1	89,7	85,9	85,1	92,1	89,6
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	91,1	87,3	86,5	91,9	90,1	90,6
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	93,2	92,5	93,1	93,6	96,6	93,0

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 91 procent som slutförde med examen. Andelen med examen är på samma nivå som med de elever som slutförde programmet 2016. Det var 17 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 118. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
VVS- och fastighetsprogrammet	903	18	885	75,3	66,7	75,5	0,6		0,6
fastighet	53	1	52	58,5	100,0	57,7	..		..
Kyl- och värmepumps-teknik	73	1	72	69,9	100,0	69,4	..		..
Ventilationsteknik	12		12	58,3	.	58,3	..		..
VVS	765	16	749	77,3	62,5	77,6	0,5	..	..

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 119. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Fastighet (131)	Andel (%)
Montörer	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Snickare, murare och anläggningsarbetare	..
Smeder och verktygsmakare m.fl.	..
Övriga (29 st)	55

Tabell 120. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Kyl- och värmepumpsteknik (195)	Andel (%)
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	38
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	..
Städledare och fastighetsskötare m.fl.	..
Ingenjörer och tekniker	..
Process- och maskinoperatörer, vid stål- och metallverk	..
Övriga (32 st)	42

Tabell 121. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

VVS (2 028)	Andel (%)
Takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl.	59
Lagerpersonal och transportledare m.fl.	4
Snickare, murare och anläggningsarbetare	4
Butikspersonal	3
Montörer	2
Övriga (57 st)	28

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 75 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 1 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har de ungdomar som läst inriktningen VVS, 77 procent.

De vanligaste yrkena för ungdomar som har läst den största inriktningen VVS är takmontörer, golvläggare och VVS-montörer m.fl. där 59 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 4 procent kvinnor. Andelen har ökat något sedan 2016 då den var 3 procent. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen VVS, 85 procent respektive 86 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 75 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 96 procent erhållit en examen. Av männen var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 36 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 31 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något sedan 2016 medan andelen fristående skolenheter har varit stabil under samma period.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 70 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 83 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 90 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 17 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 15 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 81 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 71 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 89 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 46 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 35 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 82 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 78 procent. Av de

elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om VVS- och fastighetsprogrammet

VVS-och fastighetsprogrammet är ett litet program sett till antal elever, samtidigt finns ett stort och växande kompetensförsörjningsbehov i de branscher som utbildningen riktar sig mot. Nationellt sett så finns en ojämn fördelning mellan programmets fyra inriktningar där inriktningen VVS är i klar majoritet. Till detta kommer att den övervägande delen yrkeslärare på programmet har kompetens från VVS-området, vilket gör att skolorna har färre lärare med kompetens för övriga inriktningar. Den starka dominansen av inriktningen VVS uppfattas leda till att skolor som har få sökande till andra inriktningar också lägger ner dessa. Detta ska ställas emot det stora och växande kompetensförsörjningsbehov inom dessa områden, vilket aktivt har lyfts av det nationella programrådet. Programmet har också svårt att attrahera kvinnliga sökande, och även om trenden går svagt uppåt så är det från låga nivåer. Det är också främst till VVS-inriktningen som de kvinnliga eleverna söker. För VVS-och fastighetsbranschen är frågor om jämställdhet, kompetensförsörjning, hållbarhet och kvaliteten ständigt aktuella och viktiga.

Under 2019 och 2020 gjordes revideringar av programmet som en följd av den tekniska utvecklingen, nya föreskrifter inom elsäkerhet och brandskydd, behov av förtydligande inom ämnen, kurser och programstruktur samt förändrade kompetensförsörjningsbehov på arbetsmarknaden. Revideringarna har initierats, diskuterats och genomförts i samråd med det nationella programrådet och aktuella branschorganisationer. Samtliga förändringar trädde i kraft läsårsstarten 2021.²²

²² <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/aktuella-forandringar-pa-gymnasial-niva/forandringar-pa-gymnasial-niva/forandringar-av-vvs--och-fastighetsprogrammet>

Vård- och omsorgsprogrammet

Efter examen från vård- och omsorgsprogrammet ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Programmet har inga inriktningar.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 3 210 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 9 608 elever som läser på programmet varav 1 194 lärlingar. Söktrycket till programmet kulminerade för två år sedan då andelen förstahandssökande utgjorde 4,5 procent av förstahandssökande till samtliga nationella program. Vid antagningen 2021 hade andelen förstahandssökande till vård- och omsorgsprogrammet ökat något jämfört med föregående läsår, till 3,5 procent. Eleverna som läser första året på programmet utgör 2,9 procent av förstaårseleverna på samtliga nationella program.

Tabell 122. Elever på vård- och omsorgsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	4 512	4 850	5 591	4 769	4 332	4 595
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	4,1	4,2	4,5	3,8	3,5	3,7
Antal nybörjarelever i år 1	2 516	2 343	2 417	2 277	2 262	2 437
Andel (%) nybörjare	75,8	73,7	71,9	72,1	73,9	76,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	190,5	190,3	189,9	188,6	185,3	189,4
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,4	2,4	2,6	2,4	2,3	2,4
på nationella program	3,4	3,3	3,4	3,0	2,8	2,9
på yrkesprogram	10,3	10,0	10,1	9,1	8,6	8,9
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 362	3 341	3 660	3 228	3 118	3 210
varav antal elever i år 2	3 118	3 236	3 362	3 644	3 269	3 128
varav antal elever i år 3	2 981	3 158	3 184	3 396	3 697	3 270
Totalt antal elever samtliga år	9 461	9 735	10 206	10 268	10 084	9 608
Antal lärlingar	877	983	1253	1 247	1 239	1 194
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	80,4	79,3	75,6	75,0	77,1	82,1
Andel (%) män	19,6	20,7	24,4	25,0	22,9	17,9
Andel (%) svensk bakgrund	62,9	59,3	54,2	50,8	49,8	52,0
Andel (%) utländsk bakgrund	37,1	40,7	45,8	49,2	50,2	48,0
Andel (%) offentlig huvudman	76,0	75,5	75,9	76,1	75,6	73,9
Andel (%) enskild huvudman	24,0	24,5	24,1	23,9	24,4	26,1
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	68,0	67,6	67,2	66,0	65,1	63,0
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	32,0	32,4	32,8	34,0	34,9	37,0

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Geografisk spridning

Programmet finns idag på 211 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet för ökat för att sedan minska efter läsår 2019/20. Spridningen i landet har minskat sedan 2016 i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat men även antalet kommuner har minskat något innevarande läsår. Programmet ges i år i 137 kommuner.

Tabell 123. Vård- och omsorgsprogrammens spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	147	148	149	149	139	137
Antal skolenheter som har programmet i år 1	214	210	220	220	211	211
varav offentlig huvudman	166	160	171	171	161	157
varav enskild huvudman	48	50	49	49	50	54

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 91 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat yrkesprogram, 4 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 4 procent.

Tabell 124. Andel (%) elever på vård- och omsorgsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	2 399	2 516	2 343	2 417	2 275	2 262
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,9	89,3	91,0	90,8	91,2	90,5
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,3	5,7	3,8	4,1	3,9	3,9
Bytt till högskoleförberedande program	2,0	1,9	2,7	2,3	2,0	2,4
Bytt till introduktionsprogram	0,8	1,0	0,9	0,8	0,9	1,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,0	2,1	1,6	2,0	2,0	2,1
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,7	85,5	88,0	88,7	88,8	
Bytt till (annat) yrkesprogram	4,1	5,6	4,2	4,3	4,4	
Bytt till högskoleförberedande program	2,1	2,1	2,5	2,2	2,2	
Bytt till introduktionsprogram	0,5	1,1	1,0	0,5	0,7	
Ej registrerad i gymnasieskolan	4,6	5,7	4,2	4,3	3,9	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	79,1	75,8	79,5	76,3		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 125. Genomströmning för nybörjarelever på vård- och omsorgsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	2 435	2 344	2 399	2 516	2 343	2 417
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,1	6,9	6,2	6,0	6,3	7,8
...slutfört med examen från samma program	67,0	68,8	70,0	67,3	70,7	68,5
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	68,1	69,9	71,8	68,8	72,0	69,9
...efter fyra år	72,9	74,4	75,4	72,4	76,5	
...efter fem år	73,3	75,0	75,9	72,9		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	69,8	71,6	73,0	70,2	74,1	72,6
...är män	59,0	61,3	65,3	61,6	63,0	58,8
...har svensk bakgrund	71,5	72,9	75,8	71,8	75,2	75,2
...har utländsk bakgrund	56,7	61,6	60,8	61,9	66,0	61,4
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	67,6	70,4	71,5	68,6	72,2	69,3
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	69,9	68,1	72,8	69,3	71,6	72,0
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,2	67,1	68,9	66,9	71,1	69,6
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	70,9	76,0	78,2	73,0	75,3	74,7

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 70 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 68 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 76 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 126. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på vård- och omsorgsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	2 563	2 528	2 728	2 726	2 904	3 187
Andel (%) med examen	86,0	85,7	86,8	87,9	87,1	87,4
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	14,1	14,3	13,2	12,1	12,9	12,6
Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet	59,9	59,9	55,8	56,1	55,6	49,0
Genomsnittlig betygspoäng	13,2	13,4	13,4	13,5	13,5	13,4
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	86,3	87,2	87,7	88,6	88,2	89,1
Andel (%) av män	84,1	79,8	82,6	84,5	83,6	83,1
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,9	90,6	91,7	92,5	92,3	93,2
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	75,4	76,5	78,4	81,7	81,7	82,7
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	85,1	85,1	86,2	86,7	86,4	86,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	88,7	87,9	88,4	91,3	89,4	91,3
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	84,1	84,6	85,1	86,8	85,9	86,6
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,0	90,0	91,7	91,7	91,2	91,7

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 87 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 86 procent slutförde programmet med examen. Det var 49 procent av avgångseleverna 2021 som hade läst in grundläggande högskolebehörighet.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 23 800 läst ett yrkesprogram. Nästan två tredjedelar av dem, 63 procent, hade efter tre år en etablerad ställning på arbetsmarknaden.

Tabell 127. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Yrkesprogram	23 772	9 830	13 942	63,2	52,5	70,7	8,4	14,2	4,3
Vård- och omsorgsprogrammet	2 191	1 825	366	52,6	51,6	57,7	24,9	26,2	18,3

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tabell 128. De vanligaste yrkesgrupperna år 2017, 2018 eller 2019 för ungdomar med examen tre år tidigare från respektive inriktning.

Vård och omsorg (3 845)	Andel (%)
Undersköterskor	60
Skötare, vårdare och personliga assistenter m.fl.	16
Barnskötare och elevassistenter m.fl.	3
Butikspersonal	3
Sjuksköterskor	3
Övriga (74 st)	16

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning har 53 procent av ungdomarna som läst programmet etablerat sig på arbetsmarknaden och 25 procent befinner sig i studier. Den högsta graden av etablering har män, 58 procent. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor, 26 procent.

Det vanligaste yrket för ungdomar som har läst programmet är undersköterska där 60 procent av de etablerade ungdomarna befinner sig.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 82 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2016.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 73 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 59 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 89 procent erhållit en examen. Av männen var det 83 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 26 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 26 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något jämfört med tidigare läsår och detsamma gäller för andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 72 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 69 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 91 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 48 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 37 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 61 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 83 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 37 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 32 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 75 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 70 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier

på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om vård- och omsorgsprogrammet

Vård- och omsorgsprogrammet har länge haft ett stabilt elevunderlag. Andelen avgångselever med examen som uppnått grundläggande behörighet, men ofta även särskild behörighet främst för vårdutbildningar, är relativt hög i jämförelse med övriga yrkesprogram. Andelen elever med utländsk bakgrund är hög på programmet och på vissa skolor har en majoritet av eleverna inte gått hela grundskolan i Sverige. Många har dessutom en mycket kort skolbakgrund från sina ursprungsländer. Detta skapar ofta ett stort behov av stöd i flertalet ämnen och påverkar i viss grad även andelen elever som får examen. Trots det så innebär bristen på arbetskraft inom äldreomsorgen och funktionshinderområdet att eleverna ändå har goda möjligheter till arbete. Arbetskraftsbristen är så omfattande att även många elever som avslutat ett introduktionsprogram är sysselsatta inom vård och omsorg inom fem år.

Regeringen har beslutat om en ändrad programstruktur för vård- och omsorgsprogrammet där i stort sett hela utbildningen är gemensam för att leda till yrket undersköterska. I den nya programstrukturen som trädde i kraft 1 juli 2021 finns det utrymme för både den grundläggande och den vanligaste särskilda behörigheten. Mottagandet har varit positivt bland arbetsgivare, lärare och elever. Däremot har svårigheten att få meritpoäng diskuterats. Referensverksamheten visar att de vanligaste högskoleutbildningarna efter programmet är sjuksköterska, sjukgymnast, socionom och lärare. Även utbildningar inom Yrkeshögskolan förekommer.

Riksrekryterande program med egna examensmål

Riksrekryterande program med egna examensmål

En riksrekryterande utbildning med egna examensmål är en utbildning som inte ryms inom de nationella programmen men som ändå är av ett nationellt intresse.

Flygteknikutbildningen, marinteknikutbildningen, sjöfartsutbildningen, tågteknikutbildningen och utbildningen samiska näringar får bedrivas enligt ett tidsbegränsat tillstånd efter ansökan till och beslut från Skolverket. Bedömningen utgår ifrån att det finns en nationell efterfrågan och ett nationellt intresse av utbildningen. Med det menas att utbildningen bedöms som nationellt angelägen då den omfattar kunskapsområden som är efterfrågade samtidigt som de inte erbjuds i tillräcklig omfattning och som leder mot kvantitativt små och samhälleligt angelägna yrken. Till en riksrekryterande utbildning kan elever från hela landet söka på samma villkor.

Yrkesdansarutbildningen får bedrivas enligt beslut av regeringen om vilka enskilda och offentliga huvudmän som får anordna särskild utbildning i form av en förberedande dansarutbildning i sin grundskola och yrkesdansarutbildning i sin gymnasieskola. Staten träffar avtal med huvudmännen om anordnandet av dansarutbildningen. Skolverket får meddela föreskrifter om innehåll och examensmål för de nationella profilerna inom yrkesdansarutbildningen, bedömningsgrunder för de färdighetsprov som ska utgöra grund för antagning samt ämnesplaner och kunskapskrav för dansämnena. Förordning (2015:15).

Riksrekryterande utbildningars innehåll och inriktningar

Sjöfartsutbildningen

Sjöfartsutbildningens innehåll och utformning styrs till stor del av internationella överenskommelser. Efter examen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att utföra drift- och underhållsarbete inom däck- eller maskinavdelningen ombord på handelsfartyg. Utbildningen har idag två inriktningar: *däck* samt *maskin*. Utbildningen ska även ge utrymme för att läsa kurser som förbereder för högskolestudier till fartygsbefäl och maskinbefäl.

Marinteknikutbildningen

Marinteknikutbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om olika typer av fartyg som används som fritidsbåtar samt om deras motorer, system och utrustning. Efter examen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta som till exempel marintekniker. Området präglas av stor teknisk bredd och avancerad teknik samt hög förändringstakt gällande utrustning, metoder och

material. Utbildningen har idag två inriktningar: *service och reparation* samt *el och elektronik*.

Tågteknikutbildningen

Tågteknikutbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om tekniken i spårbundna fordon. I detta ingår spårbundna fordons funktion och konstruktion samt felsökning, reparation och service av spårbundna fordon och deras kringutrustning. Området präglas av höga krav på säkerhet och kvalitet samt att den tekniska utrustning som används är komplex, specialiserad och anpassad till den specifika typen av spårfordon eller arbetsområde. Efter examen från utbildningen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta med avhjälpande och förebyggande underhåll av spårbundna fordon.

Flygteknikutbildningen

Flygteknikutbildningens innehåll och utformning styrs till stor del av internationella överenskommelser. Efter examen från utbildningen ska eleverna ha de kunskaper som behövs för att arbeta som mekaniker för flygplan eller helikoptrar. Området präglas av höga krav på säkerhet och kvalitet. I detta ingår olika flygfarkosters funktion och konstruktion samt underhåll, felsökning och reparation av flygplan och helikoptrar och deras komponenter. Utbildningen har två inriktningar: *flygplan* samt *helikopter*.

Samiska näringar

Utbildningen samiska näringar har över tid haft en begränsad attraktivitet vad gäller ungdomselever och erbjuds i dagläget inte som helt program.

Utbildningens innehåll syftar till att utveckla elevernas förmåga att bedriva samisk näringsverksamhet inom rennäring, samiskt hantverk, samisk matkultur eller naturturism där eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om och färdigheter i att tillvarata naturens varaktiga resurser. Utbildningen ska även utveckla elevernas kunskaper om och färdigheter i att förvalta det traditionella samiska kulturarvet som en bas för dagens levande samiska kultur.

Yrkesdansarutbildningen

Yrkesdansarutbildning ska syfta till att erbjuda eleverna en yrkesutbildning i klassisk balett och modern dans. Målet för yrkesdansarutbildningen är att den elev som fullföljer utbildningen ska kunna uppvisa sådana färdigheter att eleven blir anställningsbar på nationella och internationella dans- och balettscener.

Inom yrkesdansarutbildningen ska det finnas särskilt profilerade utbildningsvägar (nationella profiler). De nationella profilerna är *klassisk balett* och *modern nutida dans*. Förordning (2015:15). Om inte annat följer av denna förordning, ska skollagen (2010:800) och gymnasieförordningen (2010:2039) tillämpas för yrkesdansarutbildning. Då ska yrkesdansarutbildningen följa samma bestämmelser som gäller för yrkesprogram.

Elever på utbildningarna

De riksrekryterande utbildningarna med egna examensmål bedrivs i olika omfattning. Ett par av utbildningarna saknar för närvarande elever, tågteknikutbildningen och samiska näringar. Dessa program finns därför inte med i tabellen nedan.

Tabell 129. Elevunderlaget på respektive utbildning läsåret 2021/22.

	Flygteknik	Marinteknik	Sjöfart	Yrkesdansare
Antal skolenheter som har utbildningen (år 1)	8	2	7	1
Antal elever totalt	495	116	331	45
...elever i år 1	175	36	111	22
...elever i år 2	159	43	127	17
...elever i år 3	161	37	93	6
Andel kvinnor (%)	14,8	5,2	10,9	66,7
Andel med utländsk bakgrund (%)	31,7	5,2	7,0	31,1
Inriktning 1	Flygplan	El och elektronik	Däck	Klassisk balett
...antal elever	446	0	138	18
Inriktning 2	Helikopter	Service och reparation	Maskin	Modern nutida dans
...antal elever	8	116	110	27

Källa: Gymnasieskolan, Skolenheter och elever.

Den största utbildningen sett till antal elever, flygteknik, har inriktningarna flygplan och helikopter. De allra flesta eleverna på utbildningen läser inriktning flygplan, det är endast åtta elever på inriktningen helikopter. Sjöfartsutbildningen är den näst största av utbildningarna. Även den har två inriktningar, däck och maskin, vilka har en förhållandevis jämn fördelning. Marinteknikutbildningen har två inriktningar. I dagsläget har bara en av dessa, service och reparation, antagna elever. Utbildningen yrkesdansare har inga inriktningar men ges med två profiler, modern nutida dans och klassisk balett.

Flyg- och marinteknik samt sjöfart är mansdominerade utbildningar till skillnad från yrkesdansarutbildningen. Elever med utländsk bakgrund återfinns i störst utsträckning på yrkesdansarutbildningen samt flygteknikutbildningen där de utgör en knapp tredjedel av eleverna.

Det finns möjlighet att läsa programmen som lärling. Detta utnyttjas i olika grad. Det program som har flest lärlingar till andel är yrkesdansarutbildningen där 13,3 procent av eleverna är lärlingar. Detta följs av flygteknik där 15,4 procent av eleverna är lärlingar. På övriga program finns inga lärlingar läsåret 2021/22.

Utbildningarnas spridning i landet

Respektive utbildning finns hos ett fåtal skolhuvudmän utspridda i landet där förutsättningar finns för att driva respektive utbildning. Flygteknikutbildningen finns idag på sju skolor förlagda i Arvidsjaur, Sigtuna, Västerås, Nyköping, Linköping, Ronneby och Klippan. Sjöfartsutbildningen finns idag på sju skolor förlagda i Härnösand, Visby, Stockholm, Göteborg, Kalmar, Karlskrona och Öckerö. Marinteknikutbildningen finns idag på två skolor förlagda i Mariestad och Danderyd. Yrkesdansarutbildningen finns enbart i Stockholm.

Tågteknikutbildningen bedrivs inte på någon skola idag. Sammanhållna utbildningar inom tågteknik bedrivs dock inom kommunal vuxenutbildning i Västerås och Eskilstuna. Den skolenhet som tidigare har drivit utbildningen samiska näringar ligger i Jokkmokk. Där ges nu ett samhällsvetenskapligt program med samisk profil.

Examen och etablering

Eftersom elevunderlaget på några av programmen är så litet att små förändringar från år till år riskerar att få andelarna att variera kraftigt redovisas måtten i tabellen som medelvärden för de tre senaste efter varandra följande elevkullarna.

Tabell 130. Fördelningar och resultat i andelar på respektive utbildning. Medelvärde för de tre senaste läsåren med uppgift för respektive mått.

	Flygteknik	Marinteknik	Sjöfart	Yrkesdansare
Antal nybörjare	142	29	82	14
Andel med examen efter tre år	78,7	83,7	68,3	63,7
Andel etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen	69,3%	73,3%	46,7%	..

Antal nybörjare har beräknats som ett genomsnitt av antalet nybörjarelever startåren 2016, 2017 samt 2018.

Andel med examen efter tre år (genomströmning) har beräknats som medelvärde för de tre kullar som påbörjade programmen höstterminen 2016, 2017 samt 2018 med examensår 2019, 2020 samt 2021.

Andel etablerade på arbetsmarknaden tre år efter examen har beräknats som medelvärde för ungdomar med examensår 2014, 2015 samt 2016.

Genomströmningen (andel elever med examen tre år efter påbörjade gymnasiestudier) är högst på marinteknik, 84 procent. Det är även den utbildning som har den största andelen ungdomar (73 procent) som tre år efter examen har en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Utbildningen är en av de mindre, flygteknikutbildningen som är betydligt större har nästan lika hög genomströmning (79 procent) och andel etablerade efter tre år (69 procent). Utbildningarna sjöfart och yrkesdansare har en något lägre genomströmning (68 respektive 64 procent). Efter utbildningen sjöfart är det knappt hälften som är etablerade på arbetsmarknaden tre år senare och efter yrkesdansarutbildningen är underlaget för litet för att redovisa andelen etablerade. Men här bör man även ha i åtanke att statistiken över etablerade på arbetsmarknaden avgränsas till att gälla de ungdomar som är folkbokförda i Sverige den sista december respektive

kalenderår. Det innebär att ungdomar med examen som efter gymnasiestudier folkbokför sig i annat land än Sverige inte ingår i statistiken.²³

²³ Skolverket (2019). *Utvärdering av dansarutbildningen*

/

Redovisning per program – Högskoleförberedande program

Ekonomiprogrammet

Efter examen från ekonomiprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst ekonomi, juridik och andra samhällsvetenskapliga områden. Programmet har två inriktningar: *ekonomi* och *juridik*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 18 573 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 52 705 elever som läser på programmet. Andelen av de förstahandssökande som söker just ekonomiprogrammet har kontinuerligt ökat sedan 2016 och gör så även 2021. Det är nu 16,1 procent av de sökande till ett nationellt program som i första hand söker ekonomiprogrammet. Till följd av det ökade söktrycket har programmet expanderat och eleverna i år 1 på programmet utgör nu 16,7 procent av förstaårseleverna på samtliga nationella program.

Tabell 131. Elever på ekonomiprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	15 281	16 231	17 592	18 275	19 430	20 063
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	13,8	14,0	14,1	14,6	15,6	16,1
Antal nybörjarelever i år 1	13 465	14 325	15 496	16 346	17 183	18 017
Andel (%) nybörjare	96,1	96,1	96,4	96,7	97,2	97,3
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	248,3	249,3	252,0	252,7	253,6	254,2
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	10,0	10,8	11,6	12,5	13,2	13,9
på nationella program	14,1	14,7	15,0	15,6	16,0	16,7
på högskoleförberedande program	21,0	21,9	22,6	23,1	23,8	24,7
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	14 048	14 974	16 177	16 943	17 746	18 573
varav antal elever i år 2	12 707	13 675	14 638	15 726	16 683	17 410
varav antal elever i år 3	11 888	12 787	13 719	14 707	15 853	16 722
Totalt antal elever samtliga år	38 643	41 436	44 534	47 376	50 282	52 705
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	51,7	51,4	51,0	50,9	50,7	50,3
Andel (%) män	48,3	48,6	49,0	49,1	49,3	49,7
Andel (%) svensk bakgrund	78,0	77,6	77,4	77,3	76,9	76,3
Andel (%) utländsk bakgrund	22,0	22,4	22,6	22,7	23,1	23,7
Andel (%) offentlig huvudman	68,8	68,7	68,5	68,2	67,1	66,3
Andel (%) enskild huvudman	31,2	31,3	31,5	31,8	32,9	33,7
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	39,1	38,1	36,8	35,2	33,6	32,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	60,9	61,9	63,2	64,8	66,4	67,8

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 63 procent som läsåret 2021/22 läser *ekonomi*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *juridik* som läses av 37 procent av eleverna.

Tabell 132. Elever med registrerad inriktning i år 3 på ekonomiprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	11 816	12 709	13 656	14 643	15 772	16 646
Andel av eleverna i år 3	99,4	99,4	99,5	99,6	99,5	99,5
Ekonomi antal elever	8 159	8 683	9 421	9 835	10 219	10 488
Andel (%) av eleverna	69,1	68,3	69,0	67,2	64,8	63,0
Andel (%) av kvinnorna	64,2	62,5	61,8	59,0	55,6	53,4
Andel (%) av männen	74,4	74,6	76,6	75,6	74,4	73,3
Juridik antal elever	3 657	4 026	4 235	4 808	5 553	6 158
Andel (%) av eleverna	30,9	31,7	31,0	32,8	35,2	37,0
Andel (%) av kvinnorna	35,8	37,5	38,2	41,0	44,4	46,6
Andel (%) av männen	25,6	25,4	23,4	24,4	25,6	26,7

Tabell 133. Ekonomiprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	168	165	172	171	169	170
Antal skolenheter som har programmet i år 1	347	344	362	377	376	403
varav offentlig huvudman	223	216	227	240	233	243
varav enskild huvudman	124	128	135	137	143	160

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 403 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat. Spridningen i landet har sedan 2016 varit stabil i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har varit stabilt sedan dess. Programmet finns idag i 170 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 95 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent, eller ett yrkesprogram, 2 procent.

Tabell 134. Andel (%) elever på ekonomiprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	12 502	13 465	14 325	15 496	16 346	17 183
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	93,1	93,6	94,2	93,9	95,2	95,4
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	3,0	2,5	2,4	2,4	2,1	2,1
Bytt till yrkesprogram	2,1	2,0	1,6	2,0	1,8	1,3
Bytt till introduktionsprogram	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,8	1,8	1,8	1,6	0,9	1,1
Efter två år						
Elever kvar på samma program	92,8	93,5	94,1	94,0	94,3	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	3,2	2,8	2,7	2,6	2,3	
Bytt till yrkesprogram	2,2	2,1	1,7	2,1	1,9	
Bytt till introduktionsprogram	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,8	1,6	1,5	1,2	1,3	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	88,0	89,0	89,6	87,8		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 135. Genomströmning för nybörjarelever på ekonomiprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	10 764	11 655	12 502	13 465	14 325	15 496
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,1	6,8	6,4	6,2	6,0	5,1
...slutfört med examen från samma program	75,6	77,0	78,4	80,4	81,0	82,6
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	78,0	79,5	80,7	82,5	83,0	84,8
...efter fyra år	82,6	83,6	84,5	85,7	86,3	
...efter fem år	83,0	83,9	84,8	86,0		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	82,3	83,7	83,9	85,9	86,1	87,8
...är män	73,3	74,8	77,2	78,9	79,6	81,6
...har svensk bakgrund	81,4	83,1	84,0	85,7	86,1	87,4
...har utländsk bakgrund	65,0	65,2	68,4	70,7	71,4	75,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	79,0	80,5	81,8	83,0	82,9	84,3
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	75,4	77,0	78,4	81,5	83,2	85,9
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	74,0	74,9	76,4	78,2	77,9	80,4
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	80,9	82,7	83,8	85,3	86,2	87,6

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 85 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 78 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 88 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 136. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på ekonomiprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	9 965	11 007	11 730	12 816	13 621	14 851
Andel (%) med examen	90,4	90,6	91,5	91,8	92,5	93,4
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	9,7	9,4	8,5	8,2	7,5	6,6
Genomsnittlig betygspoäng	14,5	14,5	14,6	14,7	14,8	14,9
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	93,2	93,5	93,8	94,5	94,7	95,6
Andel (%) av män	87,1	87,4	88,9	89,0	90,3	91,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	93,1	93,4	94,0	94,4	94,7	95,4
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	79,9	79,7	81,9	82,6	84,6	86,2
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	91,1	91,0	92,1	92,1	92,3	92,8
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	88,6	89,7	90,0	91,3	93,1	94,6
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,6	86,8	88,8	88,8	88,6	90,2
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,9	93,0	93,3	93,7	94,8	95,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 48 000 läst ett högskoleförberedande program. Mer än hälften av dem, 56 procent, befann sig i högskolestudier tre år efter examen.

Tabell 137. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Högskoleförberedande program	48 037	26 596	21 441	23,3	22,1	24,7	56	58,1	53,5
Ekonomi-programmet	8 941	4 869	4 072	30,1	27,9	32,7	52,2	56,2	47,5
Ekonomi	6 228	3 099	3 129	29,2	26,9	31,4	53,4	57,4	49,4
Juridik	2 672	1 749	923	32,2	29,6	37,1	49,4	53,7	41,2

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 52 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 30 procent är etablerade på arbetsmarknaden. Andelen som studerar eller är etablerade på arbetsmarknaden skiljer sig mer mellan könen än mellan inriktningarna. Män tenderar att vara etablerade på arbetsmarknaden i högre utsträckning, 33 procent, än kvinnor, 28 procent. Kvinnor tenderar att studera i högre utsträckning, 56 procent, än män, 48 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 50 procent kvinnor. Andelen har varit stabil sedan 2016. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *ekonomi*, 53 procent respektive 73 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 88 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 82 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 96 procent erhållit en examen. Av männen var det 91 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 40 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 34 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har i likhet med andelen fristående skolenheter ökat sedan 2016.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 86 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 84 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 24 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat något sedan 2016 då den var 22 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 87 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 75 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 68 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 61 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 88 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 80 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om ekonomiprogrammet

Ekonomiprogrammet är gymnasieskolans näst största program och har haft en ökande elevtillströmning under flera år. Den trenden fortsätter. Av programmets två inriktningar samlar inriktningen *ekonomi* flest elever. Könsfördelningen inom programmet är jämn men på inriktningsnivå finns däremot skillnader. Inriktningen *ekonomi* lockar flest män medan inriktningen *juridik* har en högre andel kvinnor.

Enligt Skolverkets referensskolor speglar inriktningsvalen elevernas intresse men det förekommer att elever väljer bort inriktningen ekonomi på grund av kursen matematik 3b, som anses krävande. Många skolor erbjuder inriktningskurser från inriktningen *ekonomi* till elever vid inriktningen *juridik* inom ramen för programfördjupningen, och omvänt. Dels förklaras det av att det möjliggör för fler skolor att erbjuda den mindre inriktningen *juridik*, dels av att elever önskar läsa dessa kurser som en breddning inom ramen för programmet. Genom information från referensskolorna samt statistikinsamlingen framkommer också att det i vissa ämnen finns brist på behöriga lärare. Framför allt är bristen på legitimerade lärare stor inom ämnet juridik.

Ungefär trettio procent av alla elever har etablerat sig på arbetsmarknaden ett år efter examen vilken är den högsta andelen bland elever från högskoleförberedande program.

Estetiska programmet

Efter examen från estetiska programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst de konstnärliga, humanistiska och samhällsvetenskapliga områdena. Programmet har fem inriktningar: *bild och formgivning, dans, estetik och media, musik* samt *teater*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 6 908 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 20 558 elever som läser på programmet. Andelen elever som söker programmet i första hand har sedan 2016 minskat från 6,8 till 6,1. Eleverna i år 1 på programmet utgör en allt mindre andel av förstaårseleverna på nationella program och utgör innevarande läsår 6,2 procent.

Tabell 138. Elever på estetiska programmet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	7 534	7 283	7 568	7 857	7 610	7 536
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	6,8	6,3	6,1	6,3	6,1	6,0
Antal nybörjarelever i år 1	6 380	6 109	6 402	6 476	6 343	6 201
Andel (%) nybörjare	90,7	90,3	90,1	90,4	91,0	90,4
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	230,8	232,2	233,6	233,9	234,1	234,6
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	5,1	4,9	5,1	5,3	5,2	5,2
på nationella program	7,1	6,7	6,6	6,6	6,3	6,2
på högskoleförberedande program	10,6	10,0	10,0	9,9	9,4	9,2
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	7 085	6 838	7 163	7 218	7 011	6 908
varav antal elever i år 2	6 818	6 741	6 544	6 811	6 988	6 779
varav antal elever i år 3	7 162	6 746	6 576	6 444	6 728	6 871
Totalt antal elever samtliga år	21 065	20 325	20 283	20 473	20 727	20 558
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	65,2	64,8	63,7	63,7	63,2	63,8
Andel (%) män	34,8	35,2	36,3	36,3	36,8	36,2
Andel (%) svensk bakgrund	87,4	86,6	85,8	85,7	85,4	85,3
Andel (%) utländsk bakgrund	12,6	13,4	14,2	14,3	14,6	14,7
Andel (%) offentlig huvudman	57,2	55,6	54,2	52,9	52,4	51,2
Andel (%) enskild huvudman	42,8	44,4	45,8	47,1	47,6	48,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	37,3	35,7	34,6	32,5	31,2	29,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	62,7	64,3	65,4	67,5	68,8	70,3

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 36 procent som läsåret 2021/2 läser *musik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *estetik och media* som läses av 27 procent av eleverna, *bild och formgivning* som läses av 24 procent, *teater* läses av 7 procent och *dans* som läses av 6 procent av eleverna.

Tabell 139. Elever med registrerad inriktning i år 3 på estetiska programmet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	6 976	6 575	6 433	6 321	6 622	6 776
Andel av eleverna i år 3	97,4	97,5	97,8	98,1	98,4	98,6
Bild och formgivning antal elever	1 303	1 322	1 350	1 353	1 509	1 617
Andel (%) av eleverna	18,7	20,1	21,0	21,4	22,8	23,9
Andel (%) av kvinnorna	20,5	22,3	23,3	24,6	26,5	28,2
Andel (%) av männen	15,3	16,0	16,7	15,7	16,5	16,4
Dans antal elever	428	384	349	373	400	375
Andel (%) av eleverna	6,1	5,8	5,4	5,9	6,0	5,5
Andel (%) av kvinnorna	8,9	8,3	7,7	8,7	9,0	8,3
Andel (%) av männen	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	0,8
Estetik och media antal elever	1 938	1 821	1 836	1 874	1 877	1 845
Andel (%) av eleverna	27,8	27,7	28,5	29,6	28,3	27,2
Andel (%) av kvinnorna	25,8	24,2	24,5	25,2	23,2	21,4
Andel (%) av männen	31,4	34,4	36,0	37,6	37,2	37,3
Musik antal elever	2 730	2 491	2 401	2 212	2 332	2 438
Andel (%) av eleverna	39,1	37,9	37,3	35,0	35,2	36,0
Andel (%) av kvinnorna	35,5	35,2	35,3	31,6	32,1	32,8
Andel (%) av männen	45,9	42,9	41,0	41,1	40,5	41,4
Teater antal elever	577	557	497	509	504	501
Andel (%) av eleverna	8,3	8,5	7,7	8,1	7,6	7,4
Andel (%) av kvinnorna	9,3	10,0	9,1	10,0	9,3	9,3
Andel (%) av männen	6,4	5,6	5,2	4,6	4,8	4,1

Tabell 140. Estetiska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	109	113	103	102	98	92
Antal skolenheter som har programmet i år 1	224	230	224	216	204	202
varav offentlig huvudman	125	127	121	113	107	103
varav enskild huvudman	99	103	103	103	97	99

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 202 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat. Spridningen i landet har sedan 2016 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet ges idag i 92 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 94 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, yrkesprogram eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent i varje grupp.

Tabell 141. Andel (%) elever på estetiska programmet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018	Nybörjare 2019	Nybörjare 2020
Antal nybörjarelever	6 359	6 380	6 109	6 402	6 476	6 343
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,7	92,1	92,8	92,8	93,5	93,9
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,7	2,7	2,7	2,7	2,4	2,6
Bytt till yrkesprogram	2,6	2,8	2,4	2,2	2,3	1,9
Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,5	1,9	2,0	2,1	1,4	1,5
Efter två år						
Elever kvar på samma program	89,7	89,4	90,5	90,8	91,0	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	3,3	3,0	3,0	3,0	2,8	
Bytt till yrkesprogram	2,7	3,0	2,5	2,7	2,5	
Bytt till introduktionsprogram	0,5	0,4	0,4	0,2	0,3	
Ej registrerad i gymnasieskolan	3,8	4,2	3,6	3,3	3,4	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	80,7	80,2	82,1	79,8		

Definitioner för begreppen nybörjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 142. Genomströmning för nybörjarelever på estetiska programmet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	7 275	6 774	6 359	6 380	6 109	6 402
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,8	6,2	6,2	5,9	5,7	5,1
...slutfört med examen från samma program	70,3	70,3	71,1	71,0	73,2	74,7
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	72,0	72,0	72,9	72,3	74,6	76,1
...efter fyra år	77,1	77,5	77,1	76,7	79,1	
...efter fem år	77,6	78,1	77,6	77,4		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	73,1	73,5	74,6	73,9	75,9	78,0
...är män	69,8	69,0	69,5	69,1	72,1	72,6
...har svensk bakgrund	73,1	73,3	73,9	73,1	75,9	77,0
...har utländsk bakgrund	62,4	62,0	65,1	67,1	66,5	69,8
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	70,9	71,4	73,0	72,5	73,9	75,7
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	73,7	72,9	72,7	72,0	75,5	76,4
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	65,7	66,6	67,0	65,5	66,2	69,5
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	76,2	75,7	76,2	76,4	79,0	79,4

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 76 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 72 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 80 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 143. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på estetiska programmet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	6 644	6 178	5 848	5 688	5 626	5 916
Andel (%) med examen	89,8	90,2	90,1	91,0	91,7	92,2
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	10,2	9,8	9,9	9,0	8,3	7,8
Genomsnittlig betygspoäng	14,6	14,8	14,8	14,9	15,0	15,1
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	91,2	92,0	91,6	92,9	93,2	93,4
Andel (%) av män	87,2	86,6	87,3	87,6	89,1	90,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	90,7	91,2	91,0	91,7	92,6	92,9
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	82,8	82,4	83,6	86,7	86,4	87,4
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	89,2	89,3	90,6	90,4	91,4	91,6
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	90,8	91,4	89,4	91,9	92,1	92,8
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,3	86,3	85,9	86,4	86,6	88,2
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,0	92,5	92,3	93,5	94,0	94,1

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 92 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 48 000 läst ett högskoleförberedande program. Mer än hälften av dem, 56 procent, befann sig i högskolestudier tre år efter examen.

Tabell 144. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Högskoleförberedande program	48 037	26 596	21 441	23,3	22,1	24,7	56	58,1	53,5
Estetiska programmet	5 904	3 959	1 945	26,5	26,7	26,2	33,5	35,4	29,4
Bild och formgivning	978	697	281	21,9	22,2	21	31,3	33,4	26
Dans	318	302	16	33	33,8	18,8	30,5	31,5	12,5
Estetik och media	1 736	1 155	581	33,2	33,2	33	29,7	32	25
Musik	2 296	1 370	926	24,7	24,7	24,7	37	39,5	33,4
Teater	445	363	82	18,4	18,5	18,3	37,3	39,4	28

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 34 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 27 procent är etablerade på arbetsmarknaden. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *musik*, 40 procent. Den högsta graden av etablering har kvinnor som läst inriktningen *dans*, 34 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 64 procent kvinnor. Andelen har varit jämn under senare läsår. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *musik*, 33 procent respektive 41 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 78 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 73 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av männen var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 49 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 49 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2016 medan andelen fristående skolenheter har varit minskat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 76 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 76 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 15 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 13 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 70 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 79 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 63 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 79 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 70 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om estetiska programmet

Elever och lärare på estetiska programmet är i allmänhet nöjda med examensmål och programstruktur. Enligt många skolor är det dock en utmaning att ge eleverna både specialisering och bredd inom det estetiska området samtidigt som programmet ska förbereda för högskolestudier. Till exempel väljer drygt hälften av eleverna kursen matematik 2b. Efter examen är det vanligt att elever som vill fortsätta med konstnärliga högskolestudier går en folkhögskoleutbildning först.

Skolverkets statistik visar att det i jämförelse med andra högskoleförberedande program är vanligare att elever på estetiska programmet får godkänt betyg på gymnasiearbetet. Förklaringen kan vara att gymnasiearbetet på programmet ska redovisas på ett sätt som efterliknar de redovisningsformer som förekommer inom relevanta högskoleutbildningar som till exempel föreställningar, omfattande produktioner inom bild, musik och media.

I Skolverkets referensverksamhet har skolorna lyft att viktiga utmaningar för programmet är elevtillströmningen och elevernas måluppfyllelse. Inriktningen estetik och media kan dessutom konkurrera med inriktningen medier, information och kommunikation inom samhällsvetenskapsprogrammet. Elever på estetiska programmet producerar idag ofta digitalt material och kunskaper i att digitalt kommunicera estetiska och konstnärliga uttryck bedöms växa i framtiden. Distansundervisningen under år 2020 har synliggjort behovet av att se över digitaliseringen och digitalt skapande särskilt inom dans- och teaterinriktningarna.

Humanistiska programmet

Efter examen från humanistiska programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst humaniora och samhällsvetenskap. Programmet har två inriktningar: *kultur* samt *språk*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 619 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 1 953 elever som läser på programmet. Det humanistiska programmet var redan 2016 ett av gymnasieskolans minsta program och har sedan dess tappat andelar både avseende förstahandssökande och andel elever. Andelen elever som söker programmet i första hand har minskat från 0,8 procent till 0,5 procent av samtliga förstahandssökande till nationella program. Förstaårseleverna har följt samma trend i minskad andel. Av samtliga förstaårselever på nationella program har andelen som läser humanistiska programmet minskat från 0,9 procent till 0,6 procent läsåret 2021/22.

Tabell 145. Elever på humanistiska programmet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	832	729	723	688	655	612
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	0,8	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
Antal nybörjarelever i år 1	789	623	665	662	644	581
Andel (%) nybörjare	91,4	91,5	88,3	91,4	92,8	94,8
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	251,3	253,0	250,7	252,8	253,3	261,1
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
på nationella program	0,9	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6
på högskoleförberedande program	1,3	1,0	1,1	1,0	0,9	0,8
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	868	688	760	729	694	619
varav antal elever i år 2	838	805	664	697	707	645
varav antal elever i år 3	748	826	794	673	672	689
Totalt antal elever samtliga år	2 454	2 319	2 218	2 099	2 073	1 953
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	82,3	81,7	81,6	81,0	79,0	79,7
Andel (%) män	17,7	18,3	18,4	19,0	21,0	20,3
Andel (%) svensk bakgrund	81,9	80,2	78,2	77,1	78,0	79,4
Andel (%) utländsk bakgrund	18,1	19,8	21,8	22,9	22,0	20,6
Andel (%) offentlig huvudman	87,3	87,0	86,4	87,8	89,2	90,1
Andel (%) enskild huvudman	12,7	13,0	13,6	12,2	10,8	9,9
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	33,2	32,4	32,1	31,1	28,8	27,4
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	66,8	67,6	67,9	68,9	71,2	72,6

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 56 procent som läsåret 2021/22 läser *kultur*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *språk* som läses av 44 procent av eleverna.

Tabell 146. Elever med registrerad inriktning i år 3 på humanistiska programmet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	733	814	783	666	660	689
Andel av eleverna i år 3	98	98,5	98,6	99,0	98,2	100
Kultur antal elever	291	369	372	343	360	388
Andel (%) av eleverna	39,7	45,3	47,5	51,5	54,5	56,3
Andel (%) av kvinnorna	39,9	44,0	46,9	50,5	53,8	55,3
Andel (%) av männen	38,5	51,4	50,0	56,8	57,4	60,6
Språk antal elever	442	445	411	323	300	301
Andel (%) av eleverna	60,3	54,7	52,5	48,5	45,5	43,7
Andel (%) av kvinnorna	60,1	56,0	53,1	49,5	46,2	44,7
Andel (%) av männen	61,5	48,6	50,0	43,2	42,6	39,4

Tabell 147. Humanistiska programmets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	36	30	28	27	28	27
Antal skolenheter som har programmet i år 1	49	44	40	37	40	35
varav offentlig huvudman	39	35	31	28	32	29
varav enskild huvudman	10	9	9	9	8	6

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 35 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet minskat och är som lägst det innevarande läsåret. Spridningen i landet har sedan 2016 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet ges idag i 27 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 86 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 10 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 9 procent, eller är inte längre registrerade i gymnasieskolan, 3 procent.

Tabell 148. Andel (%) elever på humanistiska programmet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	810	789	623	665	662	644
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	86,5	85,0	88,3	86,8	87,9	85,9
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	7,9	9,3	7,9	8,4	8,0	9,8
Bytt till yrkesprogram	2,3	2,8	1,4	1,7	2,0	2,0
Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,1	0,2	0,3	0,0	0,2
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,8	2,8	2,2	2,9	2,1	2,2
Efter två år						
Elever kvar på samma program	84,4	83,9	84,4	84,2	85,0	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	9,0	9,8	9,3	9,8	8,9	
Bytt till yrkesprogram	2,5	3,0	1,9	2,0	2,6	
Bytt till introduktionsprogram	0,4	0,1	0,0	0,2	0,3	
Ej registrerad i gymnasieskolan	3,7	3,2	4,3	3,9	3,2	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	76,8	73,1	75,9	74,7		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 149. Genomströmning för nybörjarelever på humanistiska programmet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	743	741	810	789	623	665
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	3,1	3,5	2,7	3,0	3,7	5,1
...slutfört med examen från samma program	68,0	67,7	69,8	66,3	67,6	69,6
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	74,2	73,4	73,8	71,7	73,2	75,0
...efter fyra år	81,4	80,0	80,7	77,8	78,7	.
...efter fem år	82,8	81,1	81,0	78,3	.	.
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	74,6	76,0	75,8	73,0	74,0	77,0
...är män	71,4	60,0	65,1	65,1	68,9	66,7
...har svensk bakgrund	75,2	74,1	75,8	73,7	75,5	76,6
...har utländsk bakgrund	68,3	70,5	63,9	64,4	64,9	69,2
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	74,9	73,7	75,5	71,9	74,2	76,0
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	69,9	71,6	64,5	70,4	67,0	69,5
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	72,8	71,0	66,4	68,2	64,0	71,6
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	74,8	74,1	77,1	74,5	77,8	77,2

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 75 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 74 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 75 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 150. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på humanistiska programmet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	638	642	705	653	549	598
Andel (%) med examen	94,8	94,1	95,2	94,2	93,1	93,1
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	5,2	5,9	4,8	5,8	6,9	6,9
Genomsnittlig betygspoäng	15,5	15,6	15,9	15,5	15,8	15,6
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	95,4	95,7	95,6	94,7	93,5	95,0
Andel (%) av män	91,1	84,4	93,3	91,7	90,6	86,0
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	95,1	94,9	96,0	94,7	94,7	95,2
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	93,4	90,1	90,8	91,7	86,6	85,8
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	95,4	93,8	94,7	94,1	92,8	93,9
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	91,3	96,3	98,8	94,8	95,2	87,1
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	92,6	91,2	91,7	92,3	86,4	92,1
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	95,8	95,2	96,9	95,2	95,7	93,6

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har minskat något jämfört med elever slutförde programmet 2016 av vilka 95 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 48 000 läst ett högskoleförberedande program. Mer än hälften av dem, 56 procent, befann sig i högskolestudier tre år efter examen.

Tabell 151. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Högskoleförberedande program	48 037	26 596	21 441	23,3	22,1	24,7	56	58,1	53,5
Humanistiska programmet	593	511	82	15,5	15,1	18,3	60,2	61,3	53,7
Kultur	213	181	32	20,2	19,9	21,9	54,5	54,1	56,3
Språk	374	325	49	12,8	12,3	16,3	63,4	65,2	51

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 60 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 15 procent är etablerade på arbetsmarknaden. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *språk*, 65 procent. Män som läst inriktningen *kultur* har den högsta graden av etablering, 22 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 80 procent kvinnor. Andelen har minskat jämfört med 2016. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *kultur*, 55 procent respektive 61 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2017 var det 77 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 67 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av männen var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 17 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 10 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever

som läser hos enskild huvudman har minskat jämfört med 2016, vilket även gäller andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 70 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 76 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 87 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 94 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 21 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 18 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 69 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 73 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 67 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 77 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 71 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om humanistiska programmet

Humanistiska programmet är det minsta nationella programmet. Skolorna är överlag nöjda med programstrukturen och examensmålen. Av statistiken framgår att det har blivit vanligare att starta inriktningen kultur. Enligt vissa referensskolor svarar det mot ett behov av en mindre språkintensiv humanistisk inriktning.

I Skolverkets referensverksamhet framkommer en oro över elevtillströmningen. Huvudmännens möjlighet att erbjuda programmet varierar och skolor efterfrågar nationellt stöd för utbildningen. Skolverket har föreslagit till regeringen att en nationell språkstrategi där ett nationellt centrum för språk ingår ska tas fram. Ett sådant centrum skulle bland annat kunna komplettera Skolverket i att möta det behov av informationsinsatser om språk och humaniora som efterfrågas av skolorna.

Naturvetenskapsprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet är ett högskoleförberedande program. Efter examen från programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom naturvetenskap, matematik och teknik men även inom andra områden. Programmet har två inriktningar: *naturvetenskap* samt *naturvetenskap och samhälle*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 15 560 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 45 555 elever som läser på programmet. Andelen elever som söker naturvetenskapsprogrammet i första hand var som högst 14,7 procent år 2017 men har till innevarande år minskat till 13 procent. Elever på programmets första år har följt samma utveckling som söktrycket men legat något högre. Från att ha utgjort 14,8 procent av förstaårseleverna på nationella program läsåret 2017/18 utgör eleverna på naturvetenskapsprogrammets första år 14 procent av förstaårseleverna på nationella program år 2021.

Tabell 152. Elever på naturvetenskapsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	15 911	17 120	16 975	16 869	16 745	16 252
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	14,3	14,7	13,6	13,5	13,4	13,0
Antal nybörjarelever i år 1	13 940	14 639	14 690	14 918	15 027	14 811
Andel (%) nybörjare	94,9	94,7	94,3	95,0	95,4	95,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	274,5	276,4	276,9	276,8	278,4	278,7
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	10,5	11,2	11,3	11,6	11,8	11,7
på nationella program	14,8	15,4	14,6	14,5	14,3	14,0
på högskoleförberedande program	22,1	22,9	22,0	21,6	21,3	20,7
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	14 771	15 667	15 736	15 805	15 826	15 560
varav antal elever i år 2	13 375	13 883	14 728	14 778	15 115	14 894
varav antal elever i år 3	13 150	13 478	13 971	14 837	15 003	15 101
Totalt antal elever samtliga år	41 296	43 028	44 435	45 420	45 944	45 555
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	53,7	54,2	54,4	54,7	55,2	55,4
Andel (%) män	46,3	45,8	45,6	45,3	44,8	44,6
Andel (%) svensk bakgrund	67,7	66,9	65,5	65,0	64,8	64,2
Andel (%) utländsk bakgrund	32,3	33,1	34,5	35,0	35,2	35,8
Andel (%) offentlig huvudman	76,7	75,8	75,3	74,7	73,9	72,7
Andel (%) enskild huvudman	23,3	24,2	24,7	25,3	26,1	27,3
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	24,4	23,4	22,6	21,7	20,9	20,6
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	75,6	76,6	77,4	78,3	79,1	79,4

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 83 procent som läsåret 2021/22 läser *naturvetenskap*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningen *naturvetenskap och samhälle* vilken läses av 17 procent av eleverna.

Tabell 153. Elever med registrerad inriktning i år 3 på naturvetenskapsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	12 749	13 032	13 528	14 317	14 505	14 650
Andel av eleverna i år 3	97,0	96,7	96,8	96,5	96,7	97,0
Naturvetenskap antal elever	10 515	10 832	11 165	11 797	12 062	12 111
Andel (%) av eleverna	82,5	83,1	82,5	82,4	83,2	82,7
Andel (%) av kvinnorna	80,9	80,9	80,6	79,7	80,8	80,4
Andel (%) av männen	84,3	85,7	84,8	85,7	86,0	85,4
Naturvetenskap och samhälle antal elever	2 234	2 200	2 363	2 520	2 443	2 539
Andel (%) av eleverna	17,5	16,9	17,5	17,6	16,8	17,3
Andel (%) av kvinnorna	19,1	19,1	19,4	20,3	19,2	19,6
Andel (%) av männen	15,7	14,3	15,2	14,3	14,0	14,6

Tabell 154. Naturvetenskapsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	183	183	185	185	185	180
Antal skolenheter som har programmet i år 1	391	388	404	408	414	424
varav offentlig huvudman	274	269	280	279	285	284
varav enskild huvudman	117	119	124	129	129	140

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 424 skolenheter. Sedan 2017 har antalet skolenheter som erbjuder programmet ökat även om antalet har varierat under tiden. Spridningen i landet har varit stabil de senaste åren men har det år minskat något. Antalet kommuner som ger programmet ges idag i 180 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 5 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har även de gått till ett annat högskoleförberedande program, 5 procent.

Tabell 155. Andel (%) elever på naturvetenskapsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	13 630	13 940	14 639	14 690	14 918	15 027
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,6	91,3	91,7	92,0	93,7	92,8
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	5,9	5,2	5,3	5,2	4,4	4,6
Bytt till yrkesprogram	1,2	1,2	1,0	1,0	1,1	1,1
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,2	2,3	2,0	1,8	0,8	1,4
Efter två år						
Elever kvar på samma program	90,1	90,9	91,4	92,1	92,4	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	6,7	6,1	5,8	5,8	4,9	
Bytt till yrkesprogram	1,4	1,3	1,2	1,1	1,2	
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,7	1,7	1,6	1,0	1,4	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	86,4	87,3	87,8	84,6		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 156. Genomströmning för nybörjarelever på naturvetenskapsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	13 428	13 360	13 630	13 940	14 639	14 690
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	4,7	4,4	4,4	4,1	4,3	4,7
...slutfört med examen från samma program	74,9	76,0	77,3	78,6	79,3	79,9
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	78,9	80,1	81,0	81,9	82,6	83,0
...efter fyra år	85,8	86,7	86,9	87,8	88,2	
...efter fem år	86,5	87,1	87,4	88,1		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	80,1	80,6	82,2	82,3	83,4	84,3
...är män	77,5	79,4	79,5	81,3	81,7	81,4
...har svensk bakgrund	82,7	83,7	85,0	85,4	86,3	86,8
...har utländsk bakgrund	70,0	71,7	72,0	74,0	75,0	75,5
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	79,3	80,4	81,6	82,4	83,0	83,1
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	77,3	78,9	79,0	80,3	81,6	82,5
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	72,2	72,9	72,3	74,8	74,8	74,5
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	81,4	82,9	84,1	84,4	85,4	85,8

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 83 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 79 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 85 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 157. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på naturvetenskapsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	11 985	12 093	12 425	12 862	13 763	13 946
Andel (%) med examen	93,1	93,4	93,9	94,2	93,7	93,4
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	7,0	6,6	6,2	5,8	6,3	6,6
Genomsnittlig betygspoäng	15,6	15,8	15,9	16,0	16,1	16,0
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	94,2	94,3	94,8	95,0	94,2	94,4
Andel (%) av män	91,8	92,4	92,8	93,3	93,1	92,2
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	96,4	97,0	97,1	97,3	97,3	96,8
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	85,1	85,4	86,5	87,6	86,7	86,9
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	93,3	93,6	94,3	94,6	94,1	93,4
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	92,2	93,0	92,6	93,0	92,6	93,6
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	87,6	87,6	87,9	89,4	88,4	87,6
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	94,9	95,4	95,8	95,8	95,5	95,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen elever som slutförde programmet med examen har varit stabil de senaste sex åren.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 48 000 läst ett högskoleförberedande program. Mer än hälften av dem, 56 procent, befann sig i högskolestudier tre år efter examen.

Tabell 158. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Högskoleförberedande program	48 037	26 596	21 441	23,3	22,1	24,7	56	58,1	53,5
Naturvetenskapsprogrammet	11 051	5 947	5 104	10,1	9,8	10,4	77,1	78,6	75,5
Naturvetenskap	8 947	4 685	4 262	9	8,7	9,3	79,2	81,1	77
Naturvetenskap och samhälle	1 739	1 057	682	16,2	14,9	18,2	67,2	68,4	65,4

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 77 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 10 procent är etablerade på arbetsmarknaden. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *naturvetenskap*, 81 procent. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *naturvetenskap och samhälle*, 18 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 55 procent kvinnor. Andelen har ökat något sedan 2016. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *naturvetenskap*, 80 procent respektive 85 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 84 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 81 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av männen var det 92 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 33 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 27 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2016 vilket även gäller andelen fristående skolenheter.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 83 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och även 83 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 36 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 32 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 87 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 76 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 97 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 87 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 79 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 76 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 86 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 75 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om naturvetenskapsprogrammet

Naturvetenskapsprogrammet är ett populärt program som många elever väljer för den bredd av möjligheter till olika högskolestudier det ger efter gymnasieexamen. Vid kontakter med skolor i referensverksamheten framför både lärare och elever ett behov av tät kontakt med högskolor och universitet. Möjligheten att forma kontinuerliga kontakter med högre utbildning ser olika ut i landet, bland annat på grund av geografiska avstånd.

Lärare och elever inom Skolverkets referensverksamhet upplever att den naturvetenskapliga ämnesuppdelningen leder till att de enskilda ämnena prioriteras framför en naturvetenskaplig helhet. Det centrala innehållet är ofta detaljerat och disciplincentrerat, särskilt i den första kursen inom varje ämne. Lärare och elever berättar också att gymnasiearbetet ofta är lågt prioriterat i förhållande till andra kurser i slutet av utbildningen.

Matematiken har en avgörande roll inom naturvetenskap. Ämnesplanen för matematik har nyligen genomgått en översyn för att underlätta för djupinläring genom att ge möjlighet till en tydligare koppling till de naturvetenskapliga ämnena.

Under året har referensverksamheten pekat på att distansundervisning har utvecklat de digitala arbetssätten, även när det gäller olika former av laborationer, demonstrationer och simuleringar.

Samhällsvetenskapsprogrammet

Efter examen från samhällsvetenskapsprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom ett brett samhällsvetenskapligt område. Programmet har tre inriktningar: *beteendevetenskap*, *samhällsvetenskap* samt *medier, information och kommunikation*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 21 867 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 63 612 elever som läser på. Förstahandssökande till samhällsvetenskapsprogrammet har sedan 2016 ökat från 17,2 till 18,2 år 2021. Programmet, som länge har varit det största, behåller sin plats som även detta läsår då förstaårseleverna utgör 19,6 procent av samtliga förstaårselever på nationella program.

Tabell 159. Elever på samhällsvetenskapsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	19 083	19 508	20 841	22 156	22 272	22 710
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	17,2	16,8	16,7	17,8	17,8	18,2
Antal nybörjarelever i år 1	17 424	17 632	18 519	19 709	20 203	20 854
Andel (%) nybörjare	93,7	93,4	94,4	94,7	95,4	95,7
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	240,3	240,5	244,0	244,6	246,0	245,1
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	13,3	13,6	14,1	15,4	15,9	16,4
på nationella program	18,8	18,6	18,3	19,2	19,2	19,6
på högskoleförberedande program	28,8	27,7	27,6	28,5	28,5	29,0
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	18 673	18 973	19 722	20 892	21 245	21 867
varav antal elever i år 2	18 086	18 137	18 677	19 354	20 615	21 034
varav antal elever i år 3	18 833	18 328	18 311	18 843	19 700	20 711
Totalt antal elever samtliga år	55 592	55 438	56 710	59 089	61 560	63 612
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	63,1	63,6	64,2	64,4	65,2	65,6
Andel (%) män	36,9	36,4	35,8	35,6	34,8	34,4
Andel (%) svensk bakgrund	76,1	75,4	75,2	75,1	75,3	75,0
Andel (%) utländsk bakgrund	23,9	24,6	24,8	24,9	24,7	25,0
Andel (%) offentlig huvudman	72,0	71,3	71,0	70,6	69,5	68,2
Andel (%) enskild huvudman	28,0	28,7	29,0	29,4	30,5	31,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	39,5	38,6	37,5	36,4	35,1	33,9
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	60,5	61,4	62,5	63,6	64,9	66,1

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 62 procent som läsåret 2021/22 läser *beteendevetenskap*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *samhällsvetenskap* som läses av 32 procent av eleverna samt *medier, information och kommunikation* som läses av 6 procent.

Tabell 160. Elever med registrerad inriktning i år 3 på samhällsvetenskapsprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	18 750	18 256	18 202	18 714	19 592	20 611
Andel av eleverna i år 3	99,6	99,6	99,4	99,3	99,5	99,5
Beteendevetenskap antal elever	10 465	10 316	10 714	11 145	11 737	12 778
Andel (%) av eleverna	55,8	56,5	58,9	59,6	59,9	62,0
Andel (%) av kvinnorna	58,1	60,6	62,1	63,7	64,0	67,0
Andel (%) av männen	52,0	49,5	53,0	52,3	52,4	52,7
Medier, information och kommunikation antal elever	1 781	1 514	1 297	1 174	1 204	1 246
Andel (%) av eleverna	9,5	8,3	7,1	6,3	6,1	6,0
Andel (%) av kvinnorna	9,8	7,9	7,2	6,0	6,0	5,7
Andel (%) av männen	9,1	9,0	7,0	6,8	6,5	6,7
Samhällsvetenskap antal elever	6 504	6 426	6 191	6 395	6 651	6 587
Andel (%) av eleverna	34,7	35,2	34,0	34,2	33,9	32,0
Andel (%) av kvinnorna	32,2	31,5	30,7	30,4	30,1	27,3
Andel (%) av männen	39,0	41,5	40,0	40,9	41,1	40,6

Tabell 161. Samhällsvetenskapsprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	191	194	188	189	188	186
Antal skolenheter som har programmet i år 1	480	483	472	476	479	494
varav offentlig huvudman	305	305	298	298	290	295
varav enskild huvudman	175	178	174	178	189	199

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 494 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varierat men 2021 har antalet ökat. Spridningen i landet har sedan 2016 minskat i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har minskat. Programmet finns idag i 186 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 95 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent, eller ett yrkesprogram, 2 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har även de antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 2 procent, eller ett yrkesprogram, 3 procent.

Tabell 162. Andel (%) elever på samhällsvetenskapsprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	17 130	17 424	17 632	18 519	19 709	20 203
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	92,2	92,4	93,3	93,6	94,5	94,6
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,6	2,6	2,4	2,2	2,3	1,9
Bytt till yrkesprogram	3,2	2,8	2,4	2,3	2,3	2,1
Bytt till introduktionsprogram	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,9	2,1	1,7	1,6	0,9	1,3
Efter två år						
Elever kvar på samma program	91,5	91,9	92,7	93,6	93,5	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	2,7	2,7	2,5	2,3	2,4	
Bytt till yrkesprogram	3,4	3,0	2,5	2,5	2,4	
Bytt till introduktionsprogram	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	2,1	2,3	2,1	1,5	1,6	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	84,7	85,1	86,0	85,2		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 163. Genomströmning för nybörjarelever på samhällsvetenskapsprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	17 491	17 746	17 130	17 424	17 632	18 519
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	6,7	6,3	6,8	6,3	6,5	5,4
...slutfört med examen från samma program	73,1	73,5	74,6	75,7	76,6	79,8
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	75,4	75,8	77,0	77,8	78,5	81,7
...efter fyra år	80,7	80,6	81,2	81,9	82,5	
...efter fem år	81,2	81,0	81,5	82,3		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	79,9	79,1	80,5	81,0	82,0	84,5
...är män	67,7	70,0	70,8	71,8	72,3	76,5
...har svensk bakgrund	78,3	79,7	80,4	81,0	82,1	84,8
...har utländsk bakgrund	63,9	62,1	65,1	66,9	66,9	71,5
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	75,7	76,8	77,7	78,5	78,8	81,4
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	74,5	72,8	75,2	75,9	77,8	82,2
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	70,5	69,8	72,3	71,6	72,8	76,1
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	79,0	80,2	80,4	81,9	82,7	85,2

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 82 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 75 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 85 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 164. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på samhällsvetenskapsprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	16 412	16 546	16 231	16 313	16 699	17 828
Andel (%) med examen	90,3	90,9	90,2	91,3	91,2	92,7
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	9,7	9,1	9,8	8,7	8,8	7,3
Genomsnittlig betygspoäng	14,2	14,4	14,4	14,5	14,5	14,7
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	93,1	93,0	92,9	93,4	93,4	94,2
Andel (%) av män	85,4	87,2	85,4	87,4	86,9	89,7
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	92,6	93,3	92,9	93,7	93,8	94,9
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	81,2	82,0	80,8	83,3	82,6	85,5
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	90,7	91,5	90,8	91,7	91,3	92,5
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	89,4	89,2	88,7	90,2	91,0	93,0
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	86,4	87,2	86,3	87,1	87,1	88,1
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	92,9	93,3	92,7	93,8	93,6	95,3

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 93 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har varit stabil sedan elever slutförde programmet 2016 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 48 000 läst ett högskoleförberedande program. Mer än hälften av dem, 56 procent, befann sig i högskolestudier tre år efter examen.

Tabell 165. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Högskoleförberedande program	48 037	26 596	21 441	23,3	22,1	24,7	56	58,1	53,5
Samhälls- vetenskaps- programmet	14 755	9 778	4 977	28,7	26	34	49,8	54,8	39,9
Beteendevetenskap	7 799	5 442	2 357	31,9	28,6	39,6	47,1	52,7	34,1
Medier, info o. kommunikation	1 776	1 252	524	30,3	27,5	37	45,7	49,9	35,5
Samhällsvetenskap	5 135	3 055	2 080	23,5	21,1	27	55,2	60,5	47,4

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 50 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 29 procent är etablerade på arbetsmarknaden. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *samhällsvetenskap*, 61 procent. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *beteendevetenskap*, 40 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 66 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2016. Så väl kvinnorna som männen väljer i störst utsträckning att läsa inriktningen *beteendevetenskap*, 67 procent respektive 53 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 85 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 77 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 94 procent erhållit en examen. Av männen var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 40 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 32 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något jämfört med 2016 medan andelen fristående skolenheter har varit ungefär densamma.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 82 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 81 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det även här 93 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 25 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat något sedan 2016 då den var 24 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 85 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 72 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 66 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 61 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 85 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 76 procent. Av de

elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 88 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om samhällsvetenskapsprogrammet

Det samhällsvetenskapliga programmet är gymnasieskolans största program. Elevtillströmningen är stabil. Minst antal elever studerar inom inriktningen *medier, information och kommunikation* där elevantalet successivt har minskat sedan 2011. En möjlig förklaring är att inriktningen konkurrerar med inriktningen *estetik och media* inom det estetiska programmet. Andelen elever med examen från programmet har ökat med 3,2 procentenheter mellan 2020 och 2021 till 81,7 procent. Den främsta förklaringen till den ökade andelen elever med examen är att andelen elever som har fått godkänt i kursen matematik 2b har ökat kraftigt. Även på kursen svenska 3 och gymnasiearbetet har andelen elever med godkänt betyg ökat. Inom programmet varierar gymnasiearbetets karaktär beroende på inriktning. Inom inriktningen *medier, information och kommunikation* kan gymnasiearbetet redovisas mer praktiskt än på de andra inriktningarna. Genom referensverksamheten har det även framgått att gymnasiearbetet anses ge en bra förberedelse inför högskolestudier av såväl elever som lärare.

Teknikprogrammet

Efter examen från teknikprogrammet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst teknik- och naturvetenskap men även inom andra områden. Programmet har fem inriktningar: *design och produktutveckling*, *informations- och medieteknik*, *produktionsteknik*, *samhällsbyggande och miljö* samt *teknikvetenskap*.

Elever på programmet

Hösten 2021 var det 10 729 elever som påbörjade studier på programmet. Totalt är det under innevarande läsår 31 060 elever som läser på programmet. Andelen förstahandssökande till teknikprogrammet ökade under flera år och nådde år 2016 9,7 procent av de sökande till ett nationellt program. Sedan dess har söktrycket minskat och vid antagningen 2021 var det i 9,1 procent av de förstahandssökande som hade valt teknikprogrammet. Andel elever i första året på programmet i relation till övriga nationella program har minskat något sedan år 2016, till 9,6 procent för läsåret 2021/22.

Tabell 166. Elever på teknikprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal förstahandssökande	10 713	11 113	11 883	11 426	11 526	11 385
Andel (%) av förstahandssökande alla nationella program	9,7	9,6	9,5	9,2	9,2	9,1
Antal nybörjarelever i år 1	9 708	9 655	10 154	10 037	10 446	10 226
Andel (%) nybörjare	95,6	95,1	94,6	94,9	96,2	95,9
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	242,7	244,6	247,4	248,9	249,8	250,1
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	7,3	7,4	7,8	7,8	8,1	8,1
på nationella program	10,2	10,1	10,1	9,8	9,8	9,6
på högskoleförberedande program	15,3	15,0	15,2	14,5	14,6	14,3
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	10 203	10 270	10 873	10 624	10 899	10 729
varav antal elever i år 2	8 540	9 394	9 552	10 136	10 056	10 336
varav antal elever i år 3	8 105	8 447	9 330	9 504	10 164	9 995
Totalt antal elever samtliga år	26 848	28 111	29 755	30 264	31 119	31 060
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	16,4	16,7	17,4	18,3	19,2	19,2
Andel (%) män	83,6	83,3	82,6	81,7	80,8	80,8
Andel (%) svensk bakgrund	81,7	80,6	79,2	78,3	77,8	77,0
Andel (%) utländsk bakgrund	18,3	19,4	20,8	21,7	22,2	23,0
Andel (%) offentlig huvudman	72,6	71,8	70,9	70,7	70,2	69,6
Andel (%) enskild huvudman	27,4	28,2	29,1	29,3	29,8	30,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	31,7	30,2	28,7	27,3	26,3	25,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	68,3	69,8	71,3	72,7	73,7	74,3

Definitioner för begreppen förstahandssökande, nybörjarelever, meritvärde samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Inriktningar och geografisk spridning

Av eleverna i år 3 är det 35 procent som läsåret 2021/22 läser *informations- och medieteknik*, programmets största inriktning. Programmet har även inriktningarna *design och produktutveckling* som läses av 23 procent av eleverna, *teknikvetenskap* som läses av 22 procent, *samhällsbyggande och miljö* som läses av 12 procent samt *produktionsteknik* som läses av 7 procent av eleverna.

Tabell 167. Elever med registrerad inriktning i år 3 på teknikprogrammet

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt antal elever med registrerad inriktning i år 3	8 088	8 434	9 330	9 501	10 120	9 951
Andel av eleverna i år 3	99,8	99,8	100	100	99,6	99,6
Design och produktutveckling antal elever	1 865	1 938	2 082	2 208	2 412	2 328
Andel (%) av eleverna	23,1	23,0	22,3	23,2	23,8	23,4
Andel (%) av kvinnorna	37,2	36,3	32,8	32,5	33,8	33,2
Andel (%) av männen	20,3	20,3	20,3	21,3	21,5	21,0
Informations- och medieteknik antal elever	3 413	3 293	3 756	3 631	3 816	3 516
Andel (%) av eleverna	42,2	39,0	40,3	38,2	37,7	35,3
Andel (%) av kvinnorna	18,7	19,0	18,9	18,2	18,2	17,1
Andel (%) av männen	46,8	43,1	44,4	42,3	42,2	39,7
Produktionsteknik antal elever	535	506	635	641	648	694
Andel (%) av eleverna	6,6	6,0	6,8	6,7	6,4	7,0
Andel (%) av kvinnorna	6,8	5,6	7,5	7,2	7,2	5,7
Andel (%) av männen	6,6	6,1	6,7	6,7	6,2	7,3
Samhällsbyggande och miljö antal elever	785	978	955	1 086	1 152	1 218
Andel (%) av eleverna	9,7	11,6	10,2	11,4	11,4	12,2
Andel (%) av kvinnorna	19,5	22,0	20,1	22,8	21,9	25,0
Andel (%) av männen	7,8	9,5	8,3	9,1	8,9	9,2
Teknikvetenskap antal elever	1 490	1 719	1 902	1 935	2 092	2 195
Andel (%) av eleverna	18,4	20,4	20,4	20,4	20,7	22,1
Andel (%) av kvinnorna	17,9	17,0	20,7	19,2	18,9	19,0
Andel (%) av männen	18,5	21,1	20,3	20,6	21,1	22,8

Tabell 168. Teknikprogrammets spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	160	160	161	160	161	157
Antal skolenheter som har programmet i år 1	282	285	303	299	304	295
varav offentlig huvudman	192	194	204	198	199	190
varav enskild huvudman	90	91	99	101	105	105

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 295 skolenheter. Sedan 2016 har antalet skolenheter som erbjuder programmet varierat. Spridningen i landet har sedan 2016 varit jämn i och med att antalet kommuner i vilka programmet ges har varit nästan oförändrad. Det senaste läsåret har dock antalet minskat något och programmet ges idag i 157 kommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Andelen elever som är kvar på programmet efter ett år är 93 procent. De flesta elever som har lämnat programmet efter ett år har gått till ett annat högskoleförberedande program, 3 procent. De elever som har lämnat programmet efter två år har antingen gått till ett annat högskoleförberedande program, 4 procent, eller ett yrkesprogram, 3 procent.

Tabell 169. Andel (%) elever på teknikprogrammet som avbryter, byter från samt slutför programmet

	Nyborjare 2015	Nyborjare 2016	Nyborjare 2017	Nyborjare 2018	Nyborjare 2019	Nyborjare 2020
Antal nyborjarelever	8 809	9 708	9 655	10 154	10 037	10 446
Efter ett år						
Elever kvar på samma program	90,7	90,9	91,5	92,2	93,2	93,4
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	4,6	4,3	4,1	3,9	3,5	3,4
Bytt till yrkesprogram	3,8	3,7	3,2	2,9	2,7	2,6
Bytt till introduktionsprogram	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Ej registrerad i gymnasieskolan	0,8	0,9	1,1	0,9	0,5	0,5
Efter två år						
Elever kvar på samma program	88,5	89,3	89,8	91,2	91,6	
Bytt till (annat) högskoleförberedande program	5,2	4,7	4,7	4,3	3,8	
Bytt till yrkesprogram	4,4	4,2	3,6	3,2	3,0	
Bytt till introduktionsprogram	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	
Ej registrerad i gymnasieskolan	1,6	1,7	1,8	1,2	1,5	
Efter tre år						
Andel (%) som slutfört samma program med examen eller studiebevis om 2500 poäng	83,2	84,3	84,7	83,7		

Definitioner för begreppen nyborjarelever och examen finns i bilaga 1.

Tabell 170. Genomströmning för nybörjarelever på teknikprogrammet

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	8 391	8 502	8 809	9 708	9 655	10 154
Varav andel (%) som efter tre år...						
...erhållit studiebevis om minst 2500 poäng från samma program	7,3	6,8	7,0	7,1	6,5	6,5
...slutfört med examen från samma program	71,8	72,6	73,4	74,4	75,5	77,2
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	74,5	75,6	76,2	77,0	77,9	79,2
...efter fyra år	80,3	81,5	81,5	82,3	83,1	
...efter fem år	81,0	82,1	82,1	82,8		
Andel (%) med examen efter tre år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	82,5	82,1	82,5	82,2	82,4	83,8
...är män	73,0	74,4	75,0	76,0	77,0	78,1
...har svensk bakgrund	76,8	78,0	78,5	79,5	80,9	82,3
...har utländsk bakgrund	61,6	63,7	64,3	65,0	64,9	66,5
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	76,3	76,5	77,7	78,2	78,4	79,8
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	69,5	73,1	72,3	73,8	76,6	77,8
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	67,5	67,7	69,1	70,1	70,1	70,1
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	78,4	79,6	79,7	80,4	81,3	83,3

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som påbörjade programmet 2018 är det 79 procent som har slutfört programmet med examen tre år senare. Andelen med examen har ökat jämfört med de elever som påbörjade programmet 2013 av vilka 75 procent slutförde programmet med examen. Andelen som slutfört gymnasieutbildningen med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng från samma program är 84 procent för de som påbörjade utbildningen 2018.

Tabell 171. Studieresultat för elever som har avslutat gymnasieskolan på teknikprogrammet

	Avgångna 2016	Avgångna 2017	Avgångna 2018	Avgångna 2019	Avgångna 2020	Avgångna 2021
Antal elever	7 263	7 462	7 765	8 591	8 774	9 396
Andel (%) med examen	89,5	90,0	90,3	90,3	90,9	90,9
Andel (%) med studiebevis om minst 2500 poäng	10,5	10,0	9,7	9,7	9,1	9,1
Genomsnittlig betygspoäng	14,1	14,2	14,4	14,4	14,5	14,6
Avgångselever med examen						
Andel (%) av kvinnor	94,5	94,6	95,7	94,3	94,3	94,6
Andel (%) av män	88,6	89,2	89,1	89,5	90,2	90,1
Andel (%) av elever med svensk bakgrund	91,1	92,2	92,2	92,4	93,1	93,3
Andel (%) av elever med utländsk bakgrund	81,0	79,5	80,8	80,5	82,3	82,0
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos offentlig huvudman	89,8	89,8	90,6	90,5	90,8	90,4
Andel (%) av elever som avslutat programmet hos enskild huvudman	88,8	90,7	89,5	89,7	91,3	92,3
Andel (%) av elever med föräldrar med högst gymnasial utbildning	85,9	84,9	85,2	85,7	86,5	86,0
Andel (%) av elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning	91,3	92,5	92,5	92,4	92,6	93,1

Definitioner för begreppen avgångselever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Av de elever som lämnade programmet 2021, oavsett startår, med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng var det 91 procent som slutförde med examen. Andelen med examen har är något högre jämfört med de elever som slutförde programmet 2016 av vilka 90 procent slutförde programmet med examen.

Efter avslutad gymnasieutbildning

Den elevkull som lämnade programmet 2016 hade 2019 befunnit sig på arbetsmarknaden i tre års tid. Av totalt 71 800 elever som slutfört gymnasieskolan med examen hade 48 000 läst ett högskoleförberedande program. Mer än hälften av dem, 56 procent, befann sig i högskolestudier tre år efter examen.

Tabell 172. Andel ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden eller i högskolestudier år 2019, tre år efter examen år 2016.

Ungdomar med examen 2016	Totalt antal			Etablerad ställning 2019 (%)			Högskolestudier 2019 (%)		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	71 809	36 426	35 383	36,5	30,3	42,8	40,2	46,2	34,1
Högskoleförberedande program	48 037	26 596	21 441	23,3	22,1	24,7	56	58,1	53,5
Teknikprogrammet	6 103	1 085	5 018	23,1	19,4	23,9	59,8	65,3	58,6
Design och produktutveckling	1 451	409	1 042	25,8	20,8	27,8	56	62,6	53,5
Informations- och medieteknik	2 275	171	2 104	25,8	20,5	26,2	52,7	59,6	52,1
Produktionsteknik	435	84	351	31	20,2	33,6	55,9	61,9	54,4
Samhällsbyggande och miljö	607	222	385	23,4	19,4	25,7	63,1	68,5	60,0
Teknikvetenskap	1 333	199	1 134	13	15,6	12,5	75,8	73,9	76,2

Definitioner av begreppen etablerad ställning samt högskolestudier återfinns i bilaga 1.

Tre år efter avslutad gymnasieutbildning befinner sig 57 procent av ungdomarna som läst programmet i studier och 26 procent är etablerade på arbetsmarknaden. Den grupp som till störst utsträckning befinner sig i studier är kvinnor som läst inriktningen *teknikvetenskap*, 73 procent. Den högsta graden av etablering har män som läst inriktningen *produktionsteknik*, 40 procent.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är det 19 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 16 procent. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 33 procent, att läsa inriktningen *design och produktutveckling* medan männen på programmet i störst utsträckning, 40 procent, läser inriktningen *informations- och medieteknik*.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 84 procent av kvinnorna som tre år senare erhöll en examen och 78 procent av männen. Av de kvinnor som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 95 procent erhållit en examen. Av männen var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Enskild och offentlig huvudman

Av de skolenheter som ger programmet är det 36 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 30 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2016 medan andelen fristående skolenheter har ökat de senaste fyra åren.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2018 var det 78 procent av eleverna hos enskild huvudman som tre år senare erhöll en examen och 80 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Av de elever hos enskild huvudman som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 92 procent erhållit en examen. Av elever hos offentlig huvudman var det 90 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 23 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 18 procent. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 82 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 67 procent. Av de elever med svensk bakgrund som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever med utländsk bakgrund var det 82 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 74 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 68 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 83 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen tre år efter påbörjade studier på programmet

än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 70 procent. Av de elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning som slutförde sina studier på programmet 2021 med examen eller studiebevis om minst 2 500 poäng, oavsett startår, hade 93 procent erhållit en examen. Av elever vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning var det 86 procent som erhållit examen. Övriga har studiebevis om minst 2 500 poäng.

Kommentar om teknikprogrammet

Intresset för teknikprogrammet är fortsatt stabilt och andelen kvinnor som läser på programmet har ökat något under de senaste åren.

Skolverkets referensskolor har lyft avsaknaden av naturkunskap som en central och ständigt återkommande brist i programstrukturen. Naturkunskapen ses som en stark bärare av undervisning inom sex och samlevnad samt miljö och ekologi. Även behovet av att tydligare betona hållbarhetsperspektivet i programmets ämnen har framkommit i samtalen. Dessutom menar referensskolorna att den snabba digitaliseringen bör leda till att programmering införs som ett obligatoriskt ämne för alla teknikprogrammets elever. Digitaliseringen belyser också behovet av lärarkompetens och fortbildning. Förutom fortbildning efterlyser många lärare generellt nätverkande och erfarenhetsutbyte kring teknikundervisning. Många skolor har därtill svårt att rekrytera lärare i tekniska karaktärsämnen.

Vidareutbildning – Tekniskt fjärde år

Det fjärde tekniska året är en riksrekryterande vidareutbildning som bygger på teknikprogrammet. Utbildningen leder till gymnasieingenjörsexamen och till arbete inom valt teknikområde. Vidareutbildningen introducerades 2011, först som en försöksverksamhet och sedan läsåret 2015/2016 som en permanent utbildning. De fyra profiler som finns bygger på teknikprogrammets motsvarande inriktningar; *design- och produktutveckling*, *informationsteknik*, *produktionsteknik* och *samhällsbyggande*.

Elever och skolenheter

Hösten 2021 var det 418 elever som påbörjade ett fjärde tekniskt år vilket är en ökning jämfört med föregående läsår. Den av profilerna som läses av flest elever är informationsteknik, den lästes av 168 elever. Den profil som läses av det minsta antalet elever är samhällsbyggande.

Tabell 173. Elever på fjärde tekniskt år, redovisade efter profil

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt	527	449	378	403	395	418
därav profil:						
Design och produktutveckling	107	89	59	72	74	76
Informationsteknik	216	164	169	167	161	168
Produktionsteknik	120	100	72	84	78	108
Samhällsbyggande	84	96	78	80	82	66

Källa: Gymnasieskolan, Elever som läser gymnasieingenjörsutbildning, tabell 5F för läsåren 2016/17–2021/22.

Det är övervägande män på utbildningen och dessa väljer i störst utsträckning, 42 procent, att läsa profilen *informationsteknik*. Kvinnorna väljer i störst utsträckning, 35 procent, att läsa profilen *design- och produktutveckling* till skillnad från föregående läsår då *samhällsbyggande* var den vanligaste profilen för kvinnorna.

Tabell 174. Elever på fjärde tekniskt år, redovisade efter profil och kön

	2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
Totalt	75	452	60	389	46	332	56	347	66	329	66	352
därav profil:												
Design och produkt-utveckling	28	79	13	76	13	46	15	57	24	50	23	53
Informations-teknik	20	196	10	154	11	158	12	155	6	155	19	149
Produktions-teknik	7	113	12	88	2	70	11	73	6	72	8	100
Samhälls-byggande	20	64	25	71	20	58	18	62	30	52	16	50

Källa: Gymnasieskolan, Elever som läser gymnasieingenjörsutbildning, tabell 5F för läsåren 2016/17–2021/22.

Utbildningarna ges av 39 olika huvudmän, varav 25 är offentliga, och finns i 33 olika skolkommuner i landet. Både antalet skolenheter och antalet skolkommuner har ökat för första gången sedan läsåret 2016/17.

Tabell 175. Antal skolenheter med elever på fjärde tekniskt år

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt	50	49	37	34	33	39
Offentlig huvudman	44	40	28	26	24	25
därav profil:						
Design och produktutveckling	14	12	10	9	10	10
Informationsteknik	19	22	16	13	13	11
Produktionsteknik	16	14	11	10	11	13
Samhällsbyggande	5	6	5	4	5	5
Enskild huvudman	6	9	9	8	9	14
därav profil:						
Design och produktutveckling	1	2	2	1	1	1
Informationsteknik	4	4	4	5	5	10
Produktionsteknik	1	1	1	1	2	3
Samhällsbyggande	1	3	3	2	2	1

En skolenhet kan ge mer än en profil, därmed är summan av profiler fler än antalet skolenheter.

Det har skett en markant ökning av antalet fristående skolenheter som ger profilen informationsteknik. Ökningen har främst skett hos en och samma huvudman.

Tabell 176. Antal skolkommuner med elever på fjärde tekniskt år

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Totalt	48	42	33	32	31	33
därav profil:						
Design och produktutveckling	15	14	12	10	11	11
Informationsteknik	23	25	20	18	18	19
Produktionsteknik	17	15	12	11	13	16
Samhällsbyggande	6	9	8	6	7	6

En kommun kan ge mer än en profil, därmed är summan av profiler fler än antalet skolkommuner.

Resultat och genomströmning

Det är 88 procent av eleverna som har erhållit en examen från utbildningen efter ett år. Andelen kvinnor som erhållit examen det senaste läsåret är 89 procent. Andelen män som har erhållit examen är 88 procent. Den profil som har den högsta genomströmningen är *produktionsteknik*, 99 procent. Profilen *design och produktutveckling* har den lägsta genomströmningen, 77 procent.

Tabell 177. Andel elever med examen per profil på fjärde tekniskt år

	Läsår 2015/16	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21
Antal inskrivna elever	471	527	449	378	403	395
Andel som uppnår examen	86,0	85,2	84,9	87,8	87,6	88,4
andel av kvinnorna	92,3	82,7	78,3	82,6	91,1	89,4
andel av männen	85,1	85,6	85,9	88,6	87,0	88,1
Andel med examen från...						
Design och produktutveckling	90,7	86,9	77,5	81,4	80,6	77,0
Informationsteknik	77,0	79,2	83,5	87,6	83,8	87,6
Produktionsteknik	92,0	91,7	92,0	94,4	98,8	98,7
Samhällsbyggande	91,0	89,3	86,5	87,2	90,0	90,2

Källa: Gymnasieskolan, Betyg och studieresultat, tabell 1C för läsåren 2015/16–202/21.

Kommentar om vidareutbildningen med ett fjärde tekniskt år

Vidareutbildningen har inte genomgått några stora förändringar under året. Elevantalet håller sig relativt stadigt runt 500 elever per år. Fördelningen mellan män och kvinnor liknar teknikprogrammets, det vill säga strax under 20 procent kvinnor. Dock finns det undantag med enstaka skolor som har en jämn könsfördelning. De elever som får gymnasieingenjörsexamen etablerar sig väl på arbetsmarknaden, och drygt hälften av dessa återfinns inom byggindustrin och tillverkningsindustrin. Därtill läser 20 procent vidare på högskola fem år efter examen. Kvinnor väljer fortsatta studier i högre grad än män.

Det är den *informationstekniska* profilen som har flest elever och profilen *samhällsbyggande* som har lägst elevantal. Samtidigt har samhällsbyggnadssektorn omfattande rekryteringsbehov och intresset för just gymnasieingenjörer i den branschen är mycket stort. Därmed är diskrepansen mellan efterfrågan och utbud betydande.

Flera av referensskolorna menar att vidareutbildningen börjar sätta sig i teknikeyelevernas medvetande. Informationen om ett fjärde tekniskt år sprids redan inför gymnasievalet och flera elever har redan från start tänkt att studera alla fyra åren. Möjligheten att genom ett extra år, med arbetslivskontakter och en lång apl-period, få en anställning direkt verkar vara en avgörande faktor. Även vuxna elever visar intresse för vidareutbildningen, men eftersom åldersgränsen för att söka är 22 år är vidareutbildningen inte tillgänglig för dem. Behovet av fler gymnasieingenjörer på arbetsmarknaden är fortsatt stort.

Redovisning per program - Introduktionsprogram

Introduktionsprogrammen saknar nationell programstruktur. Det är huvudmännen som i sin plan för utbildning på introduktionsprogrammen ska beskriva programmets syfte, huvudsakliga innehåll och längd²⁴. Skolverket erbjuder nätverk för att stödja huvudmännen i att utveckla sin styrning av introduktionsprogrammen och därmed skapa bättre möjligheter för elever att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning²⁵.

²⁴ Skollagen kap. 17 § 7

²⁵ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/kurser-och-utbildningar/utveckla-gymnasieskolans-introduktionsprogram---styrning>

Individuellt alternativ

Individuellt alternativ syftar till att elever ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller arbetsmarknaden. Elever som läser individuellt alternativ ska erbjudas att läsa hela eller delar av kurser i gymnasieämnen om eleven har förutsättningar för det²⁶. Rapporter visar att elever som läser individuellt alternativ är den grupp på introduktionsprogrammen som står längst ifrån behörighet och längst ifrån arbetsmarknaden²⁷.

Eleverna på programmet

Hösten 2021 minskade antalet nya elever på programmet för första gången efter att ha ökat kontinuerligt sedan 2016. Det var 6 081 nybörjarelever på programmet i år. Totalt är det under innevarande läsår 12 434 elever som läser på programmet. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet.

²⁶ Gymnasieförordningen kap 6 § 6

²⁷ Skolverket rapport 2019:484

Tabell 178. Elever på individuellt alternativ

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal nybörjarelever i år 1	3 789	4 416	4 717	5 929	5 890	6 081
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	77,2	76,9	74,8	79,1	74,9	73,0
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	4,1	4,8	5,0	6,1	6,2	6,2
på introduktionsprogram	14,3	17,8	21,8	30,6	35,4	37,8
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	5 811	6 626	6 951	8 287	8 240	8 262
varav antal elever i år 2	1 939	2 178	2 301	2 406	2 715	2 718
varav antal elever i år 3	1 168	1 272	1 262	1 321	1 369	1 454
Totalt antal elever samtliga år	8 918	10 076	10 514	12 014	12 324	12 434
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	40,5	39,6	40,3	42,1	42,5	43,6
Andel (%) män	59,5	60,4	59,7	57,9	57,5	56,4
Andel (%) svensk bakgrund	61,1	59,1	58,4	55,0	57,1	59,9
Andel (%) utländsk bakgrund	38,9	40,9	41,6	45,0	42,9	40,1
Andel (%) offentlig huvudman	95,4	94,9	94,0	93,7	93,0	92,2
Andel (%) enskild huvudman	4,6	5,1	6,0	6,3	7,0	7,8
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	70,3	69,4	69,3	68,2	66,8	66,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	29,7	30,6	30,7	31,8	33,2	33,8

Tabell 179. Individuellt alternativs spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	224	222	221	229	230	235
Antal skolenheter som har programmet i år 1	332	340	334	379	353	353
varav offentlig huvudman	307	312	304	345	322	321
varav enskild huvudman	25	28	30	34	31	32

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 353 skolenheter och i 235 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de 3 788 elever som påbörjade programmet 2016 är det 16 procent som har slutfört ett nationellt program med examen fem år senare. Ytterligare 5 procent har slutfört gymnasiestudier med ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Andelen elever som har en examen från ett nationellt program efter fem år har ökat jämfört med 2016. Samtidigt är det en lika stor grupp som fortfarande befinner sig i gymnasieskolan efter sex år, knappt 3 procent.

Tabell 180. Genomströmning för nybörjarelever på individuellt alternativ

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	3 452	3 446	3 538	3 788	4 414	4 717
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	1,0	0,9	1,2	0,8	..	..
...efter fyra år	11,0	10,5	12,6	11,4	12,7	
...efter fem år	14,8	14,3	16,5	16,3		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	5,2	5,0	4,7	5,2		
Varav andel (%) som efter sex år är kvar i gymnasieskolan	2,4	2,8	2,7	2,9		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	12,9	13,6	14,4	16,9		
...är män	16,1	14,7	17,9	15,9		
...har svensk bakgrund	13,6	12,7	14,8	13,2		
...har utländsk bakgrund	17,4	17,4	19,5	21,4		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	14,9	14,5	16,5	16,5		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	13,0	10,6	14,8	13,4		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	12,1	12,7	14,1	13,8		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	20,5	17,3	20,1	20,4		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 44 procent kvinnor. Andelen har ökat något sedan 2016. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 17 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 16 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 353 skolenheter och i 235 skolkommuner. Det är 9 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 8 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat sedan 2016 och andelen fristående skolenheter likaså vilka idag är 32 till antalet.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 13 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och 17 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Andelen elever som erhåller en examen är större idag för elever på offentlig jämfört med elever som började år 2013. Men eftersom andelen elever som läser hos en enskild huvudman är så pass liten kan andelen med examen förändras kraftigt från år till år.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 40 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen sjönk i år för andra året i rad. Det är en större andel av eleverna med utländsk bakgrund, 21 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever med svensk bakgrund, 13 procent.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 34 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 30 procent. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 20 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 14 procent.

Programinriktat val

Programinriktat val syftar till att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och ska så snart som möjligt kunna antas till det nationella programmet. Hemkommunen ansvarar för att alla elever som är behöriga till programinriktat val erbjuds programmet²⁸. Huvudmän beskriver utmaningar i att erbjuda ett allsidigt urval av de nationella program som kommunen anordnar eller erbjuder genom samverkansavtal och som de enligt skollagen är skyldiga att göra. De menar att dessa elever därmed tar platser från elever som är behöriga till programmet.

Eleverna på programmet

Hösten 2021 var det 8 090 elever som läste på programmet. Av dem var det 2 807 elever som påbörjade gymnasiestudier för första gången. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet.

²⁸ Skollagen kap 17 § 16

Tabell 181. Elever på programinriktat val

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Sökande och nybörjare						
Antal nybörjarelever i år 1	2 153	2 544	2 546	2 830	2 676	2 807
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	127,8	131,2	131,8	132,1	126,2	127,3
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,4	2,7	3,0	3,6	3,2	3,2
på introduktionsprogram	8,3	10,2	12,9	18,0	18,3	19,7
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 368	3 822	4 125	4 859	4 263	4 314
varav antal elever i år 2	1 882	1 814	1 898	2 444	2 634	2 201
varav antal elever i år 3	1 107	1 117	1 147	1 206	1 630	1 575
Totalt antal elever samtliga år	6 357	6 753	7 170	8 509	8 527	8 090
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	47,3	45,7	42,6	43,6	45,5	48,8
Andel (%) män	52,7	54,3	57,4	56,4	54,5	51,2
Andel (%) svensk bakgrund	54,5	54,4	48,5	45,1	45,1	45,7
Andel (%) utländsk bakgrund	45,5	45,6	51,5	54,9	54,9	54,3
Andel (%) offentlig huvudman	69,2	69,5	64,3	65,2	63,8	64,4
Andel (%) enskild huvudman	30,8	30,5	35,7	34,8	36,2	35,6
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	78,6	77,1	76,0	74,2	72,7	72,2
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	21,4	22,9	24,0	25,8	27,3	27,8

Tabell 182. Programinriktat vals spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	181	176	170	181	189	181
Antal skolenheter som har programmet i år 1	490	477	493	554	569	576
varav offentlig huvudman	365	354	360	413	418	432
varav enskild huvudman	125	123	133	141	151	144

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 576 skolenheter i 181 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de elever 2 153 elever som påbörjade programmet 2016 är det 37 procent som har slutfört ett nationellt program med examen fem år senare. Ytterligare 13 procent har slutfört gymnasiestudier med ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Andelen elever som har en examen från ett nationellt program efter fem år har ökat jämfört med år 2013. Gruppen som fortfarande befinner sig i gymnasieskolan efter sex år är mindre än 1 procent.

Tabell 183. Genomströmning för nybörjarelever på programinriktat val

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	1 929	2 144	2 452	2 153	2 544	2 546
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	26,8	29,7	33,0	31,6	..	..
...efter fyra år	32,9	34,6	37,6	35,8	41,0	
...efter fem år	33,6	35,4	38,1	36,7		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	16,1	14,1	12,7	12,9		
Varav andel (%) som efter sex år är kvar i gymnasieskolan	0,5	..	0,3	0,5		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	33,2	33,7	36,5	36,2		
...är män	34,2	36,9	39,5	37,1		
...har svensk bakgrund	35,9	37,8	39,7	37,4		
...har utländsk bakgrund	28,6	29,8	34,5	35,1		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	33,0	34,0	37,2	34,6		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	35,7	39,2	40,1	41,2		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	32,9	33,9	36,7	36,4		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	38,3	40,2	42,5	37,9		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 49 procent kvinnor. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 36 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 37 procent av männen. Andelen som erhåller en examen har ökat för båda könen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 576 skolenheter i 181 skolkommuner. Det är 25 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 36 procent av eleverna läser hos dessa. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 41 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och 35 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Andelen elever som erhåller en examen är större idag för både offentlig och enskild huvudman än för eleverna som påbörjade programmet 2013.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 54 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Det är en större andel av eleverna med svensk bakgrund, 37 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever med utländsk bakgrund, 35 procent.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 28 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 38 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 36 procent.

Språkintröduktion

Språkintröduktion syftar till att ge nyanlänäa ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket vilket möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning²⁹. Att utveckla språkkunskaper står i fokus på detta program. Nyanlänäa elever som börjar på språkintröduktion ska få sina kunskaper kartlagäa och bedömda. Resultatet av bedömmingen ska ligga till grund för den individuella studieplanen³⁰. Skolverket erbjuder stöd i språkutvecklande arbetssätt och har under 2021 utvecklat presentationen av webbstödet *Flerspråkighet som resurs*³¹ där en del vänder sig till gymnasieskolans intröduktionsprogram. Två gånger per år samlar vi Skolverkets insatser som stödjer nyanlänäa och flerspråkiga elever i en insatslista³².

Eleverna på programmet

Hösten 2021 fortsatte antalet elever på programmet att minska. Totalt är det under innevarande läsår 8 852 elever som läser på programmet. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet. Programmet var under flera år det överlägset största intröduktionsprogrammet, men sedan två år tillbaka är det fler elever som läser individuellt alternativ än språkintröduktion.

²⁹ Skollagen kap 17 § 3

³⁰ Skollagen kap 17 § 14a

³¹ <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/flersprakighet-som-resurs-i-gymnasieskolans-introduktionsprogram>

³² <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/nyanlanda-barn-och-elevs-utbildning/samordnare-for-nyanlandas-utbildning#skvtableofcontent7617>

Tabell 184. Elever på språkintröduktion

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Nybörjarelever						
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	56,8	57,3	61,6	63,4	63,3	67,7
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	18,4	14,5	9,8	6,6	4,7	4,0
på introduktionsprogram	63,4	54,3	42,9	33,2	27,0	24,1
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	25 738	20 248	13 689	8 989	6 289	5 270
varav antal elever i år 2	8 403	7 712	5 005	3 339	2 774	2 194
varav antal elever i år 3	1 722	4 225	4 187	2 503	1 784	1 388
Totalt antal elever samtliga år	35 863	32 185	22 881	14 831	10 847	8 852
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	21,4	23,1	27,9	38,6	43,0	44,5
Andel (%) män	78,6	76,9	72,1	61,4	57,0	55,5
Andel (%) svensk bakgrund	0,4	0,1	0,2	0,5	0,4	0,5
Andel (%) utländsk bakgrund	99,6	99,9	99,8	99,5	99,6	99,5
Uppgift saknas bakgrund (antal)	21 871	14 751	7 196	1 929	1 116	980
Andel (%) offentlig huvudman	95,8	93,7	92,9	94,0	95,7	96,5
Andel (%) enskild huvudman	4,2	6,3	7,1	6,0	4,3	3,5
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	75,2	73,7	75,1	76,7	78,4	78,7
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	24,8	26,3	24,9	23,3	21,6	21,3
Uppgift saknas (antal)	29 143	24 908	15 770	7 884	4 754	3 862

Tabell 185. Språkintröduktions spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	246	241	239	228	215	211
Antal skolenheter som har programmet i år 1	411	412	391	341	291	276
varav offentlig huvudman	357	355	340	307	268	258
varav enskild huvudman	54	57	51	34	23	18

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 276 skolenheter i 211 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de 6 229 elever som påbörjade programmet 2016 är det 16 procent som har slutfört ett nationellt program med examen fem år senare. Ytterligare 4 procent har slutfört gymnasiestudier med ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Andelen elever som har en examen från ett nationellt program efter fem år har ökat jämfört med första kullen som påbörjade programmet 2013. Jämfört med föregående år är det en lika stor grupp som fortfarande befinner sig i gymnasieskolan efter sex år, knappt 7 procent.

Tabell 186. Genomströmning för nybörjarelever på språkintrödn

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	4 683	4 528	5 574	6 229	7 561	5 910
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	0,1	0,3	0,3	0,2	..	..
...efter fyra år	6,0	6,7	7,7	7,2	9,0	
...efter fem år	13,9	15,7	16,9	15,8		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	4,2	3,8	4,5	3,9		
Varav andel (%) som efter sex år kvar i gymnasieskolan	8,7	7,8	6,5	6,5		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	12,8	16,4	18,4	17,5		
...är män	14,7	15,1	15,8	14,9		
...har svensk bakgrund	22,2	23,8	11,1	23,7		
...har utländsk bakgrund	13,8	15,7	16,9	15,9		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	13,9	15,5	16,9	15,5		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	12,1	34,0	17,1	21,7		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	12,3	16,3	16,6	14,6		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	23,4	23,8	29,7	28,1		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 45 procent kvinnor. Andelen har ökat sedan den stora tillströmningen av elever till programmet 2016. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 18 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 15 procent av männen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 276 skolenheter i 211 skolkommuner. Det är 7 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 4 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman var som störst 2018 då 7 procent av eleverna fick sin utbildning på en fristående skolenhet. Andelen fristående skolenheter var som störst 2017 då de utgjorde 14 procent.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 22 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och även 16 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Andelen elever som erhåller en examen är större innevarande år jämfört med 2013. Eftersom andelen elever som läser hos en enskild huvudman är så pass liten förändras andelen med examen kraftigt från år till år.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är nästan uteslutande elever med utländsk bakgrund på programmet.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 21 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Det finns ett stort antal elever på programmet vars föräldrars utbildningsbakgrund är okänd. Det är en större andel av eleverna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning, 28 procent, som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet än elever vars föräldrar som högst har en gymnasial utbildning, 15 procent.

Yrkesintroduktion

Yrkesintroduktion syftar till att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden. Det kan också leda till studier på ett yrkesprogram³³. I detta samarbetar många huvudmän med de nationella yrkesprogrammen, med vuxenutbildningen och med det lokala arbetslivet. En del erbjuder de nationella yrkespaketen, andra utformar egna lokala varianter. Skolverket publicerade i början av 2021 en rapport som visade i vilken utsträckning yrkespaket används på introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. En majoritet av de tillfrågade skolenheterna erbjöd någon form av yrkespaket. De nationella yrkespaketen har givit legitimitet och struktur åt undervisningen på yrkesintroduktion för elever som vill gå direkt mot ett yrke och inte vill göra en övergång till nationellt program³⁴.

Eleverna på programmet

Hösten 2021 minskade antalet elever på programmet för andra året i rad efter att ha ökat kontinuerligt sedan 2016. Totalt är det under innevarande läsår 8 056 elever som läser på programmet varav 2 307 är nybörjarelever. Majoriteten av eleverna är registrerade i år 1 på programmet.

³³ Skollagen kap. 17 § 5

³⁴ <https://www.skolverket.se/publikationsserier/rapporter/2021/yrkespaket-i-gymnasieskolan>

Tabell 187. Elever på yrkesintroduktion

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Nybjörjarelever						
Antal nybjörjarelever i år 1	2 042	2 328	2 235	2 616	2 461	2 307
Genomsnittligt meritvärde från grundskolan	80,6	86,5	84,3	83,0	79,2	79,4
Andel (%) elever i år 1...						
av hela elevkullen	2,7	3,1	3,4	3,5	3,3	3,0
på introduktionsprogram	9,4	11,7	15,0	17,6	19,0	18,4
Antal elever på programmet...						
varav antal elever i år 1	3 825	4 363	4 795	4 755	4 422	4 023
varav antal elever i år 2	1 676	1 777	2 383	2 591	2 532	2 229
varav antal elever i år 3	1 124	1 229	1 284	1 727	1 787	1 804
Totalt antal elever samtliga år	6 625	7 369	8 462	9 073	8 741	8 056
Fördelningar						
Andel (%) kvinnor	33,9	30,9	27,8	29,5	32,7	36,5
Andel (%) män	66,1	69,1	72,2	70,5	67,3	63,5
Andel (%) svensk bakgrund	43,3	39,6	36,5	33,5	36,6	39,8
Andel (%) utländsk bakgrund	56,7	60,4	63,5	66,5	63,4	60,2
Andel (%) offentlig huvudman	68,3	68,6	70,1	70,6	68,3	66,6
Andel (%) enskild huvudman	31,7	31,4	29,9	29,4	31,7	33,4
Andel (%) föräldrar med högst gymnasial utbildning	79,6	78,6	77,9	77,2	76,5	74,8
Andel (%) föräldrar med eftergymnasial utbildning	20,4	21,4	22,1	22,8	23,5	25,2
<i>Uppgift saknas (antal)</i>	1 058	1 711	2 952	2 968	2 096	1 279

Tabell 188. Yrkesintroduktions spridning i landet, år 1

	Läsår 2016/17	Läsår 2017/18	Läsår 2018/19	Läsår 2019/20	Läsår 2020/21	Läsår 2021/22
Antal skolkommuner där programmet finns i år 1	172	177	174	176	166	155
Antal skolenheter som har programmet i år 1	344	368	370	397	373	350
varav offentlig huvudman	251	280	272	285	261	251
varav enskild huvudman	93	88	98	112	112	99

Definitioner för begreppen skolkommun och skolenhet finns i bilaga 1.

Programmet finns idag på 350 skolenheter i 155 skolkommuner.

Avslutad gymnasieutbildning

Av de 2 041 elever som påbörjade programmet 2016 är det 17 procent som har slutfört ett nationellt program med examen fem år senare. Ytterligare 6 procent har slutfört gymnasiestudier med ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Andelen elever som har en examen från ett nationellt program efter fem år har ökat jämfört med första kullen som påbörjade programmet 2011. Gruppen som fortfarande befinner sig i gymnasieskolan efter sex år har minskat från knappa 2 procent till 1 procent.

Tabell 189. Genomströmning för nybörjarelever på yrkesintroduktion

	Nybörjare 2013	Nybörjare 2014	Nybörjare 2015	Nybörjare 2016	Nybörjare 2017	Nybörjare 2018
Antal nybörjarelever	1 741	1 899	1 991	2 041	2 327	2 235
Varav andel (%) med examen...						
...efter tre år	5,2	6,6	6,9	9,2	..	..
...efter fyra år	12,7	14,5	14,9	16,2	17,0	
...efter fem år	14,8	16,1	17,2	18,5		
Varav andel (%) som efter fem år erhållit studiebevis om minst 2500 poäng	6,6	6,4	5,5	5,9		
Varav andel (%) som efter sex år kvar i gymnasieskolan	1,2	1,1	1,0	1,0		
Andel (%) med examen efter fem år för nybörjarelever som...						
...är kvinnor	13,0	14,7	18,0	16,2		
...är män	15,7	16,8	16,8	19,8		
...har svensk bakgrund	15,0	15,6	16,8	15,0		
...har utländsk bakgrund	14,5	16,9	17,8	22,4		
...har börjat på programmet hos offentlig huvudman	13,8	14,2	15,4	15,3		
...har börjat på programmet hos enskild huvudman	18,7	22,5	22,4	25,8		
...har föräldrar med högst gymnasial utbildning	14,2	14,7	17,2	17,3		
...har föräldrar med eftergymnasial utbildning	17,8	21,2	17,7	21,6		

Definitioner för begreppen nybörjarelever, examen, studiebevis och slutfört samt svensk/utländsk bakgrund finns i bilaga 1.

Elevernas bakgrund

Kvinnor och män på programmet

Av eleverna på programmet är 37 procent kvinnor. Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 16 procent av kvinnorna som fem år senare erhöll en examen och 20 procent av männen. Andelen som erhåller en examen har ökat för båda könen.

Enskild och offentlig huvudman

Programmet finns idag på 350 skolenheter i 155 skolkommuner. Det är 28 procent av skolenheterna som har enskild huvudman och 33 procent av eleverna läser hos dessa. Andelen elever som läser hos enskild huvudman har ökat något procentenheter sedan 2016, medan andelen elever som läser hos offentlig huvudman har minskat.

Av de elever som påbörjade studier på programmet 2016 var det 26 procent av eleverna hos enskild huvudman som fem år senare erhöll en examen och 15 procent av eleverna hos offentlig huvudman. Andelen elever som erhåller en examen är större idag för både offentlig och enskild huvudman jämfört med 2013.

Svensk eller utländsk bakgrund

Det är 60 procent av eleverna på programmet som har utländsk bakgrund. Andelen sjönk för andra året i rad. Det är 22 procent av eleverna med utländsk bakgrund som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet och 15 procent av eleverna med svensk bakgrund.

Föräldrar med gymnasial eller eftergymnasial utbildning

Det är 25 procent av eleverna på programmet vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Andelen har ökat sedan 2016 då den var 20 procent. Det är 17 procent av eleverna vars föräldrar högst har en gymnasial utbildning som lämnar gymnasieskolan med examen fem år efter påbörjade studier på programmet.

Bilaga: Förklaringar och definitioner

I de uppgifter som gäller ”Gymnasieskolan totalt” ingår samtliga programtyper. Kategorin yrkesprogram inkluderar, utöver de nationella yrkesprogrammen, även elever som läser riksrekryterande utbildningar med egna examensmål.³⁵ Kategorin högskoleförberedande program inkluderar, utöver de nationella högskoleförberedande programmen, även elever som läser International Baccalaureate.³⁶ Varken riksrekryterande utbildningar med egna examensmål eller International Baccalaureate redovisas separat. Elever som läser särskild variant, spetsutbildning eller lärlingsutbildning särredovisas inte utan ingår i uppgiften för respektive program/inriktning.

Källor

I den programvisa redovisningen sammanfattas dels Skolverkets uppföljningsstatistik om elever på respektive program enligt Gy 2011, med utgångspunkt från rapporterade uppgifter om förstahandsval till gymnasieskolan och elevuppgifter per 15 oktober respektive år, dels Skolverkets statistik om betyg och studieresultat i gymnasieskolan respektive läsår samt uppgifter om etablering på arbetsmarknaden tre kalenderår efter slutförd gymnasieutbildning för examenskullen 2015/16.³⁷

Skolverkets referensskolor är skolor (skolenheter) som Skolverket samarbetar med för att få synpunkter på styrdokument och stödmaterial, idéer till fortsatt stöd och kunskap om hur programmen utvecklas i enlighet med examensmålen, programstrukturer, ämnesplaner och yrkesutgångar. Skolverket har även referensskolor för introduktionsprogrammen. Urvalet är av praktiska orsaker begränsat varför det inte är att betrakta som ett representativt urval.

Skolverkets nationella programråd finns för varje yrkesprogram. Diskussionerna som förs med programråden kan exempelvis handla om arbetsmarknadens behov eller innehållet i utbildningen. Ledamöterna har en tydlig anknytning till nationella arbetsgivar-, arbetstagar- och branschorganisationer med relevans för programmets yrkesområde. Även myndigheter som till exempel Arbetsförmedlingen, Elsäkerhetsverket och Socialstyrelsen finns representerade i programråden. För de sex högskoleförberedande programmen finns inga nationella programråd. Skolverket har dock ett egeninitierat råd för de högskoleförberedande programmen. Ledamöterna är representanter för lärosäten inom olika ämnesområden och representanter för Universitets- och högskolerådet (UHR), Universitetskanslers-

³⁵ Här ingår flygteknikutbildning, marinteknikutbildning, samiska näringar, sjöfartsutbildning, tågteknikutbildning och yrkesdansutbildning.

³⁶ IB ingår inte i den svenska läroplanen Gy11.

³⁷ Skolverkets statistik om förstahandssökande till gymnasieskolan samlas in från antagningskanslier och från de skolor som sköter sin egen antagning. Skolverkets statistik om gymnasieskolans elever hämtas från elevuppgifter som rapporteras in till Centrala studiestödsnämnden (CSN). Skolverkets statistik om genomströmning och studieresultat bygger på betygsuppgifter som huvudsakligen rapporteras in till Universitets- och högskolerådet (UHR) samt till viss del direkt till Statistiska centralbyrån (SCB).

ämbetet (UKÄ) och Sveriges Elevkårer. Här diskuteras exempelvis frågor som rör högskoleförberedelse och gymnasiearbete. Det finns även ett nationellt råd för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år samt Rådet för dansarutbildningen. Skolverket inrättade 2019 ett råd för introduktionsprogrammen vilket är rådgivande och kan vara vägledande när det gäller utveckling av introduktionsprogrammen. Rådet har också till uppgift att ge stöd åt myndigheten i uppföljning av programmen och i att ta fram beprövad erfarenhet och lärande exempel på området.

Elever på programmet

Förstahandssökande avser de elever som sökt ett aktuellt program i första hand. Uppgiften redovisas enbart för de nationella programmen. Andelen förstahandssökande räknas ut som kvoten mellan antalet förstahandssökande till det aktuella programmet och det totala antalet förstahandssökande till nationella program. Uppgifter om förstahandssökande samlas in i samband med den slutliga antagningen den 1 juli respektive år.

Nyborjarelever i år 1 åsyftar dem som är registrerade i gymnasieskolans år 1 den 15 oktober eller närliggande vardag respektive år och som inte varit registrerade i gymnasieskolan de föregående sex läsåren, samt är högst 20 år det år de påbörjar sin gymnasieutbildning. Elever med tillfälliga personnummer, dvs. de som saknar personnummer t.ex. för att de är nyanlända eller har skyddad identitet, ingår inte i redovisningen av uppgifter om nyborjarelever. Beräkningen av andelen nyborjarelever utgår från uppgifter om elever i år 1 som har personnummer.

Elever i år 1 avser samtliga elever som är registrerade i år 1, dvs. både nyborjarelever och elever som tidigare varit registrerade i gymnasieskolan, och oavsett om eleverna har personnummer eller inte.

Genomsnittligt meritvärde avser elevers slutbetyg från grundskolans år 9. I beräkningen av genomsnittligt meritvärde per program i gymnasieskolan ingår de elever i år 1 som det finns uppgifter för och som har ett meritvärde som är större än 0 – dvs. de elever som har minst ett godkänt betyg. Meritvärdet beräknas som summan av elevens 16 bästa betyg. Under den beskrivna tidsperioden har betygsskalan i grundskolan förändrats. Detta medför ett tidsseriebrott mellan läsåren 2012/13 och 2013/14 i redovisningen, då majoriteten av eleverna i år 1 läsåret 2012/13 fått grundskolebetyg enligt tidigare betygsskala (G/VG/MVG) och majoriteten av eleverna i år 1 läsåret 2013/14 enligt den nya betygsskalan (F-A). Fr.o.m. läsåret 2013/14 ska elever som har godkänt betyg i moderna språk som språkval få söka till gymnasieskolan med ett meritvärde om 17 ämnen. I denna redovisning har vi inte inkluderat uppgifter om meritvärden om 17 ämnen bland elever i gymnasieskolans år 1. Anledningen till detta är att insamlingarna inte alltid har hållit tillräcklig kvalitet.

Antalet lärlingar har från och med läsåret 2018/19 beräknats på elevuppgifter från CSN om antalet rapporterade lärlingar. Tidigare har antalet lärlingar på

yrkesprogrammen utgått ifrån information om rekviderade statsbidrag från Skolverket respektive hösttermin.

Svensk bakgrund anses de elever ha som är födda i Sverige och som har minst en förälder född i Sverige.

Utländsk bakgrund har elever som är födda utomlands eller elever som är födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Elever med okänd bakgrund exkluderas från redovisningen.

Föräldrarnas högsta utbildningsnivå redovisar den av elevens biologiska föräldrar som har högst utbildningsnivå. Till kategorin högst gymnasial räknas elever vars föräldrar har utbildning motsvarande grundskola eller gymnasieskola. Till kategorin eftergymnasial räknas elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning om motsvarande minst 30 högskolepoäng. I redovisningen ingår enbart de elever som har uppgift om minst en förälders utbildningsnivå.

Skolenheter och huvudmän

I och med att skollagen 2010:800 började tillämpas ersattes skola som organisatorisk enhet med begreppet skolenhet.

Skolkommun avser skolenhetens lägeskommun.

Skolenhet är en administrativ enhet där undervisning bedrivs och där det finns en rektor som ansvarar för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet. Skolverket anpassade sin statistik till skolenhetsbegreppet läsåret 2012/13, vilket innebär att uppgifter om skolenheter saknas för det första läsåret med den reformerade gymnasieskolan, 2011/12. Förändringen av antalet skolenheter som har elever på respektive program påverkas bland annat av att skolenheter kan ombildas, slås samman eller delas upp.

Offentlig huvudman avser här kommuner, landsting och kommunalförbund som huvudman för en offentlig skolenhet.

Enskild huvudman avser huvudman för en fristående skolenhet.

Elevernas fördelning på programmets inriktningar

Elever per programinriktning i år 3 redovisar de elever som är registrerade på en nationellt fastställd inriktning i relation till samtliga elever i år 3. Att det saknas registrerade uppgifter för vissa elever kan bero på ofullständig rapportering eller att eleven inte påbörjat en inriktning vid mättillfället den 15 oktober respektive år. Särskild variant eller spetsutbildning är inte nationellt fastställda programinriktningar.

Elever som stannat kvar eller bytt program

Samtliga uppgifter utgår här från gruppen nybörjarelever i år 1 respektive läsår (se definition ovan).

Samma program avser elever som är registrerade på samma program som nybörjarprogrammet efter ett respektive två studieår.

Bytt program avser elever som är registrerade på ett annat program än nybörjarprogrammet efter ett respektive två studieår.

Ej registrerad i gymnasieskolan avser elever som varit nybörjare ett visst läsår men som inte är registrerade i gymnasieskolan ett respektive två studieår därpå.

Genomströmning och studieresultat

Uppgifterna om **genomströmning** utgår från det program en elev var registrerad på som nybörjare i gymnasieskolan (se definition ovan), oavsett vilket program man avslutade utbildningen på. Uppgifterna om studieresultat avser det program en elev avslutat sin gymnasieutbildning på, oavsett vilket program man påbörjat som nybörjare eller antal studieår.

Avgångselever är de elever som tagit gymnasieexamen eller erhållit ett studiebevis som innefattar betygsatta kurser som tillsammans omfattar minst 2 500 poäng. Elever som slutfört utbildning på ett introduktionsprogram och fått gymnasieintyg räknas inte som avgångselever.

Yrkesexamen innebär att en elev på ett yrkesprogram ska ha läst 2 500 poäng varav 2 250 ska vara godkända. Eleven ska ha godkänt i svenska 1, eller svenska som andraspråk 1, engelska 5 och matematik 1. Eleven ska också ha godkänt i 400 poäng av de programgemensamma ämnena. Dessutom ska eleven ha ett godkänt gymnasiearbete.

Högskoleförberedande examen innebär att en elev på ett högskoleförberedande program ska ha läst 2 500 poäng, varav 2 250 ska vara godkända. De godkända poängen ska innefatta en eller flera kurser i svenska eller svenska som andraspråk om sammanlagt 300 gymnasiepoäng, engelska om sammanlagt 200 gymnasiepoäng samt matematik om sammanlagt 100 gymnasiepoäng. Dessutom ska eleven ha ett godkänt gymnasiearbete.

Slutförd **International Baccalaureate (IB)** likställs med examen i tabellen ”Genomströmning för nybörjarelever HT 2011”. I tabellen ”Studieresultat för elever som avslutat gymnasieskolan” ingår elever som avslutat ett IB-program i antalskolumnen. De är dock exkluderade från samtliga beräknade mått.

Studiebevis ska utfärdas istället för ett examensbevis för den elev som inte uppfyller kraven för gymnasieexamen.

Andel (%) som slutfört utbildningen inom samma program avser de elever som slutfört samma program som de påbörjade som nybörjare.

Genomsnittlig betygspoäng (GBP) gäller elever som blivit betygsatta i kurser om minst 2 500 poäng och fått gymnasieexamen eller studiebevis. GBP beräknas genom att poäng tilldelas för vart och ett av en elevs kursbetyg. Betyget E i en kurs ges värdet 10, betyget D 12,5 poäng, betyget C 15 poäng, betyget B 17,5 poäng, betyget A 20 poäng och F ger 0 poäng. Betygspoängen per kurs multipliceras sedan med kursernas omfattning i gymnasiepoäng. Summan av de viktade betygspoängen divideras sedan med 2 400, vilket är den totala mängden gymnasiepoäng som eleven betygsatts i, med betygen F till A. Gymnasiearbetet och kurser lästa inom utökat program exkluderas från beräkningen då det bara har två betygssteg (E och F). Måttet skiljer sig från den meritpoäng som beräknas för antagning till universitet och högskola eftersom inga extrapoäng ges för meritpoängsgivande kurser i exempelvis matematik eller moderna språk.

Andel (%) med grundläggande högskolebehörighet är de elever på yrkesprogram som förutom uppnådda krav för examen har minst godkänt (betyget E) i kurserna matematik 1, engelska 5 och 6 samt svenska eller svenska som andraspråk 1, 2 och 3. En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program omfattar kraven för grundläggande behörighet till högskola. Se därför ”andel (%) med examen” för uppgift om andelen med grundläggande behörighet på de högskoleförberedande programmen. En yrkesexamen ger inte automatiskt grundläggande behörighet men kan kompletteras med behörighetsgivande kurser.

Efter skolan

Det centrala mått som används i statistiken är etableringsstatus. Det baseras på uppgifter om arbete och vidare studier efter gymnasieskolan. Måttet bygger på data från Statistiska centralbyråns (SCB) LISA-databas,³⁸ i vilken informationen hämtas från bland annat sysselsättningsregistret, SCB:s register över personer i utbildning och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens händelsedatabas.

³⁸ Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier. Individregistren är färdigställda cirka 16 månader efter mättidpunkt (31 december), vilket leder till den relativt långa eftersläpningen för statistik om etableringsstatus.

Tabell 190. Villkor för kategorisering av personer enligt etableringsmålet.

Status	Definition
Etablerad på arbetsmarknaden	Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen Sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad) Ingen förekomst av arbetslöshet på hel-/deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året
Osäker ställning på arbetsmarknaden	Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen och upp till den övre inkomstgränsen Inte klassificerad som studerande ELLER Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen och minst ett av följande villkor: a) Under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, upp till 274 dagar, b) Inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition Inte klassificerad som studerande
Svag ställning på arbetsmarknaden	Förvärvsinkomst upp till den lägre inkomstgränsen Inte klassificerad som studerande ELLER Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen samt under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, mer än 274 dagar Inte klassificerad som studerande
Högskolestuderande	Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen och har erhållit någon form av studiemedel samma år och/eller har avklarade högskolepoäng samma år Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden ELLER Registrerad på högskolans forskarutbildning vårterminen eller höstterminen Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden
Övriga studier	Erhållit någon form av studiemedel under aktuellt år eller har avklarade poäng från komvux under aktuellt år Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande
Varken arbete eller studier	Avsaknad av förvärvsinkomst aktuellt år Inte klassificerad som studerande

Inkomstgränserna för åren 2015, 2017 och 2019:

2015: Lägre inkomstgräns 158 300 kr, högre inkomstgräns 187 100 kr

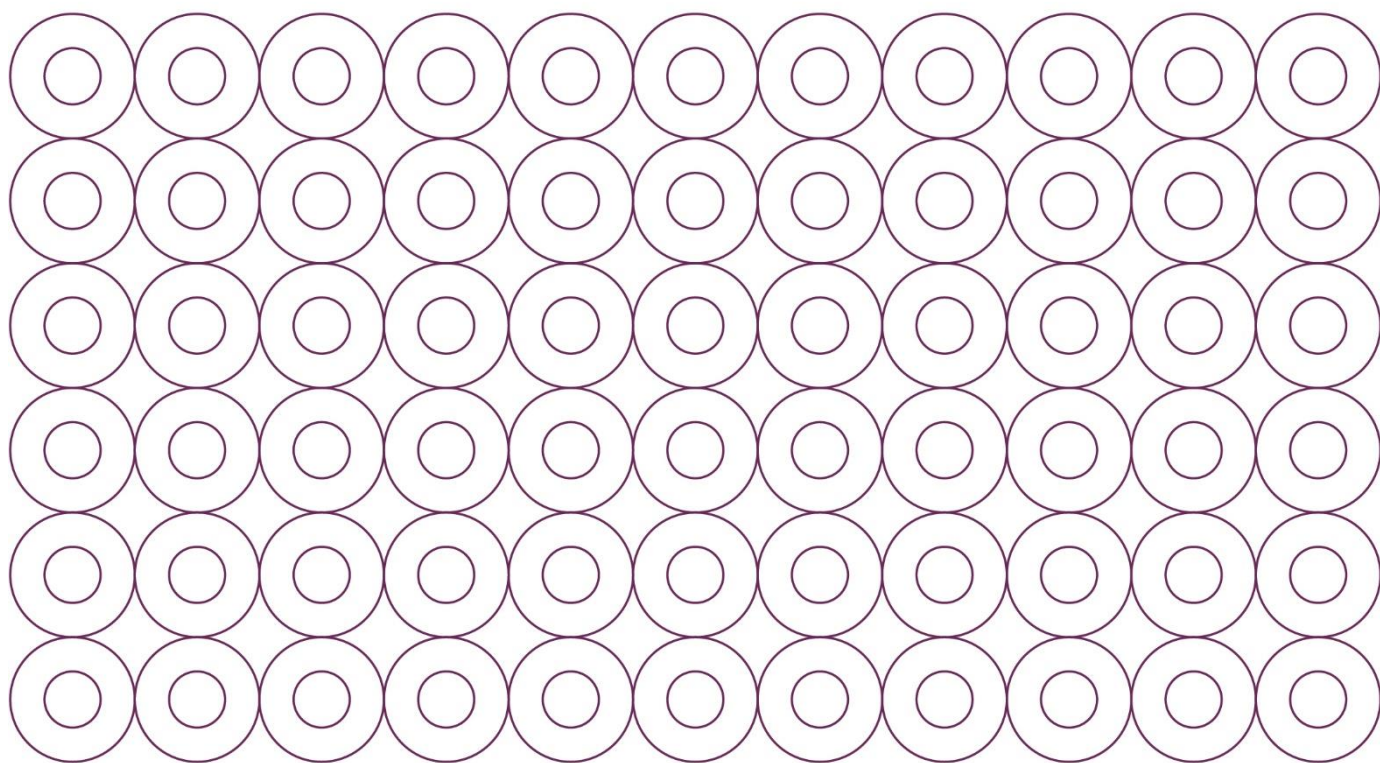
2017: Lägre inkomstgräns 166 800 kr, högre inkomstgräns 197 100 kr

2019: Lägre inkomstgräns 174 800 kr, högre inkomstgräns 206 500 kr

Uppgifter om yrke redovisas bara för ungdomar som är klassificerade med en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Yrkesuppgifterna kommer från yrkesregistret vid SCB. Redovisningen är på 3-siffernivå, s.k. yrkesgrupper, enligt nomenklaturen svensk standard för yrkesklassificering (SSYK 2012). De saknade uppgifterna har hanterats som ett svarsbortfall i en postenkät eller en intervjuundersökning. Ett uppräkningsförfarande, kalibrering, som utnyttjar hjälpinformation från register har använts för att reducera den skevhet som bortfallet kan ge upphov till. Den hjälpinformation som har använts är gymnasieprogram, kön, SNI, etableringsstatus och företagsstorlek. Den uppräkningsvikt som fås från kalibreringen gör att en ”svarande” person dels representerar sig själv dels en del av bortfallet av yrkesuppgifter för andra personer med samma kön, program, näringsgren och etableringsstatus. Tänk därför på att uppgifter om yrke är behäftad med viss osäkerhet. Osäkerheten är större för inriktningar med färre individer. För inriktningar med färre än 120 individer (skattat antal) visas endast de vanligaste yrkena men inte andel per yrke. Andel per yrke redovisas inte för yrken som har färre än 30 individer (skattat antal)

När man tolkar statistiken är det viktigt att känna till:

- Klassificeringen SSYK finns på fyra nivåer, beroende på vilken detaljnivå som är lämplig. I redovisningen används tre-siffernivån vilket gör att vissa yrkeskategorier som man kan förvänta sig efter en viss inriktning kan ligga i en underkategori och syns därför inte i statistiken. Ett tydligt exempel är för uppgifter om yrke efter inriktningen frisör. Där anges det vanligaste yrket som skönhets- och kroppsterapeuter men det är viktigt att känna till att yrket frisör ingår i denna kategori. Detta kommenteras i texten eller vid tabellen där det förekommer tydliga exempel.
- För klassificeringen SSYK definieras ett arbete främst utifrån de arbetsuppgifter och göromål som utförs eller ska utföras av en person som är anställd. Det är arbetsgivaren som kodar yrken enligt SSYK 2012 med hjälp av en enkätvägledning och kodningshjälpmedel. Det är de kvalifikationer som arbetet kräver, inte de kvalifikationer som arbetstagaren har, som ger grund för en viss klassificering.
- Alla tänkbara yrkesbenämningar kan inte finnas med i yrkesklassificeringen (SSYK), och framkommer därmed inte i statistiken. Detta kan vara en anledning till att man inte ser vissa specifika yrken i statistiken som man förväntar sig.

Skolverket

www.skolverket.se